

LETO XXII. Stev. 65

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA USTANOVLJENA 4. OKTOBRA 1944 MED NARODNOOSVOBODILNO BORBO JE IZBVALA KOT 4-DNEVNIK IN TEDNIK OD OSVOBODITVE DO 4. JUL 1953 KOT DNEVNIK NATO PA KOT TEDNIK OD 4. JUNJA 1953 IZBVALA V REDAKCIJSKI POVEZANOŠTI Z "BORBO"

Monolitnost

Šesti plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je podrobno proučil in določil gladišča o prečilih idejno-političnih in organizacijskih vprašanjih o dejavnosti Zveze. To, da je tudi ta plenum obravnaval plogo in dejavnost Zveze v sedanjih pogojih boja za izgradnjo socializma in neodvisnosti dežele, kaže na nepretrgano dejavnost Centralnega komiteja, da bi v Zvezi odstranili tiste pomanjklivosti, ki so se pojavile po šestem kongresu o delu posameznih organizacij in komunistov.

Nagli industrijski razvoj naše dežele spremljajo velike spremembe v sestavi prebivalstva. Na stolisoe kmetov je prišlo v tovarne in mesta. To ni samo napredno dejstvo, ki spremlja dinamično industrializacijo. Z družbenega vidika ima to svoje negativne posledice in slabe strani, važne za politično in vzgojno dejavnost Zveze, s katerimi je treba računati za daljše obdobje. Naša dosedanja politika na oasi je zaprla sleherni perspektivo individualne — na kapitalistični način — bogatitve na samostojnem posestvu. Perspektiva socialistične preobrazbe vasi ni povsod posebno jasna in odkrita.

Protibirokratska smer Partije oziroma Zveze komunistov je sprožila zlasti zadnja leta enako globoke spremembe o družbenih odnosih. Proces debirokratizacije, ki se je začel že mnogo prej, je dobil v sklepih šestega kongresa izredno močno gibalno silo. Samoupravljanje in družbeno upravljanje je prišlo v celoti do veljave, postalo je značilnost družbenega sistema v Jugoslaviji. Če upoštevamo dejavnost mnogih političnih in družbenih organizacij, lahko šele prav razumemo obseg velike družbene dejavnosti stolisoe državljanov.

Komuniste je čakala revoluciona naložba, da tako imenovani jugoslovanski poskus spremene v stvarnost, da upostavijo — za zdaj — najnaprednejše družbene odnose in njihovo gnotno podlago. Nič ne trdi, da bi lahko samo z elementom zavesti kar čez noč uredili vsa ta vprašanja socialistične izgradnje, da bi iz socialistične in opuščene stare Jugoslavije v desetih letih napravili najbolj razvito deželo, in sicer v razmerah, o kakršnih je bila. Zadevamo pa na težave in pomanjkljivosti, ki so predvsem subjektivne narave. Te težave in pomanjkljivosti zavirajo hitrejši tempo razvoja na raznih področjih notranjega življenja in so predvsem posledica slabega dela komunistov.

Nekateri komunisti menijo, da je moč socialistično zavest izoblikovati z avtomatičnim oplinom družbenega mehanizma na široki krog ljudi. Zato podcenjujejo plogo Zveze, njeno odgovornost za nadaljnjo socialistično izgradnjo. To je povzročilo pasivizacijo nekaterih komunistov, da so se sprizajznili s težavami in pomanjkljivostmi. Ponekod je prišlo celo do absurda. Vsi dejanski nasprotniki socializma so postali — v imenu demokracije in z njenim izkoriščanjem — aktioni, komunisti — tudi v imenu demokracije, toda ne z njenim izkoriščanjem — pa pasivni.

Teorija o avtomatizmu je tuja načelom in praktični dejavnosti

Pogajanja o kulturni konvenciji z ZSSR

Beograd, 17. marca (Jugopres). Prve dni prihodnjega tedna se bodo začela jugoslovansko-sovjetska pogajanja o kulturni konvenciji med obema deželama. V Beograd prispje delegacija sovjetske vlade, ki jo bo vodil namestnik ministra za kulturo ZSSR B. V. Lebedjev. Sklenitev konvencije za pospeševanje kulturnih stikov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo je bila določena s skupno deklaracijo obeh vlad, sprejeto v Beogradu 3. julija 1955 v času obiska sovjetske državne delegacije v Jugoslaviji.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo 18. marca
Pretežno oblačno, v zahodni Sloveniji nekaj neznatnih padavin. Najnižje nočne temperature med -2 in +3, najvišje dnevne med +5 in 10 stopinj C. Na Primorskem prehodno slaba burja. V prvi polovici tedna je pričakovati hladnejše vreme.

Delegacija Zvezne ljudske skupščine bo obiskala Romunijo

Beograd, 17. marca (Tanjug). Romunski veleposlanik v Jugoslaviji Nicola Guina je bil danes dopoldne pri predsedniku Zvezne ljudske skupščine Mošti Pljaju in mu sporočil vabilo romunske ljudske skupščine na obisk naše skupščinske delegacije v Romuniji. Predsednik Pljaje je izrazil zadovoljstvo sprčo vabila in ga je sprejel. Podrobnosti obiska bodo obravnavali, ko bo Zvezna ljudska skupščina prejela pismeno povabilo predsednika romunske skupščine Prvulesca.

TRI BONNSKE NOTE ZA LONDON, PARIZ IN WASHINGTON

Ali bo Adenauer dohitel zahodne sile v razorožitvenih pogajanjih z ZSSR

(Od našega posebnega dopisnika)

Bonn, 17. marca. — Čeprav so kanclerjeva osebna poslanica ministrskemu predsedniku Edenju, kakor tudi not, ki so ju te dni poslali francoski in ameriški vladi, strogo zaupne, vendar ni več dvoma, da se nanašajo na bližnje zasedanje ožjega odbora razorožitvene komisije OZN in da je kancler v njih bolj jasno gladišče svoje vlade o vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu odbora.

Bojazan, da bodo v Londonu mimo slehernega vpliva bonnske vlade obravnavali tako važna vprašanja in na način, ki ne ustreza načelom kanclerjeve zunanje politike, je Adenauerja napotila, da se je obrnil na angleškega ministrskega predsednika. V nasprotju s prvo ženevsko konferenco bodo londonska pogajanja najprej tajna, potem pa se bodo nadaljevala v okviru OZN, kar pomeni, da lahko Bonn v najboljšem primeru računa samo na takšno ravnanje, za kakršno se bodo udeleženci dogovorili glede na ostale dežele, s katerimi imajo diplomatske stike. Vtem ko je lahko v Zenevi stalno in neposredno vplival na potek pogajanj, bo moral tokrat samo potrpežljivo čakati na končne sode.

Novi afganistanski poslanik v Beogradu

Beograd, 17. marca (Tanjug). Prvi afganistanski poslanik v Jugoslaviji g. Asadolah Seraj je prispel danes z Dunaja v Beograd. Seraj je hkrati afganistanski veleposlanik v Turčiji in poslanik v Avstriji. Stalni sedež pa ima v Ankarji. Veleposlanik Seraj bo v kratkem izročil predsedniku republike svoja akreditivna pisma.

To pa je samo formalna stran vprašanja. Ožji razorožitveni odbor je zasedal že prej, vlada v Bonnu pa se spriče tega ni razburjala. Z dosedanjim politiko, ki ni kaj prida upoštevala sprememb na svetu, pa je Bonn izgubil mnogo dragocenega časa. Zato je kancler v zadnjem trenutku sklenil nekaj ukreniti, da ne bi ostal ob strani v trenutku, ko odločajo o vprašanjih, odločilnih za ves svet in tudi za Nemčijo.

V Bonnu so prepričani, da je kancler izrazil željo, naj bi njegova vlada nekako vključila v proučevanje vseh predlogov, ki se bodo nanašali na nemško ozemlje, vojsko in oborožitev. Tu je misljen predvsem znani Edenov načrt, po katerem bi na obeh straneh »želne zaves« ustanovili »demilitarizirano cono«.

ZSSR nikoli ni odklonila Edenove zamisli. Toda Bonn je nasprotoval slehernemu sporazumu s Sovjetsko zvezo. Z Zahoda pa so kanclerju namignili, da se ne morejo vzplesti v vojno z ZSSR zaradi Zahodne Nemčije.

Adenauer si je potem prizadeval ugotoviti zvezo med razorožitvijo in združitvijo Nemčije. Po ženevski konferenci je Brentano trdil, da so tri zahodne vlade enakih misli, da pred združitvijo Nemčije tudi ni moč doseči

IZJAVA PREDSEDNIKA FRANCOŠKE VLADE GUY MOLLETA

Simpatije za Jugoslavijo

so se zaradi odločnega boja jugoslovanskih narodov za svojo neodvisnost med drugo svetovno vojno in po njej pri Francozih samo še poglabile

Beograd, 17. marca. — V intervjuju, ki ga je nocoj objavil radio Beograd, je predsednik francoske vlade Guy Mollet izjavil dopisniku jugoslovanskih radijskih postaj v Parizu, da »francoska vlada pripišuje največji pomen vzdrževanju in krepitvi svojih odnosov z Jugoslavijo.« Staro prijateljstvo že družni naši deželi, borba, ki so jo med vojno in po vojni vodili jugoslovanski narodi za nacionalno neodvisnost, pa je še poglabila simpatije, ki jih čuti zanje Francija, je dejal francoski premier. Dodal je, da je Francija priprav-

ljena poiskati oblike plodnega sodelovanja z Jugoslavijo, zlasti na področju kulturnih in gospodarskih odnosov. »Uradni obisk marsala Tita spomladi v Franciji,« je dejal predsednik francoske vlade, »bo najvidnejši znak naše skupne volje za sodelovanje.«

Odgovarjajoč na vprašanje o stališču Francije do razorožitve, je Guy Mollet dejal, da sta Francija in Velika Britanija odločeni postati poborniki razorožitve. Dodal je, da je bil to eden najpomembnejših uspehov njegovega nedavnega srečanja v Londonu s premierom Edenom. Francoska delegacija v podkomiteju za razorožitev bo uporabila vse svoje sile, da bodo sprejeli ukrepe, združene z nujnostjo stvarne in učinkovite kontrole. Po besedah francoskega premiera ni kontrole brez razorožitve in ni razorožitve brez kontrole, temveč je treba iti korak za korakom k celotni razorožitvi, ki jo danes lahko kontroliramo. V tej zvezi bosta Francija in Velika Britanija na prihodnjem sestanku podkomiteja podali pred-

log, ki računa z različni razorožitvenimi načrti.

Ko je govoril o pomoči nerazvitim deželam, je predsednik francoske vlade dejal, da namerava Francija podpreti in razširiti akcijo mednarodnih organizacij, ki se bavijo s tem vprašanjem. »Francoska vlada pripisuje poseben pomen skladu Združenih narodov za gospodarski razvoj zaostalih področij in je zahtevala od parlamenta, da ratificira pogodbo o ustanovitvi tega sklada,« je na koncu dejal francoski premier.

Dokončen sporazum o francosko-tuniški deklaraciji

Pariz, 18. marca (AFP). Nocoj so uradno sporočili, da je bil dosežen dokončen sporazum o skupni francosko-tuniški deklaraciji, s katero je proglašena neodvisnost Tunisa v okviru medsebojne odvisnosti s Francijo.

Skupni protokol bodo podpisali prihodnji terek v Parizu. Podpisala ga bosta predsednik tuniške vlade Tahar Ben Amar in francoski zunanji minister Christian Pineau.

Pariz, 17. marca (Reuters). — Na nocojšnji seji je francoska vlada sklenila rekvirirati vse ladje in letala za prevoz francoskih čet iz Zahodne Afrike in Zahodne Nemčije v Alžir. Francoske čete iz Zahodne Nemčije sestoje iz dveh lahkih divizij za pokretno borbo proti alžirskim upornikom.

Pospešen umik britanskih čet iz Egipta

Kairo, 17. marca (Reuters). — Britanski obrambni minister Anthony Head, ki se mudi v Egiptu, je novinarjem v Kairu izjavil, da bodo poslednjega britanskega vojaka umaknili s področja Suezja še pred 18. junijem, ko po britansko-egiptskem sporazumu poteče rok za umik britanskih oboroženih sil s področja Sueškega prekopa.

Sporazum o agenciji

za mednarodno uporabo atomske energije v miroljubne namene, ki bi poslovala pod okriljem OZN?

New York, 17. marca (AP). V diplomatskih krogih izjavljajo, da je bil na konferenci dvanajststorič v okviru OZN dosežen kompromis glede predlagane agencije za mirnodobno uporabo atomske energije. Predstavniki 12 dežel, ki se v Washingtonu pogajajo o statusu agencije, so sklenili, naj bi se agencija delno podredila OZN in redno poročala o svojem delu Generalni skupščini oziroma Ekonomsko-socialnemu svetu OZN ter v primeru potrebe tudi Varnostnemu svetu. ZDA in zahodne države so več mesecev nasprotovale sovjetski zahtevi, naj bi se agencija organizirala pod okriljem OZN,

sodeč, da bi SZ s tem dobila pravico do veta glede dela agencije. Kompromisna formula pa glede agencije izključuje veto in bi Varnostni svet od agencije jemal samo poročila, ne bi pa ji tudi dajal smernice za njeno poslovanje.

O mirnodobni uporabi atomske energije so obširno razpravljali na desetem zasedanju Generalne skupščine in naposled sklenili zaupati nadaljnje snovanje agencije za mirnodobno uporabo atomske energije skupini 12 dežel, med katerimi so tudi ZDA, SZ, Indija, Velika Britanija in Francija. Delegati teh dežel so zasedali v Washingtonu vse od 27. februarja dalje. Razgovore bodo zaključili, kakor kaže, čez teden dni.

Eno izmed najbolj spornih vprašanj na X. zasedanju Generalne skupščine je bilo prav vprašanje odnosa med agencijo in OZN. ZDA in zahodne dežele so se zavzemale, naj bi bila agencija docela ločena od OZN, Indija, Jugoslavija, SZ in vrsta drugih dežel pa so želele, naj bi bila agencija v okviru OZN.

Kaže, da bodo predlogi dvanajststorič predloženi širši konferenci, ki bo letos v maju ali oktobru. Sodijo, da bodo na tej konferenci, na kateri bo zastopanih 84 dežel, dokončno sprejeli statut agencije.

Veleposlanik Malik o sovjetskem državniškem obisku v Angliji

London, 17. marca (TASS). — Sovjetski veleposlanik v Londonu Jakov Malik je v predavanju britanskim vseučiliščnikom izjavil, da razlike v politični ureditvi posameznih dežel ne bi smele biti ovira za razvoj mednarodnega sodelovanja. Sovjetski narodi sodijo, da vojna ni neogibna in na obstajajo močne politične in družbene sile, ki lahko preprečijo izbruh nove vojne. Izrazil je prepričanje, da ljudstvo Velike Britanije prav tako ne želi vojne. Bližnji obisk Bulganina in Hruščeva v Veliki Britaniji pa bo važen prispevek k razširitvi in okrepitevi stikov med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo, kakor tudi k izboljšanju miroljubne koeksistence med narodi.

VELIKA DELOVNA ZMAGA NAŠEGA GOSPODARSTVA

Prvi agregat hidroelektrarne Vuhred

so včeraj spustili v poizkusni pogon

Vuhred, 17. marca — Danes opoldne so spustili v poizkusni pogon prvi agregat hidroelektrarne Vuhred na Dravi za 20.000 kilovatov. Kolektiv elektrarne je ob tej priložnosti priredil skromno slovesnost, ki so se je razen predsednika Izvršnega sveta LRS Borisa Kraigherja, predsednika Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS Mavričija Boreca in državnega sekretarja za gospodarstvo LRS inž. Ludvika Kremžarja udeležili predstavniki vseh kolektivov, ki so sodelovali pri gradnji elektrarne, nadalje predstavniki JLA, okraja in elektroindustrijskih skupnosti. Slovesnost so s svojo prisotnostjo počastili tudi zastopniki avstrijskih dravskih elektrarn.

Predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher je v svojem govoru čestital kolektivom k doseženemu uspehu. Poudaril je, da pomeni začetek obratovanja prvega agregata hidroelektrarne Vuhred nov korak k obvladnji naše gospodarske in tehnične zaostalosti in k ustvaritvi pogojev za nadaljnji razvoj našega gospodarstva. Začetek obratovanja te hidroelektrarne pomeni skupaj s povečanjem zmogljivosti termoelektrarne v Trbovljah in z graditvijo termoelektrarne v Sošanju, ki bo šla te dni v pogon, ter drugih objektov in tovarn na vsem področju Jugoslavije veliko delovno zmago naše gospodarske politike prvega desetletja po osvoboditvi.

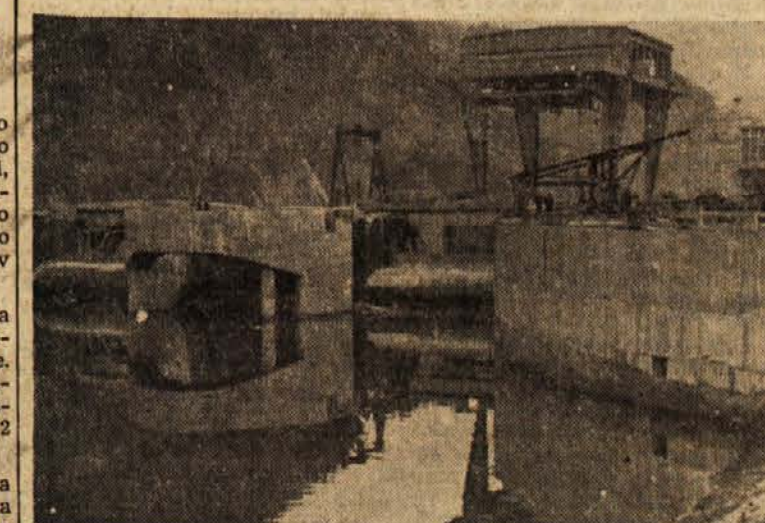
Potek graditve je na kratko orisal direktor elektrarne Franjo Holc, ki je med drugim poudaril, da je kolektiv pri gradnji elektrarne pokazal izredno mnogo znanja, saj je zgradil objekt do obratovanja prvega agregata v poldrugem letu.

Agregat so prvič priključili na omrežje v noči od 6. na 7. februar in že brezhibno obratuje. Vzhic manjšim prekinitev zaradi nizkega vodostaja in poskusnih meritev je dal doslej že 12 milijonov kilovatih ur.

Predsednik delavskega sveta tov. Petek, ki že 10 let dela na dravskih elektrarnah in opravlja najodgovornejša dela, je v svoji čestitki kolektivu dejal: »Z ve-

seljem povem, da smo s pogonom prvega agregata centrale Vuhred izpolnili obljubo, ki smo jo dali ob zaključku gradnje centrale Vuzenica. Danes obljubljamo zopet, da bomo pohitili z dokončno zgraditvijo te elektrarne ter ko-

maj čakamo, da bomo začeli z gradnjo zadnje elektrarne v tej verigi — z Ožbaltom.« Kolektivno so čestitali in ga pozdravili še drugi. Na koncu proslave je tov. Boris Kraigher slovesno priključil prvi agregat na omrežje.

Pogled na del hidroelektrarne v Vuhredu z vtočnim objektom prvega turbinskega stebra in velikim portalnim žerjavom

Enostranska pobuda

Na dnevnem redu našega političnega žiljenja je dvoje pomembnih tem: šesti plenem CK ZK Jugoslavije in zvezni družbeni plan. Če bi hoteli iz gradiva s plenuma povzeti tisto, kar čaka komuniste kot najvažnejša naloga na področju gospodarstva, in to povežati z glavnimi postavkami letošnjega družbenega plana, tedaj bi se morali osekakor pomuditi pri referatu tovariša Rankovića, v katerem so kritizirane nekatere pomankljivosti komunistov v dosedanjem delu o zvezi s pojasnjevanjem in uveljavljanjem nove smeri v gospodarstvu.

Tovariš Ranković je rekel, da se nekateri komunisti ne strinjajo z novo smerjo, vendar pa čakajo, da bi se vse uredilo od zgoraj, sami pa ne izpričujejo nobene pobude. Težiče za izpolnitev nalog prenašajo na družbeni plan, na instrumente in na upravne ukrepe, kakor da bi bilo moč prek njih vse opraviti.

Naša nova gospodarska pot je usmerjena na splošno vskladitev odnosov v gospodarstvu. V tej smeri predvideva letošnji družbeni plan ustrezne omejitve (zlasti na področju investicij in proračunske potrošnje), in sicer prav zato, da bi hkrati omogočili večjo proizvodnjo (zlasti blaga za široko potrošnjo). Skratka, gre za premor, ki nam je potreben, da bi upostavili skladnejše in bolj stabilne gmojne odnose in da bi se v ravni o prihodnjem obdobju še hitreje napredovali.

Dosedanja neskladnost v našem gospodarstvu niso bile nekaj, čemur bi se lahko ognili. Nasprotno, takšne neskladnosti so zakonitosti slehernega, zlasti pa našega naglega razvoja. Toda s tem se ni moč ogniti ne ukrepom planskega usmerjanja, ne ukrepom za vskladitev in za omejitve. Čim močnejši je namreč argument stihijnosti v razvoju, tem večja je tudi potreba po družbenem urejanju, pa tudi po neposrednih intervencijah v gospodarstvu.

Zato tudi splošnega družbenega plana ne moremo presojati kot gol instrument pritiska in omejevanja pobude v gospodarskem življenju. Često namreč vidimo zelo značilen moment našega gospodarskega razvoja, in sicer, da je bila pobuda organov upravljanja o podjetjih in samopravnih enotah v glavnem enostranska, usmerjena na nove investicije (gospodarske in negospodarske), zelo malo pa na večje izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, na sodobnejšo organizacijo proizvodnje in povečanje delovne storilnosti. Takšna enostranost je bila pravzaprav eden izmed bistvenih elementov nestabilnosti. Z motnjami v položaju na trgu je ustvarila ozdušje, v katerem ni bilo močnejših pobud v boju za rentabilnost, s tem pa se je zmanjšal tudi oplo najvažnejšega činitelja gospodarskega žiljenja — tekmovanja za cenejšo in boljše proizvodnjo, in najvažnejšega činitelja političnega žiljenja — boja zavestnih socialističnih sil za takšne odnose o proizvodnji, ki krepke načelo nagrajevanja po zaslugi.

Bistvo letošnjega družbenega plana je prav v tem, da bi zagotovil bolj normalne okoliščine, v katerih bo mnogo bolj kakor doslej prišla do izraza pobuda proizvajalcev. Tudi če gledamo na naše gospodarstvo z gledišča krajevnih potreb in možnosti, torej ni bistveno, koliko nekateri instrumenti ali postavke družbenega plana zavirajo pobudo za to ali ono delo na področju investicij ali proračunske potrošnje. Bistveno je, koliko bo plan omogočil, da bo prišla bolj do izraza pobuda proizvajalcev, da se bosta v okviru razpoložljivih možnosti, ki so sicer izredno široke, povečala proizvodnja in delovna storilnost.

V tej smeri je določil plenem CK ZK Jugoslavije komunistom povsem jasne naloge. M. M.-C.

SEJE ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Določbe osnutka plana o ekonomskih instrumentih in ukrepih sprejete

Odbor za organizacijo oblasti in upravo Zveznega sveta razpravlja o zakonskem osnutku o državni upravi — Odbor za ljudsko zdravstvo in socialno politiko je obravnaval nekatere vzroke pomankanja zdravil

BEOGRAD, 17. marca (Tanjug). Danes sta v Zvezni skupščini zasedala odbora za gospodarstvo in proračunske odbora obeh domov ter Odbor za organizacijo oblasti in upravo Zveznega sveta.

Odbor za gospodarstvo Zveznega sveta obravnava tisti del osnutka družbenega plana, ki se nanaša na ekonomske instrumente in ukrepe, medtem ko je Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev obravnaval določbe o gospodarskih stikih s tujino, zatem pa začel razpravljati o poglavju osnutka, posvečenem investicijam.

Proračunska odbora sta imela skupno sejo, posvečeno obravnavanju honorarjev v osnutku proračuna.

Odbor za organizacijo in upravo je nadaljeval danes obravnavanje zakonskega osnutka o državni upravi. Razpravljali so o določbah osnutka, tičočih se organizacije zveznih in republiških upravnih organov.

Odbor za gospodarstvo Zveznega sveta je na današnji seji sprejel določbe osnutka plana o ekonomskih instrumentih in ukrepih. V dosedanjih razpravah sta bili najbolj značilni dve vprašanji.

Prvo se nanaša na vprašanje o razmerju med plačami iz dobička in plačami po tarifnem pravilniku iz 1955, ki je po veljavnih predpisih o razdelitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij podlaga za ugotovitev odstotnega deleža plačnega sklada v dobičku, ostvarjenem 1956. V osnutku plana je rečeno, da to razmerje ne more biti manjše od 8%, niti večje kot 16%.

Ljudski poslanci iz Bosne in Hercegovine so sprožili v zvezi s tem vprašanje podjetji, ki imajo določene najvišje cene, rekoč, da bodo v teh podjetjih dosegli manjši dobiček kakor lani, spričo podražitve proizvodov, katerih cene se prosto formirajo in ki jih potrebujejo kot pomožni material v teh podjetjih. Ljudski poslanec Marijan Brečelj pa je izjavil, da nekatera podjetja vzlic povečanju proizvodnje ne bi mogla doseči ustreznega dela za plače iz dobička. Tako na primer rudarstvo ne bi doseglo niti polovice lanskega dobička, če bi uveljavili določbo iz družbenega plana o razmerju od 8 do 16%.

To bi privedlo do poslabšanja plač v rudnikih. Zato je predlagal, naj bi pooblastili bodisi republiške bodisi Zvezni izvršni svet, da lahko to razmerje 8 do 16% spreminjajo v skladu s stvarnim položajem.

Ko je Marijan Brečelj zahteval, naj bi pooblastili Zvezni izvršni svet, da lahko spremeni odstotek udeležbe republike pri dajku na promet, če je to potrebno za kritje upravičenih proračunskih izdatkov republike, je predstavnik Zveznega izvršnega sveta Milentije Popović prosil odbornike, naj bi silepanje o tej določbi odgodili. Predlog, Marijana Brečelja je bil posledica večrajšnje razprave o proračunskih ljudskih republiki. Marijan Brečelj sodi, da je to pooblastilo potrebno spričo tega, ker zdaj še ni moč predvideti učinka novih predpisov, nanašajočih se na proračun.

Razen tega je ljudski poslanec Marko Belinić vprašal, zakaj od presežkov socialnega zavarovanja tudi iz 1955 odvajajo 50% v rezervni sklad socialnega zavarovanja, ko pa ima na primer Republiški zavod v tem skladu milijardo 388 milijonov din. Belinić je rekel, da v Zavodu za socialno zavarovanje Hrvatske sodijo, da bi bilo bolje del teh presežkov uporabiti 1956., zlasti še zato, ker so investicije za ljudsko zdravstvo zelo omejene. V odgovoru na to vprašanje je predstavnik Zveznega izvršnega sveta Milentije Popović izjavil, da je 50% za rezervno dejansko povezanih z in-

godenih določb iz osnutka družbenega plana.

Odbor za organizacijo oblasti in upravo Zveznega sveta pa je na današnji dopoldanski seji razpravljala poglavje zakonskega osnutka o državni upravi, ki se nanaša na organizacijo zveznih in republiških organov. Za zvezne in republiške upravne organe predlagajo državna tajništva, komiteje, tajništva izvršnih svetov, uprave, direktcije, upravne ustanove, inšpektorate in komisije, izključno za republiške upravne organe pa tudi svete.

Razprava se je nanašala v glavnem na boljše preciziranje posameznih določb. Na vprašanje poslancev sta odgovarjala poverjenika Zveznega izvršnega sveta dr. Leon Geršković in dr. Jovan Djordjević, tajnika za zakonodajo in organizacijo Zveznega izvršnega sveta.

Odbor nadaljuje delo.

Delo Odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev

Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev je razpravljal predvsem o dveh vprašanjih v zvezi z osnutkom družbenega plana.

Ali je predvideno zmanjšanje investicij v letošnjem letu za 17,7 odstotkov v primerjavi z 1955 stvarno in kako zagotoviti sredstva za stanovanjsko in gradnjo v premogovnih revirjih — to sta bili osrednji vprašanji zelo živahne razprave, v katero sta razen več ljudskih poslancev posegla tudi predstavnik Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović in Slavko Komar.

Poverjenik Zveznega izvršnega sveta Nikola Cobelić je analiziral ukrepe, ki naj bi zagotovili izpolnitev predvidenega obsega investicij v letošnjem letu, pri čemer je poudaril, da bodo v naši investicijski politiki v letošnjem letu prvenstvenega pomena amortizacijski skladi, ki bodo znašali 120 milijard din. Zatem je Nikola Cobelić govoril o prenešenih sredstvih, o proračunskih investicijah, krednih skladih, progresivnem obdajevanju dobička namesto dosedanjega proporcionalnega obdajevanja in o splošnem investicijskem skladu. Na koncu je izrazil prepričanje, da so predvideni instrumenti učinkovitejši od lanskih in zato je po njegovem mnenju neupravičeno bojazen, da bi presegli predvidene skupne investicije.

Zatem sta ljudska poslanc

Dragi Stamenković in Miloš Milaković vprašala predstavnika Zveznega izvršnega sveta, katere objekte bodo gradili letos in na katerih objektih ključne kapitalne izgradnje bodo ustavili nadaljnja dela.

Poverjenik Zveznega izvršnega sveta je poudaril, da na ključnih objektih ne bodo popolnoma nehali delati, marveč bodo gradili počasneje. Poverjenik je tudi rekel, da je letos predvideno edinele investiranje na področju energije in nekatera manjša dela, povezana z realizacijo naših novih mednarodnih investicijskih kreditov, kot sta izgradnja tovarn dušičnih gnojil in superfosfata.

Ljudski poslanec Sveta Paunović je ponovil svojo zahtevo, naj bi zagotovili sredstva za stanovanjsko in gradnjo v premogovnih revirjih. Vsi člani Odbora za gospodarstvo so se strinjali s predlogom poslancev Paunovića, vendar je ostalo odprto vprašanje, kako to urediti. S predlogom ljudskega poslancev Paunovića se je strinjali tudi predstavniki Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović.

Odbor je zatem sprejel poglavje osnutka Zveznega družbenega plana za 1956. o investicijah in s tem zaključil sejo. Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine bo nadaljeval delo v ponedeljek dopoldne.

V dveh letih nad 40 milijard za pospeševanje kmetijstva

Po podatkih Narodne banke so kmetijske organizacije lani in predlanskih bolj izkoristile razpoložljiva sredstva kakor druge gospodarske panoge

Najnovější podatki Narodne banke kažejo, da smo v zadnjih dveh letih odobrena sredstva mnogo bolj izkoristili v kmetijstvu kakor v nekaterih drugih gospodarskih panogah. Ti podatki pa tudi kažejo, da je bil v teh dveh letih znatno večji delež zveznih kakor republiških in krajevnih sredstev.

Od 41,5 milijard, kolikor smo potrošili lani in predlanskih, je odpadlo na zvezna sredstva 67,1 na republiška 12,6, na krajevna 10,6, na kmetijske organizacije pa 9,7%. To kaže, da krajevni in republiški organi še nimajo dovolj razumevanja za potrebe kmetijstva in da menijo, da je njegov napredek stvar vse skupnosti, ne pa tudi njihova. O tem priča tudi dejstvo, da je odpadlo od celotnih investicijskih skladov, ki so znašali 28,3 milijarde, na splošni investicijski sklad 24,4, na vse ostale pa 3,9 milijard.

Iz tega torej lahko povzamemo, da je bil splošni investicijski sklad v zadnjih dveh letih glavni finančni kmetijstva. Posojila, odobrena kmetijstvu iz splošnega investicijskega sklada, so mnogo večja, kakor smo potrošili sredstev lani in predlanskih. Večina posojil je bila namreč odobrena tako, da so jih lahko prosili izkoristiti samo v obrobkih v več letih, po predvidenem tempu izgradnje.

Iz splošnega investicijskega sklada je bilo največ sredstev odobrenih za melioracije. Na 115 objektih smo opravili razna dela v zvezi z umetnim namakanjem in izsuševanjem. Do konca lanskega leta je šlo za ta dela nad 5 milijard, predvidenih pa je bilo nekaj nad 7 milijard. Krediti so

Z LETNE SKUPŠČINE ZDRUŽENJA PODJETIJ KEMIJSKE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE

S KOPRODUKCIJO IN SPECIALIZACIJO

posameznih obratov bi znatno povečali zmogljivost naše kemijske industrije

SPLIT, 17. marca (Tanjug). Na letni skupščini Zdrženja podjetij kemijske industrije Jugoslavije so poudarili, da bi lahko s koprodukcijo in specializacijo posameznih industrijskih obratov znatno povečali zmogljivost naše kemijske industrije.

To trditve so podprli s primerom prve kooperativne organizacije, upostavljene konec lanskega leta, v katero so se vključila zagrebška podjetja »Hromos« »Pliva« in »Katran«. Ta podjetja bodo izdelovala organske barve, ki so našemu gospodarstvu zelo potrebne. Vse kaže, da bomo dobili v kratkem še nekaj kooperativnih organizacij za proizvodnjo nekaterih potrebnih, ki nam jih primanjkuje.

Na skupščini so tudi poudarili, da je zdaj mnogo podjetij, katerih izbira je široka, mnoga podjetja pa izdelujejo enake izdelke. S specializacijo proizvodnje in skrajšanjem seznama izdelkov posameznih tovarn, ki izdelujejo enake izdelke, bi dosegli večjo proizvodnjo, s tem pa tudi večje izkoriščanje tovarniških zmogljivosti.

V izkoriščanju zmogljivosti smo dosegli lani velik napredek. Na neorganskem sektorju posameznih tovarn plastičnih mas smo izkoristili zmogljivosti 100 odstotno. Isto velja za zmogljivosti v obratih destilacije in v nekaterih obratih kemične predelave, v industriji fotografskih potrebnih pa smo izkoristili zmogljivosti 59-odstotno.

Posvetovanje o delu službe socialnega zavarovanja

Člani izvršnega odbora Zveznega zavoda za socialno zavarovanje bodo imeli v sredo in četrtek posvetovanje s predsedniki izvršnih odborov in direktorji republiških zavodov. Na posvetovanju bodo razpravljali o problemih poslovanja službe socialnega zavarovanja.

DNEVNA KRONIKA

Jugoslovanski turizem na mednarodnih veleseljnih

Turistična zveza Jugoslavije bo letos v sodelovanju z Zvezno zunanjetrgovinsko zbornico in večimi jugoslovanskimi podjetji sodelovala na več mednarodnih veleseljnih. Turistično gradivo o lepota naše dežele bodo razstavili na spomladanskih veleseljnih v Milanu, Trstu in Poznanju ter jesenskih veleseljnih v Solunu in Stockholmu.

Prvi mednarodni festival filmov o vasi bo v Novem Sadu

Od 26. marca do 3. aprila bo v Novem Sadu prvi mednarodni, hkrati pa tudi jugoslovanski festival kratkometražnih filmov o vasi. Razen Jugoslavije bodo filme o vasi predvajale Kanada, Zahodna Nemčija, Japonska, SZ, Indija in Svica. V zvezi kmetijskih zbornic poudarjajo, da je Jugoslavija prva dežela na svetu,

ki je organizirala takšen festival. Na festivalu bodo pregledali in ocenili vse naše dokumentarne, vzgojne in prosvetne filme, namenjene kmetijski in splošnem izobraževanju kmetovalcev.

Plenum Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije

Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije je poudarila, da je treba čimprej storiti ukrepe, s katerimi bi korenito spremenili šolanje kvalificiranih delavcev, tehnikov in inženirjev za našo industrijo, promet, gozdarstvo, gradbeništvo in druge gospodarske panoge. Na plenumu Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki razen problema kadrov obravnava tudi vprašanje razvoja naše energetike in delovne storilnosti, so udeleženci zahtevali, naj bi delegacija Zveze inženirjev, ki je eden izmed najvažnejših činiteljev v državi pri šolanju industrijskega naraščanja, kmalu obiskala predpovednika Zveznega izvršnega sveta Rodoljuba Čolakovića in z vsob potrebno dokumentacijo razložila to najvažnejše vprašanje v zvezi z izboljšanjem delovne storilnosti v našem gospodarstvu.

Sestanek komisije za pripravo kongresa izumiteljev in razstava izumov

Komisija za pripravo kongresa in razstave izumiteljev Jugoslavije, ki bo v okviru proslave desetletnice Ljudske tehnike junija v Ljubljani, je pod predsedstvom Todoraja Vujašinića razpravljala o organizaciji teh dveh manifestacij jugoslovanskih izumiteljev. Na seji, ki ji je prisostvoval tudi član Zveznega izvršnega sveta in predsednik Centralnega odbora Ljudske tehnike Franc Leskošek, je komisija sklenila, da bo kongres, kateremu bo prisostvovalo okrog 300 izumiteljev z vseh področij tehnike, industrijskih panog in JLA, 15. junija, razstava izumov pa od 16. do 24. junija.

Donava spet poplavila dve vasi

Voda, ki prihaja s poplavljenega področja na Madžarskem, je prebila stari obrambni nasip med Bajo in Bezdanom, spričo česar je prišlo do novih poplav v vaseh Kolut in Baški breg. Včeraj so letala Jugoslovanskega vojnega letalstva bombardirala zapledeno površino Donave pri Apatinu, na drugi strani tega mesta pa so led minirale enote JLA. Tako se je led na tem področju premaknil. Ni pa se premaknil blizu jugoslovansko-madžarske meje, tako da zdaj minirajo led na naši in na madžarski strani.

Milan Bogdanović odpotoval v Pariz

Upravnik beogradskega Narodnega gledališča Milan Bogdanović je odpotoval v Pariz, kjer bo predsedoval redni seji Izvršnega komiteja Mednarodnega gledališkega inštituta (ITI).

Ustanovitev Zvezne uprave za zdravila

Odbor za ljudsko zdravstvo in socialno politiko Zvezne skupščine je posebej razpravljalo o preskrbi našega trga z zdravili. Neposredni povod za to je bilo pismo Sveta ljubljanske medicine fakultete, s katerim so odbor opozorili na pomankanje nekaterih zdravil in posameznih zdravstvenih pomožnih sredstev.

Tajnik Zvezne komisije za zdravila Venceslav Pavlov je na odborovi seji seznanil poslance z vzroki tega neljubega pojava.

Glavni vir preskrbe dežele z zdravili sta domača proizvodnja, ki je lani izdelala za 9,5 milijard zdravil, ter uvoz, za katerega je 1955. bilo danih 800 milijonov din. Toda ta vira sta ločena in med njima ni koordinacije kot poprej.

K pomankanju je prispevalo tudi nenehno naraščanje potrošnje zdravil. Pri nas ne pazimo dovolj na količino predpisanih zdravil, posebno še na račun socialnega zavarovanja. Do nedavna so brez recepta prodajali zdravila, ki jih morajo predpisati samo specialisti. Prav tako tudi številni socialni zavarovanci stalno narašča.

Da bi izboljšali preskrbo trga z zdravili, so na seji predlagali ustanov-

itev Zvezne uprave za zdravila, ki bi koordinirala delo zainteresiranih činiteljev in neposredno skrbelo za preskrbo trga z zdravili, dalje upostavitev trimesčne rezerve najvažnejših zdravil ter upostavitev deviznega kroga z dvema podkrogoma — za gotova zdravila in za farmacevtske potrebščine.

V razpravi je član Zveznega izvršnega sveta Moma Marković poudaril, da gre glede zdravil za dva glavna problema: da bi z dobljenimi zdravili uvozili najvažnejša zdravila in da bi našo farmacevtsko industrijo z ekonomskimi in celo administrativnimi ukrepi spodbudili k proizvodnji potrebnih zdravil. Dogaja se, da podjetja z dobljenimi devizami ne upoštevajo najvažnejših farmacevtskih surovin, marveč tiste, ki jim prinese največ zaslužka. To velja tudi za uvoz farmacevtskih surovin, iz katerih je moč izdelati tudi druge, na primer kozmetične potrebščine.

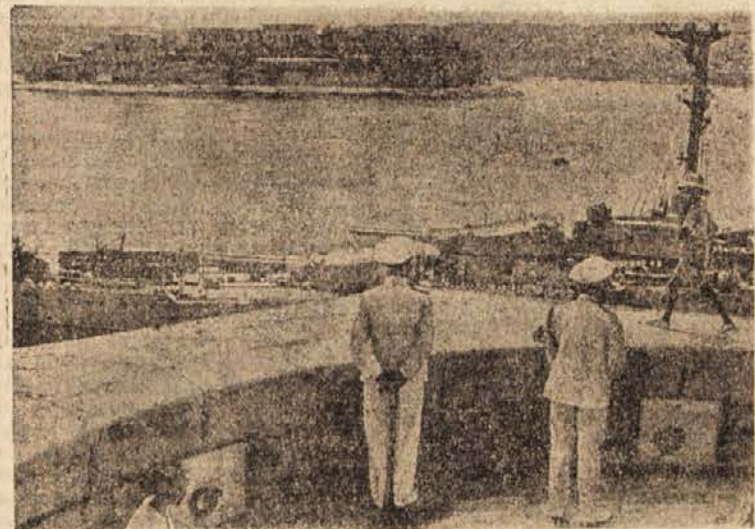
V enourni razpravi so člani odbora poudarili resnost zdravstvenega in političnega problema, ki je posledica pomankanja posameznih važnejših zdravil, in izrazil prepričanje, da bodo predvideni ukrepi ugodno in učinkovito vplivali na preskrbo našega trga z zdravili.

Vprašanje Malte

se kljub referendumu o priključitvi otoka k Veliki Britaniji še ni premaknilo z mrtve točke

London, 17. marca (Tanjug). — V Londonu se še vedno posvetujejo o prihodnosti Malte. Ministrski predsednik Eden se je o tem razgovarjal s predstavnikmi opozicije, v Londonu pa se mudi že te-

servativni poslanci ne podpirajo zamisli o neposrednem predstavnstvu Malte v Spodnjem domu. Opozicija pa je pripravljena sodelovati z vlado, da bi dosegli zadovoljivo ureditev.

Britansko oporišče in glavno mesto La Valetta na Malti

den dni tudi predsednik maltske vlade Dom Mintoff, ki je hkrati vodja laburistične stranke na otoku, ki je na zadnjih volitvah dobila večino. Razen tega je glavni zagovornik zamisli o integraciji Malte z Veliko Britanijo.

Referendum, ki so ga izvedli glede ožje povezave Malte z Veliko Britanijo in neposrednega zastopstva tega otoka v britanskem parlamentu, ni mogel podati jasne slike o pravem razpoloženju predstavnstva zaradi opozicije Cerkve. Vlada še ni zavzela svojega stališča glede prihodnosti Malte, vendar je znano, da nekateri kon-

Delegaciji Zveze borcev

potujeta v Italijo in na Poljsko

Beograd, 17. marca (Jugopres). Delegacija Zveze borcev NOV Jugoslavije, v kateri bosta tudi član predsedstva Ivan Maček in član tajništva Centralnega odbora ZB Drago Milenković, se bo udeležila kongresa Združenja italijanskih partizanov, ki bo od 6. do 8. aprila v Milanu.

Član tajništva Centralnega

odborna ZB Marijan Vivoda in član sekcije internancije pri Centralnem odboru ZB Siniša Kantić pa bosta sodelovala na zasedanju Mednarodnega odbora bivših političnih pripornikov v Mauthausenu. Na zasedanju tega odbora, ki bo v Varšavi 9. in 10. aprila bodo obravnavali zgraditev grobnice v Mauthausenu in bodoči položaj mednarodnega središča za dokumentacijo v Arolsensu (Zahodna Nemčija), kjer so shranjeni vsi nemški dokumenti, nanašajoči se na vojne ujetnike, deportirance in internirance. Zdej skrbi za ta arhiv Mednarodni odbor Rdečega križa.

Poljska Zveza borcev je povabila Vivoda in Kantića, naj se v prvi polovici aprila udeležita tudi spominjskih svečanosti ob mednarodnem dnevu osvoboditve.

Švedski poslanik pri Čolakoviću

Beograd, 17. marca (Tanjug). Podpredsednik zveznega Izvršnega sveta Rodoljub Čolaković je danes ob 13. uri sprejel švedskega poslanika Olea Joehdala, ki odhaja iz Jugoslavije.

Na Wedellovem morju v območju Antarktike gradijo Angleži oporišče za svojo znanstveno odpravo v geofizičnem letu

Začetek pogajanj za neodvisnost španskega Maroka?

Madrid, 17. marca (AFP). Vodja Istiklala Alal el Fasi je odpotoval danes iz Madrida v Tanger, kjer bo jutri predsedoval plenarni seji izvršnega odbora stranke.

Alal el Fasi je bil večeraj v Sevilli na sestanku s španskim visokim komisarjem v Maroku generalom Valino, danes pa v Madridu. Tu sidi, da je bilo v Sevilli govora o prihodnosti španske cone Maroka v okviru neodvisnega in združenega šerifata.

O teh razgovorih vladni krogi ne dajejo nobenih izjav, pač pa v maroških krogih zatrjujejo, da je bila to šele prva navsezava stikov z namenom, da bi začeli pogajanja med Spanijo in predstavniki največje maroške stranke.

Po tajnih pogajanjih v zadnjih dneh sta dve veliki nacionalistični stranki Španskega Maroka dosegli sporazum o združitvi. Stranka Istiklal in nacionalna reformistična stranka se bosta združili pod vodstvom Alala el Fasija in Abdel Kaleka Torresa, dosedanjih voditeljev obeh strank.

Trgovinska pogajanja z Indijo

New Delhi, 17. marca (IIS). V Delhiju so se danes začela pogajanja o trgovinski izmenjavi blaga med Indijo in Jugoslavijo. Na pogajanjih sodelujeta jugoslovanska gospodarska delegacija in predstavniki indijske vlade. Sedaj veljavni jugoslovansko-indijski sporazum je bil sklenjen 1953.

Italijanski sindikalni funkcionar pri Djuru Salaju

Beograd, 17. marca (Tanjug). Predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj je danes sprejel člana vodstva Generalne konfederacije dela in sindikata kovinarjev Italije Giovannija Roveda, ki se že nekaj dni mudi v naši državi kot gost centralnega odbora sindikata kovinarjev, da bi se seznanil z delom in vlogo jugoslovanskih sindikatov ter s sistemom delavskega upravljanja.

na vatikanskem trgu, ameriški helikopterji in težka provalna letala odmetavajo sneg, radio, televizija, film, posebni dopisniki — samo o snegu, mrazu, lakoti, smrti. Tri, štiri tedne sta sneg in mraz poglaviti italijanski družbeni, politični in tudi religiozni problem. O njem se pogovarjajo v kavarni Canovi lepotic, ki so pravkar privzlele smartno-nervni slalom z grica Pincia, o njem govori vlada in opozicija in država Vatikan. Ni važno, da je šel Gronchi v Ameriko in da je odpotoval Togliatti v Moskvo. Važno je, kar ljudi zanima, ker je v tej deželi izobilikovanih političnih skupin lahko še vsebinska propaganda in nova možnost v življenju, desetletje trajajočem boju med obema velikima italijanskima političnima nasprotnikoma. Zatorej naprej, v boji tudi v tistih:

Od kod volkovi

»Vlaki v zameših Plazov! Od sveta so odrezane cele vasi! Po avtostradah je zamele kolona vozil. Ljudje, italijanski ljudje zmruzejo, stradajo, umirajo... Na pomoč! Casopisi so prenatrpani takih poročil in tudi slik: vlak v zamesti, zarzajena starca, bogoslovci se kepajo

PO POVRAATKU PREDSEDNIKA ITALJANSKE REPUBLIKE IZ AMERIKE

Dva Gronchijeva uspeha

(OD NASEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Rim, 17. marca. Predsednik republike Gronchi je prinesel iz ZDA dva uspeha: prvi je osebni, drugi pa splošni politični. Ker je tudi prvi politične narave, je težko presoditi, kateri je večje vrednosti. Osebni uspeh poglavarja italijanske države je v uveljavljanju njegovih načel in koncepcij notranjih in zunanjih odnosov.

Gronchijevo potovanje iz Rima v ZDA so spremljale burne polemike. Konservativci s Scelbo na čelu, ozlovoljeni še spricho Gronchijeve izvolitve za predsednika republike, so si prizadevali pripisati njegovemu potovanju ozko formalni in vljudnostni značaj. Predsedniku republike so odrekli sleherni pravico, da bi pojasnjeval politična gledišča in v razgovoru z državniki ameriških dežel obravnaval politične smeri in načela. Zlasti bi bili radi preprečili, da bi Gronchi v Ameriki pojasnil svoje misli o potrebi večje samostojnosti italijanske zunanje politike o koeksistenci in tudi o potrebi, da bi oslabili vojaški značaj Atlantske zveze.

Gronchi pa je bil pripravljen na vse to že prej. Jasno je namignil, da želi kot vrhovni predstavnik italijanskega naroda pojasniti svoje nazore, s katerimi se strinja večina italijanskega ljudstva. Z redko avtoritativnostjo je vzlic opoziciji pritisnil svojemu potovanju kakor tudi vsej svoji akciji pečat novega izrazitega političnega značaja. V tem smislu je moral zlomiti nekaj odpora na ameriški strani. Tudi v amerškem zunanjem ministrstvu so prvi hip razumeli njegov obisk formalno in protokolarno. Tako so sestavili tudi program Gronchijevega obiska. Gronchi pa je zahteval, naj prevladajo v njem uradni politični razgovori.

Da je bilo amerškemu zunanjemu ministrstvu jasno, da se razgovori ne bodo razvijali v okviru dosedanjih informacij o atlantskih glediščih italijanske politike, so pripomogli Gronchiju že vnaprej tudi ameriški časniki, ko so v člankih obravnavali široke koncepcije italijanskega predsednika, vsebujoče njegovo kritiko togih postavk amerškega zunanjega ministrstva o Atlantski zvezi, o stikih z LR Kitajsko in njegovo pozitivno oceno nove smeri nove sovjetske politike.

Drugi, splošni politični uspeh Gronchijevega potovanja je prinesla vsebina njegovih razgovorov v Ameriki. Gronchiju se je predvsem posrečilo obrniti pozornost ameriških državljanov na to, da je ozka vojaška koncepcija Atlantske zveze zastarela in da bi okrepitev vojaškega bloka z obozirovitvijo in razširitvijo njegovih strateških oporišč samo še bolj zamotala svetovni položaj. Cloveštvo mora zdej odločiti ne o vojni, marveč o svojem mirnem gospodarskem in socialnem programu, je rekel Gronchi odkrito. Zato mora atlantsko sodelovanje, če naj ustreza vsem težnjam človeštva in ne ogroža njegovega miru, vojaške napore nadomestiti

ali vsaj dopolniti z gospodarskimi in socialnimi.

Zdej je v Rimu že znano, da Gronchijeve besede Dullesu niso bile nič kaj po volji. Toda njihove utemeljenosti ni mogel zanikati. Temu uspehu je priključil italijanski predsednik čez nekaj dni še enega: dobil je privolitev kanadske vlade, da bodo njeni predstavniki na prihodnjem zasedanju Atlantskega sveta podprli to tezo skupaj z italijansko delegacijo. Italijanska vlada je že

Utrjevanje vloge države v italijanskem gospodarstvu in ločitev parastatalne od privatne industrije

Rim, 17. marca (Tanjug). Italijanska poslanska zbornica je obravnavala danes predlog o ustanovitvi ministrstva za državno industrijo in o ločitvi državnih industrijskih podjetij od privatne konfederacije industrijev. Vse vladne stranke ter komunisti in socialisti so se izrekli za ustanovitve novega ministrstva.

Država ima v Italiji okrog 40 % delnic v ključnih industrijskih panogah. Ta podjetja so do sedaj delovala samostojno. Posamezne tovarne so prek svojih direktorjev pripadale konfederaciji industrijev. Tako je bila politika

Gospodarski ukrepi v Argentini

Buenos Aires, 17. mar. (Reuter). Predsednik Argentine general Aramburu je izjavil v intervjuju časniku »El Mundo«, da se vlada močno trudi, da bi prebrodila težavni položaj, v katerem se je Argentina znašla po desetletnem Peronovem režimu.

General Aramburu je dejal, da so že pripravili ukrepe za ureditev gospodarskih problemov in pri tem navedel obnovo svobodne izmenjave valut, stabilnost cen kmetijskih pridelkov, postopno omejevanje državne trgovine in dvigovanje življenjskega standarda. Rekel je tudi, da skuša vzpostaviti v deželi ustavno oblast.

Proces proti turškim policistom

Carigrad, 17. marca (Reuter). — Danes so postavili pred sodišče 20 nameščenec varnostne službe zaradi malomarnosti v službi za časa lanskih protigrških neredov v Carigradu in Ismiru. Obtoženi so, da niso ukrenili vse potrebno in ne uveljavili svoje avtoritete, da bi onemogočili nered. Sodna obravnava bo tajna.

večkrat pozvala zahodne države, naj jo vključijo v svoja posvetovanja o splošnih vprašanjih in ji dovolijo z večjim poudarkom pojasniti svoja gledišča o zahodni skupnosti.

Gronchi pa je dosegel tudi nekaj gospodarskih uspehov. Dobil je novo pomoč za zaostale italijanske pokrajine in obljubo ZDA, da bodo finansirale proizvodnjo italijanskih izdelkov, ki pojejo na trge nekaterih dežel, zlasti na Bližnjem in Daljnem vzhodu. Vodilni vladni krogi v Rimu so bili ob Gronchijevem odhodu v skrb, ko pa se je vrnil, so ga sprejeli z zadovoljstvom in hvaležnostjo. Gronchi je utrl pot, po kateri bo Italija zdej laže hodila. Zato so ga sprejeli v Rimu lepaki, polni navdušenja in hvaležnosti. Frane Barbieri

Irène Joliot Curie umrla

Pariz, 17. marca (Reuter). — V pretekli noči je umrla v starosti 58 let Irène Joliot Curie, hčerka izumiteljev radija Pierra in Marie Curie. Joliot Curie je prežela leta 1934 skupno s svojim možem Jeanom Joliot-Curie Nobelovo nagrado za kemijo.

Irène Joliot Curie je začela svoje samostojno znanstveno delo leta 1921. pred tem pa je delala v radijskem inštitutu svoje matere. Po proučevanju radioaktivno-

Irène Joliot Curie

sti radija in polonija je leta 1925 napisala doktorsko tezo o »O raziskovanju alfa žarkov polonija, spremenljivosti smeri, hitrosti, oddaji in ionizaciji sile«.

— Z VSEH STRANI SVETA —

DANSKA PRED SPLOŠNO STAVKO

Kjøbenhavn, 17. marca (AFP). 38.000 danskih pristaniških delavcev in pomorščakov bo jutrišnjem začelo stavkati, ker so se izjalovili poskusi, da bi obnovili dveletnih delovnih pogojev z delodajalci. Napovedujejo, da bodo prihodnji torek začeli stavkati tudi drugi delavci. Organizacije delodajalcev pa najjo zapreti tovarne in skladišča. Bržčas bo vlada posredovala v tem delovnem sporu.

POSARJE V MAJU OBCINSKE VOLITVE

Snaarbrücken, 17. marca. Posarski parlament je sprejel zakon o občinskih

in okrožnih volitvah, ki bodo 13. maja. Za zakon so glasovale promesneške stranke, poslanci Krščanske ljudske stranke pod vodstvom bivšega predsednika vlade Hoffmanna in KP Posarja pa so glasovali proti.

ZDA ATOMSKO SODELOVANJE Z IRSKO

Washington, 17. marca (AFP). ZDA in Irsko so večeraj sklenile sporazum o atomskem sodelovanju v okviru Eisenhowerjevega načrta o uporabi jedrske energije v miroljubne namene.

ZSSR MIKOJAN OBIŠČE KARAČI IN NEW DELHI

New Delhi, 17. marca (AFP). Prvi podpredsednik sovjetske vlade Mikojan obiskal Pakistan in v Karačiju prisostvoval proslavi ob ustanovitvi vlade Pakistana. Obiskal bo potem tudi New Delhi.

LIBANON HUD POTRES

Beirut, 17. marca (AFP). V južnem Libanonu in v goratih področjih dežele je nastal snožni hud potres in je bilo po-

Na Cipru demonstrirajo proti izgonu Makariosa tudi z letaki na otroških vozičkih, ki terjajo: Osvobodite našega očeta!

FRANCE BRENK: Luči in zavore

Rim, v začetku marca Sneži. V Rimu sneži. Na sneg pada dež, na dež sneg. Tri, štiri tedne — komajda posije mrzlo sonce, čeprav je tu že pomlad. Po terasah vrh hiš vise z grmčja svedorurne limone, posute s pršicem. Razvele češnjeve veje upogiba teški žužni sneg. V živalskem vrtu Ville Borghese negibno čeni pred svojo stajo kamela; na njenih grbaj se snežna strelca. Na trgu di Navona, pri Quattro Fontane, pri Fontani Treve vise z vodnjakov in z njih klasičnih janakov ledene sveče. Tibera, ki jo je za dobri dve Ljubljanici, čeprav je o njej napisane klasične literature tisočkrat več, je umazana, vrtičnasta reka in se nevarno vzpenja pod svode devetdesetih rimskih mostov.

Po grčih in ovinkastih cestah zamirajo divji avtomobilski slalom. Tristo tisoč prijavljenih avtomobilov v mestu z dvema milijonoma prijavljenih ljudi! Zdej žde o bescetih, pokritih s svojimi nylonskimi plašči, ki si jih je na hitro izmislil spretni rimski trgovec. Samo najbolj pogumni si še upajo na pot skozi mesto. Njihove luči se nemirneje poliskavajo in njihove zavore še bolj pretresljivo cvilijo.

Ceste in pločniki so neozidani. Sohe so nezakurjene. Bari — italijanski bifely — so hladni. Kino dvorane ogrevajo gledalci s svojo toploto. Povsod je v njih kamen po tleh. Rim je bil in je grajen za boj z vročino. Zoper mraz, zoper pet in celo sedem stopinj pod ničlo, je brez moči. Rim nima ne dimnikov ne peč. Dimnikov Rim ne sme imeti. Sicer bi saje brekrekle starodavno mesto in njegovo največjo dragocnost — Razvaline. Rim-

ljani se grejejo ob električnih pečkah. Svojo levo — espresso — kuhajo na plinu. Pijejo žganje in konjak in verjmu in vsakovrstne mešanice. Vino pijeta svojih strazniki, koferji in družinski očetje. Namreč reveži. Ves dan poležavajo, zvečer gredo v kino ali na karte in nato spet v posteljo. Berejo športna poročila in magazine. Soje so zaprte. Samo trgovine, bari in kine nočejo priznati, da je tudi v Rimu zima.

Sto, dve sto let Italija ne pomni takšne zime! Rim je poslednjič gledal sneg pred sedmimi leti. Dve uri. Zdej je deset centimetrov snežne brozge zastavilo domal ves promet. Ženske imajo rdeče, vnete noge. Moški si zavijajo glave v šale. Svoje elegantne čevlje oblačijo v prosjona obuvale po 1500 lir. Cene obutve, tople obleke in zimskih športnih potrebščin naraščajo skoraj tako kot pri živilih.

Sodobna erotika

Preostali avtomobili polze skozi mesto brez verig. Pod vsako vzpetino se jih gneto cel kup. Otroci in rimski pešci potiskajo za zabavo imenitna vozila do vrha klanca, nakar drugo za drugim spuščajo kakor sanke po strmini navzdol. V redko, škodoželjno veselje vseh, ki so brez avtomobilov, in so zato v svednem mestu ob Tibери le neljubna prometna ovira — in ob volitvah številka.

igrati na klavir in vsaj za silo zapeli »Leise liehen meine Lieber«. V tem svetu pa ne velja za dobro vzgojeno žensko, ki ne zna sofitirati. Ki ne pozna posebne, avtomobilске erotike: pešcem komaj domljivega, očarljivega spogledovanja s šestimi lučkami svojega avtomobila; z dvema malima in dvema velikima helima spredaj in z dvema rdečima zadaj. In ki se ne zna v nekakšni Morzevoji abecedi pogovarjati z zvočnimi napravami svojega Fiata.

Zato sofitirajo. Sofitirajo šestnajstletne trgovske lepoticke in pedesetletne bledo napoudrane rimske aristokratke. Z nagubanimi obraz in izgubljenimi očmi lovijo utrinke svetlobnih znamenj okoli sebe, in najvišji ukaz so jim kretnje velikih dirigenotov tega življenja — v obraz stalno zaripih in zajetnih prometnih straznikov. Po dveh, treh urah hajke skozi pragozd luči, vodnjakov in obeliskov, spominjskih plošč in kipov in strebrov in sploh razvalin, morajo v kopalni nato v posteljo in nato kamor koli v svet dovolj mečnih dražljajev in doživljaj, da lahko še čutijo, še doživljajo... Kdor živi v zvočniku, ne čuje selčenja listov in cvrčanja skratkov, kdor v mlina, mu je treba dvakrat povedati.

»Vlaki v zameših Plazov! Od sveta so odrezane cele vasi! Po avtostradah je zamele kolona vozil. Ljudje, italijanski ljudje zmruzejo, stradajo, umirajo... Na pomoč! Casopisi so prenatrpani takih poročil in tudi slik: vlak v zamesti, zarzajena starca, bogoslovci se kepajo

OB 85-LETNICI PARIŠKE KOMUNE

Prva izkustva

Jeseni leta 1870 se je pod pritiskom pruske invazije zrušilo drugo francosko cesarstvo in je pariško ljudstvo v sliki za hip prepustilo oblast malomeščanski republikanski vladi »narodne obrambe«. Ta ga je pa izdala in kapitulirala pred narodnim soprotnikom. Tedaj je sredi skrajne sile, vojaškega poraza in žoljenske bede dozorel zadnji povod državljanske vojne. Opra na to-pove v Narodni gardi organizirane proletariata je iz nje izšla slavna Pariška komuna, prva organizirana družbena tvorba delavskega razreda: njegova oblast,

proizvajalca na vseh področjih: v oboroženi sili proletariata, v zakonodajni in sodstvi, v upravi in v gospodarstvu. Pod Leninovim vodstvom je Oktobrska revolucija dokončno realizirala ta izkustva in jih postavila za temelj vsem delavam in vsemu človeštvu na njegovi razvojni poti v socializem. Druga velika dediščina Pariške komune, katere dokončno ostvarete sta tvorcu Oktobrske revolucije prestregli borba proti zaostalosti ruskih proizvodnih sil in desorganizaciji po vojni opustošene dežele ter prerana smrt, je bila organizacija družbenega go-

IZ JESENISKE ZELEZARNE

Premiranje izpopolnjujejo

Novi osnutek premijskega pravilnika zahteva tudi nenehno temeljito proučevanje organizacije dela

V jeseniški Zelezarni sestavljajo nov premijski pravilnik, ki naj bi ga organi delavskega upravljanja sprejeli predvidoma še v tem mesecu. S tem pravilnikom se skušajo izogniti pomanjkljivostim v lanskoletnem premiranju ter ga hočejo izpopolniti, da bi bilo bolj stimulatívno.

Lani so premirali vse delavce in uslužbence, ki niso plačani po delovnem učinku. Premijski pravilnik je upošteval kot osnovno merilo za podeljevanje premij 100 odstotno uresničevanje družbenega plana. Premije so predstavljale samo posebno obliko delitve dobička ter niso dosegale svojega namena. Zdj na-

V tehničnem sektorju so osnove za premiranje kvantiteta (tonaža) in kvaliteta izdelkov, znižanje lastne cene, zmanjšanje obratnih nezdov in povečanje proizvodnosti dela. V prvi disciplini (t. j. glede količine) se premira samo končna proizvodnja, ki ustreza vsem predpisom in pogojem za prodajo oziroma polizdelki, ki gredo lahko v nadaljnjo fazo predelave. Mesečni proizvodni plan in uresničena proizvodnja se kažeta samo v obračunskih tonah blaga enotne vrste, ki jih je moč izračunati s sortacijskimi faktorji. Ta enotna baza za obračunavanje količine proizvodnje, ki je povzeta po izkušnjah zapadno-evropske industrije, omogoča enotno ugotavljanje doseganja proizvodnih nalog v pogledu količine blaga. Odnos med doseženim odstotkom povečane ali poslabšane kakovosti proizvodnje računajo po posebni tabeli.

Osnova premij za uspehe higiensko-tehnične zaštite pri delu so delovne ure, ki so bile prihranjene zaradi boljše higiensko-tehnične službe; te ure se primerjajo s povprečnim številom delovnih ur, izgubljenih — po statistiki HTZ — v letu 1954/55. Medtem ko v nekaterih podjetjih jemljejo kot podlago za izračunavanje premije razne ukrepe higiensko-tehnične službe, upošteva osnutek premijskega pravilnika v jeseniški Zelezarni samo končni učinek takih ukrepov (ne pa že ukrepe same), kar nedvomno bolj ustreza. Vprašanje pa je, ali je najprimernejše jemati kot osnovno povprečje izgubljenih delovnih ur (zaradi nezdov) ravno iz zadnjih dveh let, pravilno je, da se vzame kot osnova tisto leto, ko je bilo število zaradi nezdov izgubljenih

delovnih ur razmeroma najnižje. Osnovo za premiranje za zvišanje lastne cene določa osnutek premijskega pravilnika s tem, da se vse surovine, pogonska energija, plače in ostale elemente v strukturi cene obračunava za enotno (konstantno) ceno po finančnem planu podjetja za letošnje leto.

Premijske osnove se prilagajajo specifičnim pogojem in potrebam v posameznih obratih ali službah. V oddelku za norme upoštevajo povečanje proizvodnosti dela, v obratni tehnični kontroli reklamacije, v komercialnem sektorju primerjavo dejanske zaloge surovin z normirano, izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, zniževanje zalog izdelkov, zmanjševanje neplačanih faktur, v gospodarsko-računskem sektorju splošen finančni uspeh podjetja, za vodstvo pa finančni uspeh podjetja itd.

Sestavljalci pravilnika zagotavljajo, da bo moč doseči ugotovljenih knjigovodskih podatkov (obračunov obratov oziroma podjetja), ki bodo prikazovali, v koliko so posamezniki ali skupine dosegle prihranke oziroma znižale cene proizvodov. Premije se izračunavajo z množenjem, ne s seštevanjem faktorjev, priznanih za posamezne discipline oziroma osnove (za kvantiteto, kvaliteto itd.). Tak način izračunavanja premij sili upravičenec k temu, da pazi, da ne zanemari nobene osnove oziroma discipline; vsaka osnova, ki ni dosežena, poslabša pri množenju tudi rezultate dosežene v drugi disciplini.

ALI JE RES V VSAKEM PRIMERU UPRAVIČENO PREMIIJE ŽE PRI 100 % IZPOLNJEVANJU NALOG?

Premijska lestvica je sestavljena tako, da omogoča upravičencem premije v višini 10 do 20 odstotkov od njihove osnovne plače že pri povprečnem sto-

odstotnem izpolnjevanju osnov. V kolikor faktor izpolnitve osnov še poraste, se premijski faktor progresivno zvišuje, pri nedoseganju osnov pa strmo pada. Za primere, ko delavec oziroma uslužbenec na delovnem mestu, kjer se premira, ne doseže osnov za premijo, določa osnutek pravilnika, da se mu penale odtegne od premije (ne od osnovne plače), ki bi jo dosegel v naslednjem mesecu. Premije nameravajo izplačevati mesečno (vselej za predpretekli mesec), razen premij za zvišanje lastne cene, ki bi jih izplačevali za obdobje treh mesecev. Pravico do premije pa bi izgubil tisti, ki bi povzročil podjetju škodo, ki jo je treba poravnati in je zaradi tega izdana administrativna ali sodna prepoved izplačevanja plače. Odprto pa je vprašanje, ali je povsem pravilno, da bi prejemal upravičenec premijo že pri stoođstotnem izpolnjevanju svojih nalog. V metalurški panogi zmajuje načelo, da pomeni že stoođstotno izpolnjevanje proizvodnih nalog uspeh, ki ga je treba premirati. So pa tudi mnenja, da to morda lahko velja samo za nekatere obrate, ne pa za podjetja v celoti.

V celoti vzeto pa pomeni osnutek novega premijskega pravilnika napredek pri premiranju v jeseniški Zelezarni. Premiranje, kakršno predvideva osnutek tega pravilnika, sili hkrati tudi k nenehnemu temeljitemu proučevanju in izpolnjevanju organizacije dela v podjetju, kajti praksa najbolj zgovorno kaže, da šele primerna organizacija dela in pravilno ovrednotenje delovnih mest omogočata objektivnejše premiranje.

M. Z.

NAROČNIKI »LJUDSKE PRAVICE« SO ZAVAROVANI ZA PRIMER NEZGODE

Honoré
Daumier:
Vstaja
Komune

rezultat boja proizvajalskega razreda proti prisvajalskemu, politična oblika družbe, v kateri se je lahko uresničila ekonomska osvoboditev dela, kakor je ugotovil Marx v svoji »Državljanjski vojni v Franciji«.

»Proletarci Pariza.« je proglasil Centralni komite revolucionarne Narodne garde na današnji dan pred 85 leti, »so sredi porazov in izdajstva vladajočih razredov doumeli, da je prišla ura, ko morajo rešiti položaj s tem, da vzamejo v svoje roke vodstvo javnih zadev... Doumeli so, da je njih najvišja dolžnost in njih absolutna pravica postati gospodar svoje usode in vzeti oblast v svoje roke.«

Po zgledu Pariške so po vsej Franciji nastajale tudi že druge komune. Tako se je v zgodovini proletariata pojavila prvič tudi perspektiva družbene organizacije dežele v obliki federacije vseh komun. Dobra dva meseca pozneje je Pariška komuna herojsko podlegla premoči sovražne sile. Proletariat je moral domala pol stoletja nadaljevati boj v vedno novih razvojnih razmerah, da je izvojel za Oktobrsko revolucijo svojo drugo temeljno in trajno zmago. Toda Pariška komuna mu je v revolucionarni praksi zapustila v dediščino dvojje velikih izkustev, ki sta ob njih tudi početnika družbenih in ekonomskih spoznavnih osnov socializma preverila in dopolnila svoja filozofska, teoretična dognanja.

Z revolucionarnim zlomom državne oblasti, sredstva za prisvajanje delovnih sadov proizvajalca po izkoriščevalcu, je komuna to oblast zamenjala z demokratsko oblastjo in organizacijo

spodarstva, ki je proizvajalca izročila neposredno vodstvu in upravo družbene lastnine in proizvodnje. Dejstvo, da smo si v naši deželi prisvojili in po marksistično-leninistični dialektični metodi že sedmo leto izgrajujemo to izkustvo, nas navdaja z zavestjo, da smo tudi v tem ostali zvesti zgodovinskim izkustvom proletariata in spoznanjem njegovih učiteljev.

V ustvarjanju socialistične družbe, po kateri stremi ljudstvo sleherne dežele v okviru njenih družbenih razmer in na temeljih njenega gospodarskega razvoja, nam ta zavest ob spominu na Pariško komuno nalaga nove dolžnosti: sredi sodobne nove industrijske in tehnične revolucije moramo še stopnjevati svoja prizadevanja za sodelovanje vseh dežel in za družbeno valorizacijo sodobnih materialnih pridobitev v duhu dokončne ekonomske osvoboditve vsega dela, kulturne osvoboditve vseh ljudi in pomirjenje vsega sveta.

Letos prve nagrade ustanove Gugenheim

New York, 17. marca. (ANSA). Ustanova »Solomon Gugenheim«, ustanovljena 1937 z namenom, da bi podpirala umetnost, je ustanovila sklad v znesku enega milijona dolarjev za mednarodne umetniške natečaje.

Na predlog komisije, ko so jo sestavili Mednarodni muzejski svet, Mednarodno združenje umetnostnih kritikov in Mednarodno združenje upodabljalnih umetnikov, bodo letos prvokrat podelili nagrado za slikarstvo v znesku 10.000 dolarjev in najmanj 6 regionalnih nagrad po 1000 dolarjev. Regionalne nagrade so namenjene umetnikom dežel, velenjenih v omenjenih mednarodnih organizacijah. To so: Avstrija, Belgija, Brazilija, Danska, Egipt, Francija, Japonska, Jugoslavija, Italija, Velika Britanija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, ZDA, Švedska in Švica.

meravajo premirati samo ljudi na tistih vodilnih in odgovornih delovnih mestih, kjer je moč delovni učinek evidentirati in meriti z objektivnimi ekonomskimi merili. Med take prištevajo posamezna delovna mesta v proizvodnem sektorju, v pripravi dela, v obratnih tehničnih kontrolah, v vzdrževanem, energetskem in transportnem obratu, v službi higiensko-tehnične zaštite, v normirski službi, v komercialnem, gospodarsko-računskem in splošnem sektorju ter v vodstvu podjetja.

Osnutek letošnjega premijskega pravilnika govori o individualnih in kolektivnih ter o posrednih in neposrednih premijah. Individualne premije nameravajo izplačevati tistim delavcem in uslužbencem, katerih delovni učinek je moč meriti individualno, oziroma tistim, ki samoiniciativno predlagajo koristne in sprejemljive predloge za povečanje proizvodnje, za zboljšanje kvalitete in znižanje lastne cene izdelkov. Take premije (za koristne predloge) se odmerjajo po posebni tabeli, ki velja za nagradjevanje novatorjev in racionalizatorjev. Kolektivne premije bodo lahko prejeli delavci in uslužbeni, katerih delovne učinke ni moč meriti individualno, marveč le skupno, po premijskih skupinah in obratih. Posredne premije so tiste, ki se izplačujejo delavcem in uslužbencem, katerih delovnega učinka ni moč meriti s knjigovodskimi pokazatelji. Te premije se plačujejo izključno na osnovi skupnega uspeha podjetja.

Trgovina v službi potrošnikov

V Zagrebu so z »non-stop« trgovinami zelo olajšali nakup potrošnega blaga

Potrošniki v Ljubljani, pa tudi v drugih večjih mestih Slovenije, se še vedno niso sprijaznili s tem, da so ob sobotah popoldne trgovine zaprte. Tudi med tednom je čas odpiranja in zapiranja trgovin za mnogo delovnih ljudi neprimeren. Ob 2. uri popoldne se vsujejo iz tovarn, delavnic in pisarn množice delavcev in uslužbencev, med katerimi je mnogo gospodinj. Marsikdo, ki se od daleč vozi na delo, bi si rad na poti proti domu kaj kupil, pa je prav v tem času vse zaprto, razen nekaterih pekarn in trafik. Tisti, ki se vozijo z vlakom ali z avtobusi na delo in z dela, seveda ne morejo čakati, da trgovine popoldne spet odpro. Naposled nimajo pri sedanjih ureditvi priložnosti za dnevni nakup potrošnega blaga, tudi sami delavci in uslužbeni

zaposleni v trgovinah z deljenim delovnim časom.

Kako pa so to vprašanje rešili drugje? V Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in drugih večjih mestih imajo v raznih mestnih predelih, kjer je večji promet, trgovine posebnega tipa, ki obratujejo nepretrgoma v dveh izmenah, tako imenovane »non-stop«. To so predvsem trgovine za živili in gospodinjstvi potrebščinami, delikatesne trgovine, trgovine z galanterijskim in parfumerijskim blagom, seveda pa tudi določene mesnice, prodajalne kruha, mleka ter sadja in zelenjave. V Beogradu imajo celo nekaj trgovin z manufakturo in čevlji, ki poslujejo neprekinjeno kar do desetih ponoči.

ZAGREBSKI PRIMER

V Zagrebu so sistem trgovin »non-stop« v zadnjih letih že tako razvili, da bi se danes potrošniki gotovo uprli, če bi trgovina hotela ta sistem spet ukiniti. S trgovinami »non-stop« je namreč delovnim ljudem zelo ustreženo, saj si vsakdo lahko pred delom ali po končanem delu kupi tisto, kar dnevno potrebuje. Ko so v Zagrebu za vse ostale trgovine uvedli ob sobotah enkratni delovni čas s prostim popoldnevom, so zagrebški potrošniki to novost sprejeli z razumevanjem in brez ugovorov, ker imajo pač možnost nabaviti si najnujnejše v trgovinah »non-stop«. Te trgovine pa so odprte vsak dan neprekinjeno od 6. ure zjutraj do 8. zvečer, medtem ko imajo ostale trgovine redni delovni čas (pozimi) od 8. do 12. ure in popoldne od 4. do 7. ure, razen ob sobotah, ko poslujejo od pol osmih zjutraj do pol treh popoldne (ob sobotah popoldne so seveda redno odprte tudi vse mlekarne, prodajalnice kruha, sadja in vina, zato pa so en dan med tednom zaprte popoldne.

Delovni čas rednih trgovin je razen tega tako ureden, da imajo delavci in uslužbeni, ki se ob 2. vračajo z dela, še pol ure časa, da si kupijo najnujnejše in jim ni treba med delovnim časom uhajati z dela ali iz pisarn, da si kupijo, kar potrebujejo za nedeljo. Za zaposlene gospodinje poslujejo do 8. ure zvečer in so vsak dan dobro obiskane tudi v zgodnjih jutranjih urah, ko delovni ljudje hite na delo.

Ob takšni ureditvi je bilo laže ustreči upravičenim zahtevam delavcev in uslužbencev v trgovinah, namreč da imajo čez nedeljo vsaj 40 ur oddiha, kar pri deljenem delovnem času ob sobotah sicer ne bi bilo mogoče. Enak nedeljski odmor je hkrati zagotov-

ljen tudi tistim, ki delajo v trgovinah »non-stop« ob sobotah popoldne, ker imajo prosto še ves ponedeljek dopoldne.

POMISLEKI IN PRAKSA

Proti uvedbi neprekinjenega poslovanja posameznih trgovin v dveh izmenah je bilo sprva tudi v Zagrebu precej pomislekov, zlasti glede odgovornosti poslovođj za blago in za pravilno poslovanje. Vendar je praksa pokazala, da je vselej mogoče najti dva sposobna uslužbenca, poslovođjo in njegovega namestnika, ki skupaj in solidarno prevzemata odgovornost za blago in poslovanje. Res je sicer, da se z uvedbo dveh izmen promet ni v vseh primerih točno podvojil, vendar pa je treba upoštevati, da ostanejo mnogi rezijski izdatki takih trgovin (n. pr. najemnina za lokal) nespremenjeni. V Zagrebu imajo zdaj okrog 20 špicerijskih trgovin v raznih delih mesta, ki delajo po sistemu »non-stop«. Tam računajo, da je potrebna vsaj ena taka špicerijska trgovina na vsakih 10.000 do 15.000 prebivalcev. Isto velja za mesnice, prodajalne delikatesnega blaga ter sadja in zelenjave, ki poslujejo po sistemu »non-stop«. Manj takih trgovin pa je potrebno za galanterijske in parfumerijske izdelke.

Poseben režim imajo v Zagrebu trgovine ob glavni tržnici na Dolcu, ki poslujejo vsak dan nedeljeno od 7. zjutraj do 2. popoldne. Tako je ustrezno zlasti kmetičam, ki prinašajo svoj pridelek na trg in izkupiček porabijo za nakup industrijskega in drugega blaga. Tri špicerijske trgovine, ki poslujejo v neposredni bližini glavne tržnice, pa prostovoljno poslujejo po 12. uri celo ob nedeljah.

Menimo, da bi bilo prav, če bi tudi v Ljubljani in v drugih večjih mestih uvedli v sorazmerju s številom prebivalcev trgovine z neprekinjenim poslovanjem v dveh izmenah. S tem bi ustregli potrošnikom, ki se ne bi več tako pritoževali, da so trgovine ob sobotah popoldne zaprte. Uvedba takih trgovin pa je vsekakor nujna, če naj ostane nadalje v veljavi sedanji sistem prostega sobotnega popoldneva za osebe vseh ostalih trgovin.

Upravni odbor Trgovinske zbornice za okraj Ljubljana je na svoji četrtkovni seji že razpravljal o potrebi spremembe obratovalnega časa trgovin, zlasti ob sobotah. Gornji opis ureditve v Zagrebu naj bo prispevek k obravnavi tega težavnega vprašanja v zborničnem odboru za organizacijo tržišča.

PISMO IZ PEKINGA (III)

Nov načrt o kitajskem kmetijstvu

Načrt, ki ga je CK KP Kitajske predložil Vrhovni državni konferenci, vsebuje vse važnejše postavke: kolektivizirati je treba letos 85 % vseh kmečkih gospodarstev v nižje oblike zadrug (lani je bilo kolektiviziranih 60 %). Na področjih, kjer je zadružništvo pognalo globlje korenine, naj to preide do konca leta 1957 v zadruge višjega tipa. Na ostalih področjih je treba v vsakem okraju ustanoviti vsaj eno zadruge višjega tipa (najmanj s 100 družinami), tako da bo do konca leta 1958 vsa zemlja v glavnem docela kolektivizirana. Letos je treba urediti tudi vprašanje sprejema bivših veleposestnikov in bogatih kmetov v zadruge v skladu z njihovo zavestjo.

Kar se tiče povečanja storilnosti kot glavne naloge sedanjega 12-letnega plana, so deželo razdelili na tri področja: severno od Rumene reke, kjer je zemlja izredno rodovita in kjer so lani pridelali na 1 mu (16tinka hektara) 150 ketij (75 kg) žita, naj bi pridelali letos 400 ketij na mu. Na področju med Rumeno reko in reko Huaj naj bi pridelali v dvanajstih letih po 500 ketij žita na mu - vtem ko so ga pridelali lani 208. Južno od reke Huaj, to je na področju Jangceja in na velikanskem prostoru južno od Jangceja, kjer pridelujejo riž, naj bi pridelali 800 ketij riža na mu, vtem ko so ga pridelali lani 400

ketij. Hkrati naj bi se pridelek bombaža povečal od 35 ketij na mu (povprečje za vso Kitajsko) na 60, 80 in 100 ketij, kakršne so pač krajevne razmere.

Na kaj se je opiral CK, ko je določil tako velike naloge v zvezi s povečanjem kmetijske proizvodnje? Predvsem na kmete same, na njihovo neizmerno človeško delovno silo. Pričakovati je, da bo kolektivizacija sprostila ogromne proizvajalne sile, da bo omogočeno umetno namakanje in zaščita pred poplavami, da bodo uveljavili tudi sodobnejše metode v obdelovanju zemlje, da bodo sprostili znatne delovne sile za pridelovanje novih kultur.

Osnutek načrta proučujejo zdaj vsi partijski komiteji in v aprilu naj bi ga sprejeli plenum CK in organi oblasti. Plenum Narodnega političnega posvetovalnega sveta (enotne ljudskodemokratske fronte) je razen tega začrtal kitajskemu ljudstvu pet nalog, in sicer na podlagi Ču En Lajevoga referata: 1. lotiti se z vso vneto vsestranskega planiranja in krepitevstva, ter uresničevati Mao Ce Tungov povelje: »V treh letih v glavnem zaključiti socialistično revolucijo v obsegu vse dežele«; 2. na vseh področjih izgradnje delati več, hitreje, bolje in bolj ekonomično, izpolniti in prekoračiti prvo petletko; 3. izobraževati naj se še tesneje strnejo okrog KP, še hi-

treje dvigajo raven znanosti in kulture, tako da se bodo najvažnejša področja znanosti v dva-

Tudi kitajski ljudje gredo ob dnevnih počitka v naravo

najstih letih približala napredni sovjetski ravni (na plenumu CK, posvečenem vlogi inteligence, je Ču En Laj podprl od sovjetov povzete nauke, rekel pa je, da so na Kitajskem v tem oziru preveč hiteli, da so se lotevali teh

nalog preveč grobo in mehanično, da so nekateri krogi povsem zanikali znanstvene in tehnične pridobitve v kapitalističnih deželah in da se je treba teh pomanjkljivosti ogibati); 4. pripravljati se na osvoboditev Formoze z vojaškimi sredstvi, hkrati pa napenjati vse sile tudi za mirno

osvoboditev tega kitajskega otoka, s katerega so vse begunce ozvali, naj se vrnejo; 5. krepijo tabor socializma na čelu z ZSSR in boriti se proti »agresivnim vojaškim pripravam ZDA«.

Vlado Teslić

Križem po koprski občini

Sledovi minulosti se umikajo

200%

ZRASLE SO NOVE TOVARNE, ELEKTRIFICIRALI SO ŠTEVILNE VASI, PO VSEJ OBČINI SE RAZVLJA OBRT

Koprška občina obsega precejšen del Slovenske Istre in je s 28.000 prebivalci tretja največja v Sloveniji. Na eni strani meji na Jadransko morje, na drugi teče njena meja od Miljskih hribov na severozahodu mimo Skofij, Dekanov, Črnega kala, Gračiča, Gradina, Marezig in Smarij nazaj do morske obale med Kopro in Izolo na jugu.

Zemljepisno jo moremo ločiti v tri pasove: strogo obmorski, rodovitni valoviti in neposrednem zaledju in hriboviti kraški svet v notranjosti. Najbolj značilna naravna meja med kraškim in rodovitnim valovitim pasom je odsekana skalna stena nad Črnim Kalom, ki velja hkrati za veliko oviro pri izpeljavi prometnih zvez med obmorskimi kraji in osrčjem republike.

Izredno lep je ta istrski svet. Vendar skozi pičlih pet desetletij našega stoletja je bilo to s hrabrim kljubovanjem njegovega ljudstva vred menda tudi malodane vse, kar se je o njem moglo zapisati. Avstrija je na primer pozidala zadnje nove hiše v Kopru leta 1908. In v obdobju med obema svetovinoma vojnama? Izgubili so ozkotirno železnico, ki

je vezala Koper z Dekani, Izolo, Portorožem, Sečovljami in Hrvaško Istro, »dali« pa so jim cesto

vine, gostinstva in obrti. V Laporju, Gračiču, Kopru in drugih krajih so zgradili nove šole. Zgradili so tudi novo sodobno cesto Rižana—Črni kal. Skratka: mnogo so zgradili v minule desetletju, marsikaj pa bo še treba storiti.

Takšen je pogled na dokaj pretesno koprsko avtobusno postajališče tedaj, ko se pred leseno postajno zgradbo in sosedno carinarniško stavbo muči pet ali šest avtobusov in nekaj desetin potnikov

Trst—Portorož, vodovod in tu in tam še kaj.

In po osvoboditvi? Zrasle so nove tovarne, poslovali je pričela vrsta drugih podjetij. Precejšnja sredstva so pomagala kmetijstvu: obnova domačij in gospodarskih poslopij, novi kulturni in zadržni domovi v Bertokih, Dekanih, Skofijah, Antonu, Borštu, Krkavčah in drugod. Marsikje imajo novo kanalizacijo in vodovod. Elektrificirali so številne vasi in uredili javno razsvetljavo. V Kopru so zgradili moderen hotel »Triglav« in »restavracijo« »Galeb«, po vsej komuni beležijo lep razvoj trgovine.

PRESNETE RIBE

Pred koprsko avtobusno postajo. »Zdravo, Tone! Kaj te je ventar prineslo semkaj?«
»Hm, na pot se odpravljam.«
»Kaj se je pa zgodilo? Saj menda v svojem življenju sploh še nisi bil v avtobusu! Si se nemara konec koncev sprizgajal s civilizacijo?«
»Naki in se tudi ne bom! Vendar moram iz Koprak!«
»Kam pa?«
»V Ljubljano!«
»In kaj boš tam?«
»Zaželel sem si morskih rib!«

Na deželo gre malo knjig

Ko sem se ondan namenil v koprsko knjigarno, sem že pri vratih naletel na njenega poslo-

vodjo Danila Nemona. Zelen sem kupiti nekaj zvezkov povesti za hčerlico in sinčka. Zato sva kar skupaj izbirala in se vmes pomenovala o tem pa onem. Tako

je beseda dala besedo — in Danilo mi je posređoval za vas, drage bralke in bralci, nekaj zanimivih ugotovitev...

»Mesečno prodamo tu za štiri sto tisoč dinarjev knjig ter za kakih dve sto tisoč učil, fotomateriala, razglednic in tiskovin. Pri knjigah smo prišli najviše lani in predani v decembru, ko smo zanje prejeli skoraj pol milijona dinarjev.«

»In koliko knjig ste že prodali tu notri?«

»Blizu sto tisoč v minulem petletju.«

»Za katera dela se ljudje posebno zanimajo?«

»Najbolj grede romani. Tako Slavolok zmage, Komu zvon, Na kmetih. Nič slabše ni s Titovim življenjepišom in Cankarjevimi izbranimi deli. Pa mladinske knjige — zlasti Snežna kraljica.«

»Imate veliko stalnih odjemalcev?«

»Samo tri: Studijsko in Ljudsko knjižnico v Kopru ter Bolnišnico za kostno tuberkulozo v Valdoitri. Ti kupujejo stalno in vse. Nasprotno pa je z mnogimi šolami, katerih vodstva naročijo knjige vsako leto v decembru, ko so za porabo kreditov odmerjene zadnje ure. Se slabše je s kmetijskimi zadrugami. Ne morem in ne morem razumeti tega, da ni moč zbrati dovolj sredstev za redno izpopolnjevanje vaških knjižnic, ki jih povrh marsikje kupijo nekaj zvezkov povesti za hčerlico in sinčka. Zato sva kar skupaj izbirala in se vmes pomenovala o tem pa onem. Tako

Danilo se je za trenutek nekam zatopil vase, a nato je nadaljeval:

»Naša knjigarna je edina v koprski komuni. Zato vem, da gre na deželo zelo malo knjig. In če bi segli po vseh leposlovnih, političnih in poljudnoznanstvenih izdajah, bi to veljalo posamezno vas kakih šestdeset tisoč dinarjev letno. Mar ne bi mogle del te vsote prispevati zadruga, del pa kmetje sami?«

Rekord ob Rižani?

Bober na farmi ob Rižani

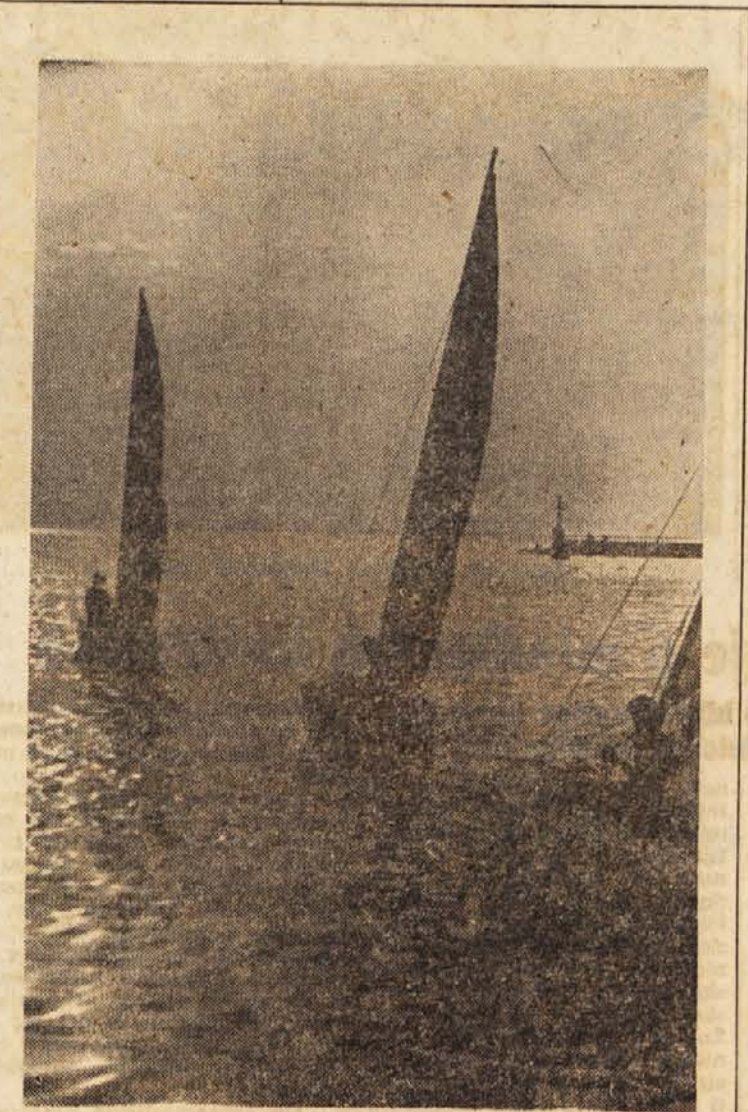
takšne velikosti, kot so jih pri nas pričeli gojiti edinole ob Rižani na Koprskem, je osem mladičev naenkrat izenačen evropski rekord. Nobena samica v Evropi jih namreč doslej ni skotila več.

Tako ali drugače — uspeh je na vsak način lep in nepričakovan. Prvih šest parov bobrov so pripeljali semkaj komaj sredi lanskega leta z Bavarske, zdaj pa jih je v pregrajah na farmi ob Rižani že 37. In zgolj na račun domačega prirastka! Samo samica, ki jih je nedavno tega skotila osem, je imela štiri že lani avgusta. Ker pa navadno kotijo dvakrat na leto — in to že pri enem letu starosti — po povprečno štiri mladiče, lahko kar sami približno izračunamo, kolikšna bo nadaljnja »žetev«.

Več o teh živalcah, ki jih gojimo zaradi dragocenega krzna in delikatesnega mesa, pa kdaj drugič.

Poleg Oevirkove dramske etude »Srečno, ljudje«, sredi minulega februarja je te dni doživela svojo krstino prizoritev na odru Gledališča Slovenskega Primorja v Kopru še Marodičeva drama »Na dnu kelihov«. Njena tematika je pokvarjenost klera v Zagrebu v drugi polovici XVIII. stol.

Kmalu bodo jadrnice spet zdrsele po našem nakodranem morju

ANKARAN

bodoče veliko turistično središče

Glavni predmet razprav v zvezi z razvojem turizma je bržčas šest kilometrov dolga obala od Ankaran do Debelega rtiča.

»SKRIVNOST«

Sredi mestne ulice je neki potrošnik posređoval svojemu prijatelju tole »skrivnost«:
»Naše edino koprsko pekarsko podjetje je sicer dobro, vendar je prevečkrat se pripeti, da je kruh delovno surov ali pa da ga je občutno premalo napradaj...«

»MAJHNA POMOTA«

Kazalo je, da je vse v najlepšem redu! Zda pa — zmešnjava prve kategorije! In pravili so, da je odličen strokovnjak! Dobro smo ga nagrajevali!
Direktor manjšega podjetja je jezen korakal po sobi. Rdečica mu je planila v obraz.
»Za koga pravzaprav greš? In kaj je storil?« vpraša preplašeno nekdo.
»Se vprašujete? Cemu ste pravzaprav v podjetju?« je vzklikal direktor, ki je naposled pojasnil, da gre za računovodjo, ki je v bilanci pri drugem milijonu dinarjev prometa »ugotovila« dva milijona dobička!

Tu naj bi najprej pričeli graditi hotelski sektor. Ker pa takšna namera znatno presega finančne možnosti koprške komune in okraja, se nadejajo izdatnega sodelovanja gospodarskih organizacij v Slovenije, ki naj bi gradile počitniške domove po strnjem hotelskem sistemu. Drugače: sedanjemu edinemu hotelu »Turiste« z 207 ležišči in domu podjetja »Gradis« s približno 40 ležišči naj bi se v prihodnjih letih pridružile nove kapacitete, ki bi Ankaran polagoma preobrazile v sodobno in veliko turistično središče.

Spričo takšnih načrtov se mnogi ljubitelji morja boje, da kot kopalci poslej ne bodo več smeli na ankaransko obalo. Brez skrbi! Kljub predvideni strnji hotelski zazidavi bo celotno obrežje z najlepšo slovensko plažo v bližini hotela »Turiste« vred venomer in brez omejitev na razpolago prav vsem. To je med drugim tudi opozorilo občinskega ljudskega odbora v Kopru vsem gospodarskim organizacijam, ki se zanimajo za gradnjo domov po hotelskem sistemu ob obali od Ankaran proti Debelu rtiču.

Drobna kronika

GRADIŠČE
Mnogi vaščani radi sodelujejo v prostovoljnih delovnih akcijah, katerih pobudnik je odbor osnovne organizacije SZDL. Člani so popravili področje kilometra ceste in navozili 150 kubičnih metrov gramoz, letos pa bodo zgradili dva nova vodnjaka in tri napajališča za živino ter obnovili nadaljnja dva kilometra cestišča.

MAREZIGE
Da bi laže izvrševali naloge, ki jih narekuje program pospeševanja kmetijstva, je zadruga naročila nov traktor, kultivator, kosilnico, škropilnico in še nekaj strojev. Kazje, da so bodo zadržniški slej ko prej morali odločiti tudi za ureditev ustreznega skladišča za odkupljene kmetijske pridelke.

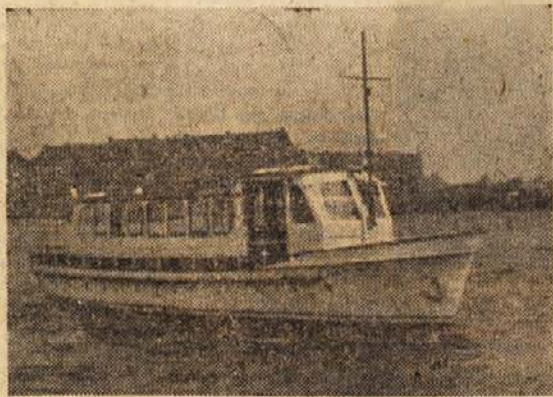
POBEGI—ČEZARJI
Spričo tehničarji in finančniki težav je lanska bilanca dela prosvetnega društva »Zvezda« dokaj skromna. Dosele je bila namreč aktivna le godba na pihala. V bližnji prihodnosti bodo ustanovili mladinski pevski zbor, dramsko skupino in šahovsko sekcijo ter odprli čitalnico.

HRVATINI
Precejšnje število prebivalcev se je te dni z novoizvoljenim krajevnim odborom vred resno zavzelo za čimprejšnjo obdelavo opuščene zemlje ter za ureditev prepotrebne trgovine in uslužnostnih delavnic.

SMARJE
Pred tremi leti je tedanji koprski polprofesionalni gledališki kolektiv gostoval tu z Borovo »Težko uro«. Predstavo si je ogledalo le 16 ljudi — med njimi 10 otrok. Ko pa je pred nekaj tedni obiskal vaščane ansambel Gledališča Slovenskega Primorja z »Botrom Andražem«, je bila dvorana Zadržnega doma nabito polna. Gledalcev so našli kar 256. Večakor lep napredek. Mar potemtakem ni škoda, da so pred nedavnimi morali prepovedati vse nadaljnje uprizoritve v domu zaradi neustrezne električne napeljave na odru? Ali res ni moč zbrati dovolj sredstev za premostitev te ovire?

»Omnibus« na morju

Pomanjkanje manjših potniških ladij je nedvomno ena izmed precejšnjih ovir za nadaljnji zadovoljiv razvoj turizma na Koprskem. Da bi razmere kar se da hitreje zboljšali, je občinski ljudski odbor v Kopru že lani naročil v piranski ladjedelnici 17,5 m dolg in 3,3 m širok motorni čoln. V njegovem prednjem delu bo salonček z bifejem, zadaj bo 54 sedežev in 16 stojišč, v sredini pa prostori za motor, posadko, prtljago in sanitarne naprave. Čoln bo plul s hitrostjo 9,5 milj na uro in bo vzdrževal redno zvezo med Kopro, Ankaranom in Valdoitro.

palubi z usnjenimi sedeži podobne avtobusom. Zaradi tega so jim vzdeli ime — pomorski omnibus.

Prav tako razveseljuje je vest da so strokovnjaki izdelali tudi investicijski elaborat za gradnjo dveh manjših železnih motornih ladij po nekem holandskem modelu. Njuni kapaciteti — po 90 sedežev vsaka, hitrost — 10 vozlov na uro. Obe naj bi v primeru skorajšnje odobritve investicij izdelali v piranski ladjedelnici do pričetka glavne turistične sezone v prihodnjem letu. Ladje tega tipa imajo dokaj moderno linijo in so po zastekleni

V neko pisarno je vstopil mlad električar:
»No, zdaj sem naposled prišel montirati zahtevani električni števec.«
Mož za pisalno mizo:
»Odlično! Sem torej le dočkal! Kar pričnite! Vam lahko kako pomagam?«
Električar se je nasmehnil, ko da bi njegovo znanje bilo v sorodu s Herkulovo močjo:
»Ne bo treba!«
In pohvalil se je z večletno prakso in bogatimi izkušnjami, potem pa se je lotil izkopavanja

Žice pa take!

lukenj v zidu. Ko je naposled števec že visel na steni, je povezal žice in hkrati »potarjal«:
»Zanič napeljava! Le kdo neki je imel opraviti z njo? Mojster! Montiral je tako tanke žice, da je joji!«
Nato je pospravil svoje orodje in se že nameraval posloviti, ko mu je pogled nenadoma zastal nekje na steni. Prebledel je. Uradnik ga je vprašal: »Je kaj narobe?«
Dolgo ni odgovoril. Nič čudnega. Če električarjev pogled ne bi nenadoma zastal nekje na

steni, bi namreč uradnik mesec dni kasneje lahko nekako takole pripovedoval:
»Izvrstni električni števec imam v uradu! Takšne pridobitve si ne moreš misliti. Števec mi na primer beleži prav vsak telefonski pogovor. Zlorabe na račun moje številke so vselej na dlani.«
In če njegovi prijatelji ne bi sami bili kos uganki, bi jim za zaključek mogel pojasniti:
»Električar je namreč spojil električni števec s telefonskim kablom...«

Zbral in napisal: Vojtek Kavčič

Prebivalci pripravljajo MATERIAL ZA GRADNJO ŠOL

denarna sredstva pa naj bi preskrbeli ljudski odbori

Pri sedanjem številu učencev in dijakov bi v murskosoboškem okraju potrebovali 612 šolskih učilnic, če bi hoteli imeti pouk samo v eni izmeni, imajo pa jih 346. Sedaj imajo v mnogih šolah pouk v dveh izmenah ali, kakor v Bogojni, celo v treh. Precej učilnic se začasno uredili v bivših gostilnah, trgovinah in drugih podobnih prostorih. Zaradi tega so učilnice ene šole v več ločenih, nekje celo precej oddaljenih stavbah. Na šolah pa manjka tudi drugih učnih prostorov, saj imajo osnovne šole v vsem okraju samo dve telovadnici in gimnazije samo dve.

Ljudje se ne ustavljajo samo ob ugotovitvah, da je premalo šolskih učilnic in da ne ustrezajo svojemu namenu, temveč razpravljajo o tem, kako bi zgradili nove šole. Vnema za gradnjo nove šole je v nekaterih krajih zelo velika. To pa se ne kaže samo v prošnjah ali zahtevah, naj jim ljudski odbor zgradi šolo, temveč tudi v zbiranju lastnih sredstev za gradnjo. Zelo podjet-

ni so bili prebivalci gornjepetrovskega okoliša, ki so sami zbrali večino potrebnega gradbenega materiala. Zaradi tega jih je podprl tudi Okrajni ljudski odbor Murska Sobota in pred dvema letoma so začeli zidati novo šolsko poslopje. Gradnja pa ne napreduje tako hitro, kot so predvidevali, ker tudi okraj ni imel dovolj sredstev.

Prebivalci Turnišča so tudi že pred dvema letoma pripravili mnogo gradbenega materiala za novo šolo. Opeko so naredili in žgali sami, da je bila cenejša; navozili pa so tudi gramoz in pesek. Takrat pa še ni bil gotov načrt za šolo, zato niso mogli začeti zidati. V Turnišču bi potrebovali novo šolo z 12 učilnicami,

ker je stara bila med vojno porušena. Tudi v Bogojni, kjer je novo šolsko poslopje z 10 učilnicami menda najbolj potrebno, so že pred leti začeli pripravljati material. Med najbolj podjetnimi je treba omeniti tudi Bakovčane, ki so prav tako pripravili za novo šolo že precej gradbenega materiala. Povsod pa se je zataknilo pri vprašanju, kje dobiti sredstva za strokovne delavce — pomožna dela so namreč pripravljali prebivalci opraviti brezplačno — ter za nabavo takega materiala, kot je cement, železo, steklo in drugo.

Za šole bi morale skrbeti v prvi vrsti občine, vendar novih šol ne bodo mogle zgraditi same. Zato bodo gradnjo šol koordinirali v okrajnem merilu in med 10 najbolj nujno potrebnimi šolami določili prednostni vrstni red. Pri tem bodo upoštevali potrebe, hkrati pa tudi pripravljenost prebivalcev, da bodo pomagali pri gradnji. Ljudje precej razpravljajo tudi o tem, da bi lahko gradili z manjšimi stroški. P. J.

Med delavci v lesnoindustrijskem obratu v Poljčanah

Velike skladownice desak in hlodov. Nekaj delavcev je pravkar razkladal bukovke hlode. Med rezke udarce cepinov se je mešal samo enakomeren takt parnega stroja. Poščem obratovodjo tov. Jožeta Rupa. Zaprtil sem ga, da nekaj pove o uspehih in težavah njihovega delovnega kolektiva.

Lesnoindustrijski obrat v Poljčanah, ki je del Zadrúžnega lesnega podjetja v Mariboru, je najmočnejše podjetje v naši občini in eden najstarejših tovrstnih obratov v tem delu Slovenije.

Do leta 1952 je bil to obrat Lesnoindustrijskega podjetja iz Slov. Konjic, ki ga je zaradi tedanje nedonosti hotelo ukiniti. Tega ni dovolil delovni kolektiv v Poljčanah. Se istega leta so se pridružili kot samostojen obrat Zadrúžnemu lesnemu podjetju »Zadruga lesa« v Slov. Bistrici, a kasneje Zadrúžnemu lesnemu podjetju v Mariboru, v sklopu katerega delajo še sedaj.

Odkar se je obrat ločil od lesnoindustrijskega podjetja iz Slov. Konjic, je proizvodnja naglo napredovala. Število zaposlenih se je dvigalo iz leta v leto tako, da imajo sedaj zaposlenih 102 delavca, kar je za 56 več kot leta 1952. Med njimi je tudi 20 žensk in nekaj invalidov, za katere so našli primerno zaposlitev.

Prvi delavski svet so izvolili pred tremi leti. Tedaj so dogradili tudi mizarško delavnico in se združili z lesnogalanterijskim podjetjem v Poljčanah. Sedaj je obrat skoraj v celoti opremljen s stroji, izdelanimi v naših tovarnah.

V lesnoindustrijskem obratu v Poljčanah režejo les, izdelujejo pa predvsem zaboje, lesno volno ter sobno in stavbno pohištvo. »Naročil nam ne manjka. Imamo jih celo toliko, da vseh ne moremo sprejeti,« pojasnjuje tov. Rup. Precejšen uspeh so dosegli z izvozom tipiziranih zabojev »Jaffa« za pomorance, katerih kupec je predvsem Izrael. Čeprav bi lahko vse zaboje izvozili, skrbijo tudi za domači trg, na katerem so njihovi izdelki prav iskani.

S popolnejšo organizacijo dela in s pravilnim nagrajevanjem po novem plačnem sistemu so že lani povečali storilnost dela za 30 odstotkov. A po nedavno sprejetem družbenem planu za letošnje leto predvidevajo povečanje proizvodnje pri tem številu zaposlenih za nadaljnjih 15 odstotkov. Večjo proizvodnjo ovira edino še pomanjkanje sušilnic za les.

Za vsa dela imajo uvedene skupinske in posamične norme, kakor pač zahteva značaj dela. Da so bile norme pravilno postavljene, dokazuje to, da jih delavci presegajo povprečno le za 3 odstotke. Letos bodo uvedli tudi premiranje.

V malokaterem podjetju lahko najdemo tako tesno sodelovanje med vodstvom podjetja, delavskim svetom, sindikalno podružnico ter delovnim kolektivom kot prav v tem obratu. Zato ni nič čudnega, če je med delovnim kolektivom tolikšno zanimanje za napredek, uspehe in problematiko podjetja. Sindikalna podružnica, ki je med najboljšimi v poljčanski občini, prireja redno sestanke in predavanja, na katerih delavci dobe podrobna pojasnila o delovanju podjetja, a sami dajejo predloge za morebitni izboljšave proizvodnje. Veliko zavednost delavcem nam prav tako potrjuje dejstvo, da lani ni bilo nobenega neupravičenega izostanka.

DOPIŠUJTE V NAŠ LIST!

KJE SO VZROKI

da delo ne gre, kot bi bilo treba

Ceprav se SZDL na Ravnah zelo prizadeva, da bi razširila vrste članstva in hkrati tudi dejavnost organizacije, ne zaznamuje pri tem dovolj uspeha. Čutiti je namreč, da nekateri vplivni ljudje v občini smatrajo SZDL bolj za peto kolo in ji ne posvečajo dovolj pozornosti. To je pokazal tudi zadnji občini zbor SZDL. Dejstvo je, da je bilo ob občinem zboru včlanjenih v to organizacijo le dobrih 70% meščanov, nekaj dni prej pa jih bilo 49 odstotkov, ki so v redu poravnali članarino. V dnevih pred letnim obračunom je poprijelo za delo še nekaj komunistov in uspehi ni izostal.

Kaj neki zavira uspešno delo pred leti še zelo dejavne organizacije v Ravnah na Koroškem? Treba bi bilo poiskati vzroke mrtvila. Morda niso bili prijemi vedno dobri, morda so bile napake, ki se sedaj kažejo v pasiv-

Prva seja novoizvoljenega okrajnega odbora SZDL Maribor

Te dni je bila prva seja novoizvoljenega okrajnega odbora SZDL Maribor. Razen organizacijskih vprašanj je bila na dnevnem redu tudi razprava o bližnjih letnih občnih zbiorih kmetijskih združenj. O političnem delu SZDL v zvezi z občnimi zbiori in o smernicah naše zadrúžne politike je govoril Vlado Majhen. Odbor se je na tej seji konstituiral in izbral za predsednika ponovno tovariša Majhna, za sekretarja Ančko Globačnik, za blagajnika pa Zalco Drožina.

Nadaljevanje dela na Savinji

Boljše vreme je spet omogočilo nadaljevanje regulacije Savinje v Celju. Te dni izkopavajo z bagrom rečno korito na ovinku in oblagajo obrežje. V strugi in na levem obrežju pripravljajo temelje za drugi rečni in obalni oporuk novega železobetonskega mostu čez Savinjo. Kaže, da bo novi most za cestni promet zgrajen že letos. K.

Jutro ob Dravi — Mariborski most

Posvetovanje o mladinskih knjižnicah

Priredila sta ga Društvo bibliotekarjev Slovenije in Zveza društev prijateljev mladine LRS

V čitalnici Pionirske knjižnice v Ljubljani je bilo večerj dopoldne dne in popoldne posvetovanje o mladinskih knjižnicah, ki ga je priredilo Društvo bibliotekarjev Slovenije in Zveza društev prijateljev mladine LRS. Na dnev-

nem redu posvetovanja so bili referati tov. Frančka Bohanca, upravnika Pionirske knjižnice v Ljubljani, o mladinski književnosti in knjižničarjih, Zdenke Smole, knjižničarke Delavske knjižnice v Ljubljani, o mladinskih oddelkih pri ljudskih knjižnicah in strokovno organizacijsko poročilo knjižničarke Pionirske knjižnice v Ljubljani Andre Znidar o ureditvi pionirske knjižnice s svobodnim pristopom. Sestanka so se udeležili knjižničarji okrajnih ljudskih knjižnic in knjižničarji iz Ljubljane.

Poročilom, ki so bila zelo tehta in so analizirala tako dejavnost naših mladinskih založb kakor nekatera teoretska in praktična organizacijska vprašanja mladinskih knjižnic v zvezi z ustanavljanjem mladinskih oddelkov pri ljudskih knjižnicah, je sledila živahna razprava. Ta je pokazala, da je vprašanje mladinskih knjižnic važno vprašanje celotnega našega knjižničarstva, saj 65 do 92 % rednih obiskovalcev knjižnic sestavlja prav mladina.

Prav tako je bilo v razpravi poudarjeno, da je dejavnost mladinskih založb, zlasti za predšolsko mladino kljub vsemu še zelo skromna, saj tvori komaj 1 % izdanih knjig, pri tem ne računamo učbenikov, za otroke te starosti. Pomanjkljivost v izdajanju mladinske literature se kaže tudi v tem, da primanjkuje sobodnih mladinskih del, saj večina mladinskih knjig sodi v tako imenovano klasično mladinsko literaturo.

Od organizacijskih problemov so se udeleženci posvetovanja dotaknili zlasti ustanavljanja posebnih mladinskih oddelkov pri ljudskih knjižnicah, organizacije šolskih knjižnic za obvezno šolsko čtivo, povezave z okrajnimi odbori Ljudske prosvete in Zvezo prijateljev mladine itd. Kot stalen refren pa se je tudi na tem posvetovanju ponavljala že znana želja po novem zakonu o ljudskih knjižnicah.

Železarna Ravne pred volitvami v novi delavski svet

Ondaj je v Domu železarjev na Ravnah zasedal delavski svet železarne, ki je obravnaval inventurne razlike, volitve novih članov v Delavski svet in sprejel nekaj sklepov o investicijski izgradnji v letu 1956.

Centralna inventurna komisija je delavskemu svetu obirno poročala o inventurnem popisu materiala in osnovnih sredstvih

Železarne Ravne. Iz poročila je razvidno, da je bila inventura v redu in pravočasno izvršena ter da so inventurne razlike le minimalne. Delavski svet je poročilo sprejel in odobril, da se lahko inventurni primanjkljaji odn. viški knjižijo na izredne izdatke oziroma dohodke. Centralna inventurna komisija je delavskemu svetu predlagala, da nagradi ne-

katere sodelavce, ki so se pri popisu inventurnega stanja izkazali z vestnim in točnim delom.

Člani delavskega sveta so tudi govorili o volitvah v nov delavski svet. Pri sedanjih volitvah bo 6 volilnih enot. Delavci in uslužbeni enega obrata bodo volili samo kandidate iz svojega obrata. Za vse obrate in oddelke je določen tudi že odstotek kandidatov oz. število novih članov. Tako bodo delavci iz glavnih obratov procentualno močnejše zastopani kot delavci in uslužbeni manjših oddelkov in stranskih obratov. Sindikalna podružnica Železarne Ravne bo v tem mesecu in v začetku aprila po vseh obratih imela sindikalne sestanke, kjer bodo lahko vsi delavci predlagali kandidate, ki bo prav tako kot sedaj štel 72 članov. Delavski svet je sklenil, da morajo biti volitve opravljene do 10. aprila. S. J.

Jajca prodajajo — piščance kupujejo

Verževski kmetovalci redijo mnogo kokoši. Niso redka gospodarstva, na katerih jih imajo po 40 do 50. Kokošerejo enijo kot donosno panogo, ker redijo izbrane kokoši štajerske pasme. Po svoji kokošereji so že tako znani, da prihajajo k njim kokošereji iz drugih krajev celo po plemenske peteline. Lani so prodali za plemne 52 petelinov. Jajca številnih kmetov, ki prodajajo tudi umetnim valjencem, med drugim celo v Sentvid pri Ljubljani. Lani so prodali več kot 25.000 valilnih jajc in so z nekaterimi valilnicami navezali trdne stike. Kupci piščancev so namreč zadovoljni s tako pasmo kokoši.

Čeprav imajo tako dobre kokoši in peteline, ne dajejo jajc pod kolkjo, temveč rajši kupujejo enodnevnne piščance. Gospodje pravijo, da je ceneje kupiti piščance, kakor jih valiti doma. Pri kokljah gre namreč precej jaje v izgubo, ker jih ne ogrevajo vseh enakomerno; razen tega pa koklja zgubi tudi precej časa pri nesnosti, ter da tako manj jajc. Lani so kmetovalci v Verževju kupili kakih 3000 enodnevnih piščancev, kar je povprečno približno 20 na vsako gospodarstvo v tem kraju. P. J.

Požari na Goriškem

V zadnjih dneh je izbruhnilo na Goriškem več požarov, nekateri zaradi ne previdnosti, drugi pa zaradi isker iz lokomotiv. Navajamo samo nekaj največjih. V nedeljo ob treh ponočje je začelo gneti na pobočju hriba Gabrja zela v smeri od Damberga proti Ravnici pri Novi Gorici. Gasilci iz Nove Gorice in številni prostovoljci so ogenj pogasili ob šestih zjutraj. Zgorelo je približno štiri hektare mladih borovcev, ki so jih posadili pred nekaj leti. Skoda cenijo na več milijonov dinarjev. Vzroka požara še niso ugotovili. Velik požar je nastal te dni tudi na površini približno 25 ha pašnikov blizu hidrocentrale v Plaveh. Ogenj je povzročila iskra iz lokomotive, ker je vlak le nekaj minut prej peljal mimo. Skoda se ugotavlja gozdarski strokovnjaki. Zgorelo je nekaj suhe trave, grmičevja in mladih dreves. — Požar, ki je te dni nastal pri družini Trošt v Malih Zabljah pri Ajdovščini je povzročil 4-letni otrok, ki se je igral z vžigalnicami. Le-te je gospodinja iz ne previdnosti pustila na mizi. Zgorelo je gozdarsko poslopje in del stanovanjske zgradbe. Nastala škoda znaša nad 700.000 dinarjev. Družina je tembolj prizadeta, ker imetje ni bilo zavarovano. M. D.

IZ DELA IN ŽIVLJENJA V CELJU

Organizacije Socialistične zveze o problemih šolstva

O problemih šolstva v Celju, zlasti še o pomanjkanju ustreznih prostorov v osnovnih šolah in gimnazijah, so že večkrat govorili. Tudi pristojni činitelji ljudskega odbora občine poznajo težave, ki jih imajo prosvetni delavci, nemalo pa tudi otroci in starši. Letos so tudi organizacije SZDL začele pripravljati o prečem vprašanju šolskih prostorov, dveh izmen in drugih težavah v zvezi s tem.

Nedavno je na občnem zboru SZDL II. četrti predsednica te or-

ganizacije Staša Milovanovič govorila o vseh teh težavah. Tako je na primer II. gimnazija v Celju, ki je bila pred 50 leti gradena perspektivno za 450 dijakov, trikratno presešla zmogljivost prostorov. Tu je sedaj približno 1200 dijakov. Pouk obiskujejo v dveh izmenah ter vse kaže, da bo treba uvesti tretjo izmeno. Manjkajo jim ustrejni prostori za ročna dela, kabinete itd. V razredih, ki so bili grajeni za 30 otrok, sedi po 50 otrok. Prof. Milovanovičeva toži, da je delo z dijaki zelo otežkočeno, saj jim ni mogoče posvetiti potrebne skrbi. Pri tem trpijo tudi dijaki. Taki problemi so skoraj na vseh šolskih zavodih v Celju.

Ze dlje je predvidena gradnja nove šole v Zgornji Hudinji, ki bi precej razbremenila šole v mestu. Vendar bo s tem rešen samo del tega vprašanja. Ostane še vedno več vprašanj in nedvomno bo moral občinski ljudski odbor proučiti vse možnosti za nekaj izhod. Nesorazmerje med izdatki občine bo treba v bližnji bodočnosti korigirati v korist prosvete in šolstva. F. K.

Strelska družina v Ortnoku je delavna

Na nedavnem občnem zboru so strelci ortoške strelske družine pregledali svoje delo. Kljub raznim pomanjkljivostim so dosegli lani pomembne uspehe. Na podlagi teh uspehov in izkušenj so se zavzeli, da bo njih letošnje delo še bolj plodno. Letos bodo uredili strelišče in strelsko lopo. Prostor imajo že pripravljen, prav tako tudi nekaj materiala in denarja. Ko se bo zboljšalo vreme, bodo začeli urejati strelišče in graditi strelsko lopo. Tudi na tekmovanja se pripravljajo, ker nočejo biti med zadnjimi v kočevskem okraju. D. V.

Avtobusna proga Senovo—Brestanica vzpostavljena

Po dveh mesecih presledka je na splošno željo začel tov. Lacković zopet vzdrževati avtobusni promet na relaciji Senovo—Brestanica. Kako je ta avtobusna proga potrebna, se vidi po tem, ko je brez vsakega javnega obveščila takoj uspešno začel.

Sedaj ima spet Senovo z Brestanico prepotrebno avtobusno zvezo k vsem vlakom in od vseh vlakov. S tem je zelo ustrezno tistim, ki pripotujejo na Senovo, često v poznih večernih urah. Zlasti bo to velika olajšava za take, ki gredo na jutranji vlak ob 7.48 proti Zagrebu. Poštni avtobus odpelje še zjutraj ob pol 7 avtobus, ki vozi v Krško. Poštni iz Senovega, ki vozi v Krško. Poštni so se do sedaj zgneli vanj, potem pa v Brestanici čakali na vlak celo uro. Sedaj bodo potniki, ki potujejo v Krško, lahko bolj udobno potovali s poštnim avtom, tisti pa, ki gredo na vlak, se bodo lahko bolj vozili na rednem avtobusu.

Prometna nesreča

Dne 14. t. m. je vozil avtomobil po Levstikovem trgu v Ljubljani sofer podjetja »Ekonam« Vladimir Zivčič. Bil je precej pljan in je vozil s hitrostjo 70 km na uro. Ko je hotel zaviti v Rožno ulico, je zavozil na pločnik, kjer se je zaletel v zid, od koder se je avto odbil spet na cesto in se pri tem zasučil za četrdeset stopinj. K sreči je ostal sofer nepokvarovan, pač pa je na avtomobilu za 280.000 din škoda.

Na brzicah življenja...

Utrujimo in dobro prehranimo mladega človeka, da bo kos svoji življenjski poti!

V dobi zrelega otroštva, to je od devetega do enajstega ali celo dvanajstega leta, otrok raste sorazmerno počasi. Po tej dobi se pa organizem nekako vzemiri, zruši se otroško ravnotežje in telo začne hitreje rasti. Vendar pa rasti ni nikoli enakomerna. Razlike v rasti so že po naravi velike. Razen tega pa na rasti vplivajo tudi zunanji činitelji kot prehrana, klima, letni časi itd. Teža telesa se v tem obdobju še hitreje večja. Začel se je čas, ko se mladi organizem pripravlja na naloge v zreli dobi. Zunanost postaja izrazitejša: črte obraza se izostrijo, miškulatura pojača, glas se spremeni in rasti začnejo dilačice. Pri dekletih se razvijejo prsi in kolki. Spremembe notranjih organov so prav tako velike. Jetra dosežejo največjo težo, srce pubertetnika se podvoji od dvanajstega do šestnajstega leta in možgani tako rekoč po štirinajstem letu več ne rastejo. Povečajo se tudi žleze z notranjim izločanjem. Pri dekletih se pojavi menstruacija, pri fantih pa polucija. Torej, ves organizem ne samo da raste, pač pa se tudi spreminja. Ze ta bujna rast in te spremembe zaslužijo vso pozornost vzgojiteljev, posebno še staršev. Duševne spremembe so pa nemara še večje kot telesne. Saj je to doba, ko se otroška miselnost razbline v sanjah, da bi

potem dozorela v zrelo razsodnost. Ni torej nič čudnega, če je neki pisatelj izrazil misel: v mladostnih dneh je vse sanja razen glada.

In res! Od štirinajstega do sedemnajstega leta potrebuje fant 8 desetih količine hrane, ki jo

Letošnja moda prinaša veliko oblik okrašenih z gumbi

Tkanine pestrejših barv in impregnirani kamgarn

VOLNA — industrija volnenih tkanin v Laškem je za pomladno sezono pripravila pestrejšo izbiro volnenega blaga za moške in ženske obleke. Zaslediti je nekaj novih vzorcev ter tkanine v raznih odtenkih pastelnih barv. Novost je v tej tovarni tudi impregnirani kamgarn z uvoženim sredstvom terafin. S terafinom impregniran kamgarn postane nepremočljiv. Taka tkanina sploh ne vpija vode, marveč kaplje samo drse po njej in ne puščajo nobenih madežev. Kakovost in barva se ne izpremenita. Sedaj so s terafinom začeli impregnirati tudi marengo blago za plašče. Vsak kos blaga, ki je prepojen s terafinom, nosi zaščitno znamko inozemske tovarne, ki hkrati tudi zagotavlja kakovost. Terafinirano blago bo prišlo na trg aprila. Cene bodo ostale povprečno iste, kot so bile lani, vsem ko je kakovost blaga boljša predvsem zato, ker uporabljajo v proizvodnem procesu razna apreturna sredstva za oplemenitenje.

porabi organizem odraslega moškega. Dekleta potrebujejo 7 desetih omenjene količine. To pomeni, da je 15 let staremu fantu potrebno prav toliko hrane kot odrasli ženi.

Ni pa dovolj, da skrbimo samo za izdatno hrano! Skrbeti moramo tudi, da bo bogata vitaminov, ker ti blagodejno vplivajo na rast. To pa zato, ker bolezen avitaminoza pri nas ni neznana. Hrana mora vsebovati dovolj vitamina A (nahajamo ga v ribjem olju, surovem maslu, polnomastnem siru, mleku, rumenjakih, jetrih, špinaci, solati, paradižnikih, peteršilju, marelicah), ki vpliva na splošno rast; vitamin D (nahajamo v ribjem olju, morskih ribah, jetrih, rumenjakih, surovem maslu), ki vpliva na rast kosti; vitamin E (nahaja se v mesu, svinjski masti, zelenjavi), ki vpliva na normalni razvoj spolne aktivnosti. Kako važna je prehrana

za pubertetnika, nam bo jasno, če se spomnimo samo na napore, ki jih mora premagovati bodisi pri športu, pri delu ali pa pri učenju za bodoči poklic.

Fizikultura, šport in življenje na čistem zraku so za pravilen razvoj organizma prav tako nujno potrebni. Kakšno vlogo igra v puberteti bivanje na čistem zraku, nam jasno pove to, da so ga nekatere države predpisale za učnimi načrti. Ne pozabimo še to, da je jetika najnevarnejša bolezen v tej dobi. Čist zrak, fizikultura in šport so najpotrebnejši mladostnikom, ki se šolajo, vajencem, pomočnikom in učencem ali delavcem v industriji. Ti so največ v zaprtih prostorih s slabim zrakom in se tudi ne gibljejo dovolj ali je pa njih gibanje preveč enostransko (ročno delo). Mladostnikom na kmetih igre in šport koristijo, ker razvijajo čut za skupnost. Pri tem pa grozi druga nevarnost. Dogaja se namreč, da mladi ljudje zaradi prevelike vneme za šport, zaradi pretiranega zadovoljstva nad doseženimi uspehi in samoljubja, ki je v tej dobi močno razvito, prenašajo napore, ki presegajo njih moči. Tudi vsaka športna panoga ni primerna vsaki starostni dobi. Pubertetniki naj goje do šestnajstega leta predvsem gimnastiko in igre. Sele potem, ko so preboleli pubertetno krizo, naj se ukvarjajo tudi s športom in vajami na orodju. Med atletskimi disciplinami pa kaže, da tek najugodnejše vpliva na pubertetnika. Pri izbiranju športnih disciplin upoštevajmo predvsem splošno konstitucijo organizma, ki je pa ne določajmo samo na oko, pač pa nam naj svetuje tudi zdravnik.

Fantom in dekletom bodo ko-

ristile mnoge skupinske športne discipline (n. pr. odbojka, rokomet, skupinski tek, tenis). Medtem ko fantom bolj ustreza nogomet, je za dekleta bolj priporočljiva košarka, ki je manj groba in zahteva večjo spretnost.

Pretiravati pa ne smemo samo pri fizikulturi in športu, pač pa tudi ne pri opravljanju dela ali pripravah za bodoči poklic. (Za vsakogar tudi ni, glede na telesno razvitev, priporočljiv katerisi bodi poklic. Pri odločitvi za poklic naj bo upoštevan zdravniški nasvet.) Na kmetih pogosto preobremenjujejo mladostnika s težkimi poljskimi deli. Vsako izčrpavanje do onemoglosti lahko iznakaži okostje ali pa povzroči kronično utrujenost srca, ki je vzrok mnogim srčnim obolenjem.

Planinarjenje in taborjenje zelo ugodno vplivajo na organizem in duševnost mladega človeka.

Omenimo še, da nikotin in alkohol zelo negativno delujeta na razvoj mladega organizma.

Skrb za pravilni telesni razvoj mladostnika je zelo važna, še važnejše je pa, kako to skrb uveljavimo. Kljub vsej dobri volji, da bi vaš fant ali vaša dekle doseglo močnega in lepo raščene človeka, se vam lahko pripeti, da se vaši nasveti in navodila izdalove ter dosežete prav nasprotno od tega, kar ste želeli. To bi se dogodilo, če ste pozabili, da vaš fant ali dekle ni več otrok in da želi sam odločiti o načinu svojega življenja.

Letos jopice iz volne, predene na roko

Slika kaže pleteno jopico iz volne, predene na roko. V letošnji pomladanski revijah je precej takih jopic, ki bodo nadomestile kostume. Pričujoča jopica je pletena iz belo-črne volne. Za njo lahko vzamemo domačo belo in črno volno ter poskušamo dve nitki skupaj. Seveda mora biti volna lepo predena. Potrebujemo precej debele pletilke in pletemo preprost vzorec 5 vrst desnih pentelj, vsaka šesta pa je na pravi strani iz levih pentelj. Jopico začnemo pletiti spodaj, naredimo 2 cm roba sem in tja same desne pentlje. Potem pa začnemo pletiti vzorec. Proti pasu nekoliko posnamemo, potem pa spet naraščamo, tako da poudarimo pas. Rokavi so navadno vsiti, izrez vratu pa je okrogel. Ko je jopica gotova, napletemo okrog vratu in zapestij črn rob, prišijemo pa črne gumbe.

Trgovina naj posreduje naše želje proizvajalcem

Trgovina je posrednik med proizvajalci in potrošniki. Preko trgovine pride potrošniku v roke, kar tovarne izdelajo. Prav tako pa bi morale priti želje do proizvajalcev. Le-ti skoraj ne morejo biti v neposrednem stiku s potrošnikom. Vendar, če se kupec pritoži v trgovini, da ta ali oni izdelek ne ustreza, da bi

lahko bil boljši, čemu ni narejen tako in tako, mu odgovorijo, da so jim, na žalost, navedli, če nikjer se ni ni pripetilo, da bi mi rekli, homo o tem obvestili podjetje ali dobavitelja, ga bomo vprašali, mu to predlagali, ali karkoli že. Človek ima tako občutek, da je trgovini samo do tega, da proda, kar ima naprodaj. Ne moremo reči, da nas zlasti zadnja leta, ko je že proizvodnja bolj razširjena, ne skušajo tudi v trgovinah bolj zadovoljiti vsaj z večjo izbiro. Toda žal, to je bolj zasluga razširjene proizvodnje in mesečnejše konkurence trgovin, kot pa želje, da bi v trgovini upoštevali potrošniške potrebe in želje. Navreda bi nekaj želja, ki bi jih trgovine lahko posredovale proizvajalcem.

Zenske bi bile prav vesele, če bi dobile ob nakupu nogavice (kakršnihkoli, perlon, nylon, ankanon ali pa navadnih) tudi nekaj metrov enake nitke, s katero bi nogavice lahko na vidnih mestih zakrpaile. Zelele bi tudi, da bi bil krpavec za nogavice boljši, da ne bi tako obledel, kot ta, ki ga sedaj dobimo. Prav bi tudi bilo, da bi bilo na izbiro več velikosti nogavic. Zlasti za manjšo nogo je težko dobiti ustrežno velikost. In še to: trgovinah prodajajo kdaj pa kdaj tudi ženske nogavice (perlon, ankanon) z napako. Te so kak stotak cenejše. Toda napake si ni moč ogledati. Prodajalka namreč noče odpreti vrecke. Napaka sicer ni velika, vendar tudi razlika v ceni ni velika, zato bi bilo vsakako prav, da bi kupec vedel, kakšna je napaka.

Potem perilo. Ženska, visoka približno no 1,60 do 1,70 mora kupiti kombinizo številko 3, da ji je dovolj dolga. Toda biti mora že zelo obdana, da ji je kombiniza kolikor toliko prav. Sicer pa v njej izgubi. Čemu ne bi delali kombinize ene in isto dolžine v različnih širinah, recimo vsaj v dveh, treh, leto velja tudi za perilo za polodrasle fante, 14 do 17-letne: visoki so ko odrasli, toda ne dovolj močni, da bi jim bilo poško perilo prav.

Pravzaprav je čudno, kako da v trgovinah še niso pogodili potreb potrošnikov. Saj se le-ti ob nakupu vendar nad marsičem pritožujejo. Če pa ljudje v trgovinah sami ne pridejo do tega, da bi bilo treba pritožbe posredovati proizvajalcem in tako dolgo vtrajati, da bi jih ti upoštevali, bo pač treba ene in druge opozarjati na to, kaj potrebujemo in kaj želimo. Žal si tega marsikdaj ne moremo privoščiti, da bi slabih oziroma neustreznih izdelkov ne kupili, ker čisto boljnih ne dobimo. In češ noč, moraš se odločiti za slab izdelek, ker ga pač potrebuješ.

2. Bela krvna telesa ali levkociti so prave žive celice, ker ima sleherni levkocit tudi svoje jedro. Levkocitov je manj, kakor rdečih krvnih teles, običajno kakih 7000 v kubičnem cm krvi, zato pa so nekoliko večji. Tudi bolj gibčni so in lahko prodoro skozi steno kapilar. Tako pridejo povsod, ker se je pojavila okužba ali vnetje, da bi se borili z mikrobi. Poznamo več vrst: limfocite, monocite, segmentirane in nesegmentirane levkocite.

Število belih krvnih teles se poveča, kadar gre za infektivno vnetje, zlasti se njihovo število zelo poveča, kadar pride do zelo hude boleznj levkemije.

O drugih elementih in o krvni plazmi pa drugič.

Dr Vandjel Tasič

Zbiramo za Vas ZBIRAJTE ZA NAS

Ce se steblo ali vršček sobne rastline zlomi, združimo zlomljena dela in ju ovijemo s celuloznim gumiranim papirjem. Tako se bo rana na stebelu kaj kmalu zacelila.

Krompir ne uporabljamo samo v kuhinji, temveč je tudi zelo koristen za čiščenje predmetov iz pocinkane pločevine. Predmete drgnemo z debelimi, še od zemlje umazanimi krompirjevimi olupki. Ko smo posodo očistili z olupki, jo zdrgnemo še z mehko krpo.

Sklada se pri umešanju ali gnetenju testa ne premika, če jo postavimo na moko, večkrat pragnemo krpo. Lahko pa si sklado z ročajem tudi privežemo okrog pasu z vožnjakom, tako imamo obe roki prosti za stezanje in pri delu lahko sedimo.

Ce hočete, da se čebula pri praznjenju hitreje razpusti in zmehča, jo po tem, ko ste jo na drobno narezali, malo posolite.

Ako se jed prismoči, moramo zlit v lonec nekaj mladne vode in dobro pest soli in pustimo stati čez noč. Skorja na dnu bo sama odstopila.

Madeže tintnega svinčnika očistimo tako, da jih zdrgnemo najprej z maslom in potem očistimo z bencinom.

Ce vam pade v oko apno, ga sprejete s sladko vodo.

Mehko kuhanih jajc ne jeймо s srebrno žličko, ker dobijo nepriljen okus, žlička pa počrni. K njim serviramo pokromkano ali pa koščeno žličko.

Zelenjave pri dušenju ne smemo mešati z železno žlico, ker dobi zelenjava neprijeten okus.

Drobnjak bo zgodaj obrodil, če pokrijemo rastlino z dovolj velikim kozarcem.

Vrvice pri zastoritvi natrite s smukcem ali milom, da raje tečejo. Na njih ne delajte vozlov, ampak jih raje zašite.

PRAV DOBRA IN NASITNA VEČERJA

V kozici prepražimo 6 dkg za koščke narezane slanine. nato dodamo na drobno narezano kolerabo, majhno zeleno, por in 2-3 žlice paradižnikove meze. Zelenjavo dušimo do mehkega, nato pa stresemo v kozico 6 dkg riža, ki smo ga dušili na maslu in zalijemo s poldrugim litrom vode ali z vodo, v kateri smo kuhali kakšno zelenjavo. Ko juha zavre, stresemo vanjo 3 dkg na drobno nalomljenih makaronov ali polžkov. Ko so kuhani še makaroni, juho osolimo, dodamo sesekljane peteršilja in malo naribane sira.

Vrtin leto šnji mraz

Ko je oster mraz popustil, smo lahko takoj ugotovili, da so letos nekatere rastline hudo pozeble. Celotno odporne vrtnice vzpenjalke imajo na sušnih tleh črna stebela. Povsod priljubljena vrtnica polzpenjalca (Scarlet Climber) je ponekod skoraj do tal pozebla. Hudo je trpel navadni lovrikovec in celo bodika (Ilex aquifolium). Zaradi tega pa teh rastlin nikakor ne kaže proglasiti za neodporne in neprimerne za naše vrtove. Ponovno se je namreč izkazalo, da ni umestno računati na milo zimo in na morebitno pridobljeno odpornost nekaterih rastlin zoper mraz.

Tistim, ki so v jeseni vrtnice vzpenjalke položili na tla ter jih zavarovali pred mrazom z zemljo, listjem, vejevjem ali praprotoj, mladike niso pozeble in bodo tudi letos normalno cvetele. Teže je zavarovati lovrikovec, bršljan, kalino, japonsko trdoleško, bodiko in razne iglavce. Gotovo pa ste opazili, da rastline niso povsod enako pozeble. Na senenem prostoru so manj trpele kakor na soncu in celo posamezne zimzelene rastline se na sončni strani bolj osmojele, kakor na nasprotni severni strani. Zimske sonce in hud mraz sta za rastline, zlasti pa za zimzelene, zelo škodljiva. Ledeni kristali, ki se nenehno tvorijo (ponoči) in tajajo (podnevi), rušijo rastlinsko tkivo. Ako pa rastejo rastline v senci, niso podvržene tolikšnim toplotnim spremembam in zato laže prenesejo hud mraz. Temperatura v senci počasi narašča in zopet počasi pada do najnižje točke. To si skušajmo zapomniti za v bodoče, ako se bomo odločili za saditev občutljivejših zimzelenih rastlin. Popolnoma odporni pa so sleči, bolgarski lovrikovec, češmni, mahonija, zelenika, vresnice in oganjni trn. Listje ognjenega trna in nekaterih vrst krčnice je sicer nekoliko osmojeeno, stebela pa so popolnoma zdrava. Če popolnoma prikrito bogavsto lepote skrivajo naše domače, zimzelene praproti (Aspidium lobatum), ki so zoper mraz popolnoma odporne in zaradi tega pozimi dragocen okras za vrt in stanovanje.

Miha Ogorevc

Takole bomo obnovile obleke naši punčki

Naša kri in njena sestava

Kaj je pravzaprav naša kri? Kri je tkivo našega telesa, kot so tkivo tudi mišice. Toda v nasprotju z ostalimi vrstami tkiva je kri tekoče tkivo — kot bi rekli stari zdravniki in biologi. Zdaj je to vsakomur jasno, toda morala so miniti tisočletja od nastanka človeštva, da so dokazali, da kri ni negibna, marveč da teče po žilah. To je dokazal Anglež Harvey šele v XVII. stoletju.

Kri ima seveda kot sleherni tkivo svoje dobre in slabe lastnosti. Iz sestava krvi izvirajo njene prednosti, pa tudi njene slabe strani, se pravi nevarnosti, katerim je izpostavljena. O sestavi krvi je treba vedeti tole:

prvič, kri napolnjuje naše srce in vse naše ožilje; dovodnice (ki dovajajo rdečo kri, ki se je pred

tem zasičila s kisikom in pljučih, od srca do vsega našega tkiva), kapilare (to so »prekopje«, ki »namakajo« vsa tkiva našega organizma) in žile odvodnice, ki pošiljajo iztrošeno kri, kri brez kisika od kapilar v srce. Kri tvori trinajsti del človeškega telesa, kar pomeni, da ima odrasel človek povprečno kakih pet in pol litrov krvi;

drugič, kot sleherni tkivo je kri sestavljena iz celic, iz krvničk in krvne plazme. Plazma je tekoči del krvi, tekoče okolje, v katerem žive krvničke. Normalno je v sto delih krvi 43 % krvničk.

Tri vrste krvničk poznamo:

1. rdeča krvna telesa ali eritrocite, ki imajo obliko diska, so zelo prožna in imajo premer kakih sedem tisočink milimetra. S prostim očesom jih ne vidimo, pač pa so vidna pod mikroskopom. Ta telesa vsebujejo v glavnem hemoglobin, rdeče pobarvani pigment, ki vsemuje železo in katerega barva ter potemtakem tudi barva krvi izvira od tega

Letos so pike in črte spet moderne. Obleka za pomladansko popoldne

SPORT IN TELESNA VZGOJA

SKUPSCINA ZVEZE SPORTOV SLOVENIJE

Prostovoljnost, množičnost, zdravje

morajo biti osnovna načela športnikov Slovenije — Tekmovanjem se ni treba odpovedati, najti je treba samo pravo obliko

Ljubljana, 17. marca — III. redna letna skupščina Zveze športov Slovenije je danes začela z delom. Udeležili so se delegati športnih organizacij iz mest in vasi ter industrijskih središč iz vse Slovenije...

Pred pričetkom rednega dela skupščine je prispela v dvorano mladinska delegacija ZSD Ljubljana, ki je prinesla skupščini pozdrave, predsedniku ZSS tov. Kresetu pa izročila čestitke.

V imenu izvršnega odbora ZSS je podal poročilo njegov predsednik tov. Leopold Kresc in obravnaval skupščini doseženo delo zveze pri reševanju načelnih vprašanj v našem športu.

V čem je bistvo razlike med prejšnjim in sedanjim, je tov. Kresc pojasnil takole: »Ves čas smo jasno čutili, da v našem športu ni vse v redu in smo poskušali na razne načine odpraviti škodljive pojave...

Vsekakor bomo delali na tem, da bomo vsakladili poglede na telesno kulturo, pri čemer pa morajo sodelovati zlasti osnovne organizacije na terenu.

Zato pa bi bile najne naslednje naloge: 1. Vzgoji kadrov je treba dati še večji poudarek, hkrati pa prevezgati dosežanje strokovne kadre ter v društva vnašati pravilno idejno športa...

KADRI IN SPET KADRI
»Če hočemo izpolniti vse naloge, je prav gotovo zelo važna vzgoja kadrov, kar naj gre po enotnem postopku.

SPORT V NOVIH RAZMERAH
V svojem referatu je tov. Kresc navedel tudi nekaj misli o športu, ki ga sedaj zahteva naša družba.

Druga značilnost je množičnost. Samo po sebi je razumljivo, da šport ne more biti samo domena mladine — čeprav je seveda njej v prvi vrsti namenjen, še manj pa samo talentov.

V TEKMAH NAJVEČJI ODKLONI
Tov. Kresc je je dotaknil tudi vprašanja tekmovalj in med ostalim dejal:

»Prav v tekmah ugotavljamo največje odkline. Veliko je primerov, ko se pomen tekmovalj precej, pri tem pa se pozablja na kvarne vplive. Tako je gledanje na pomen tekmovalnosti pri nas še pripeljalo do slabosti, ki so šport bolj odražajo množičem, kot jih k njemu pritegnile.

Referatu tov. Kreseta so sledili še trije koreferati, ki so jih imeli tovariši Jug, Stepinšek in Lužnik, v razpravi pa je prvi pozdravil skupščino predstavnik Zveze »Partizana« Slovenije tovariš Vrstošek, ki je poudaril, da

morata obe zvezi na važnem vzgojnem področju delati skupaj, in dejal: »Med nami ne sme biti nasprotij. Dolžni smo v iskrenem sodelovanju iskati obliko za procvit naše dejavnosti.

Nato je predlagal, naj bi obe zvezi sodelovali v bodoče na naslednjih skupnih področjih: pri organizaciji gradbenega organa, pri zdravstveni službi, propagandi, organizaciji tekmovalj in pri vzgoji kadrov.

Skupščina nadaljuje z delom jutri. E. G.

Leopold Kresc

KVALIFIKACIJA ZA ODBOJKARSKO LIGO

Crvena zvezda favorit
Ljubljana, 17. marca — V dvorani gimnazije na Viču se je danes popoldne začel kvalifikacijski turnir za vstop v ženske zvezne odbojkarke ligo.

Jutri dopoldne bosta igrali Olimpija in Zvezda, popoldne Olimpija »Maribor«. Zmagovalci turnirja bodo postale članice ženske zvezne lige.

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

BSK : Velež 1:0 (1:0)
SAH

LŠK IN LUŠK na Dunaju

Od 1. do 3. aprila bo gostovalo na Dunaju kombinirano šahovsko moštvo sestavljeno iz članov LŠK in LUŠK.

Majcenovič prvi v Kamniku

Po zaključeni predtekmovaljih je bilo pred dnevi zaključeno v Kamniku letošnje šahovsko prvenstvo posameznikov Okrajnega šahovskega odbora Kamnika.

V Ljubljani prvi Kačič

Pred dnevi je bil tudi v Ljubljani zaključen četrtinfinalni letošnji šahovske prvenstva mesta. Med 6 udeleženci je zmagal Kačič (Litostroji) s 4,5 točkami pred Oepcom (Invalidi), Šuligojem (Gradbeniki) 4, Kameljem (Zeluzičarji) 3,5 itd.

TEKMOVANJE ZA »JAHORINSKI POKAL«

Naši brez uspeha
V veleslalomu zmagala Seltsamova (ženske) in Lipeutz (moški)

Jahorina, 17. marca — Jahorina je bila danes prizorišče hrb v veleslalomu. Čeprav brez številnih »zvočnih« imen je bila konkurenca vendarle zelo huda, kar pa je najvažnejše — malone dočeta izenačena. Prav to je pripomoglo, da smo bili priča lepih borbam.

Zmed favoritov se je edino Seltsamovi v ženski konkurenci posrečilo ohraniti svoj ugled in si zanesljivo priboriti prvo mesto. Pri moških je bil najboljši Avstrijec Lipeutz. Vozil je v slogu svojih velikih sorojakov.

RAZPIS
republiškega prvenstva v alpskih disciplinah za mladince in mladinke. Smučarska zveza Slovenije razpisuje republiko prvenstvo v alpskih disciplinah, in sicer v slalomu in veleslalomu.

Pravico nastopa imajo vsi tekmovalci in tekmovalke, ki se izkažejo z novo verifikirano legitimacijo SSJ, s potrdilom o plačani članarini (znanomski) in s potrdilom o zdravniškem pregledu.

Vse stroške za udeležbo na prvenstvu post družito ali posamezniki. Pomembne prijave naj društva pošljejo na naslov: Smučarska zveza Slovenije, Ljubljana, Likovčarjeva ul. 12, in to najkasneje do četrtega dne 22. marca 1956.

neprekosljivih mojstrov v alpski disciplini, zamešljivo in smelo. Zastavil je vse sile in je znal kar najbolj sprotno izkoristiti prednost hitre, toda ne težavne proge.

FAVORITI SO IZGUBILI
Mulej in naši reprezentanti so menili, da bo v veleslalomu zmagal bodi Klappacher ali pa Buschleger. Toda tudi tokrat se je pokazalo, da imajo Avstrijci vrsto tekmovalcev v alpskih disciplinah, in ko se le-ti pojavijo na startu, gledalci delajo samo še prognoze, kdo izmed njih bo zmagal.

OLIMPIJCI NAJBOLJŠI
Nastop naših tekmovalcev je bil zanimiv ne le zaradi razvrstitve v njihovi konkurenci, marveč tudi zaradi njihovega medsebojnega obračuna. Tokrat sta bila olimpijca Dornik in Cvenkel najboljša. Vozila sta povsem slično, kar velja zlasti za Dornika. To se je seveda odražalo tudi v razvrstitvi. Dornik je bil četrti, a Cvenkel šest.

Jutri bo tekmovalje v slalomu. M. St.

KUPI MO
rezervne dele za »LANCIA« 3 RO
in zamenjamo generalno popravljeno
dvigalo Chevrolet
za 3-tonski kamion.
Ponudbe na »ODPAD«, Ljubljana, Parmova 33. 1102

KINO »KOMUNA«

Ameriški barvni film
Poslednjič sem videl Pariz
Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »SLOGA«

Francoški film
»Štirje brez posteljek«
Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »ŠISKA«

Avstrijski film
»Don Juan«
V glavni vlogi Cesare Danova in Mariane Schönauer. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Avstrijski glasbeni film
»Don Juan«
Mariane Schoenauer. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »UNION«: Amer. barvni film: »Vojna svetov«. Tednik: Filmske novice št. 10. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9—11 in od 14 dalje. — V primeru prekinitve električnega toka prve predstave odpadajo.

KINO »VIC«: Amer. film: »Prelomnice«. Tednik: Filmske novice št. 10. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. — V glavni vlogi John Garfield.

KINO »SOCA«: Amer. barvni film: »Poslednjič sem videl Pariz«. Predstave ob 16, 18 in 20.

Uprava kliničnih bolnišnic
STOMATOLOŠKA KLINIKA V LJUBLJANI
razpisuje delovno mesto
ZOBARSKÉ ASISTENTKE
na čeljustno-kirurškem oddelku klinike
1116

Občinski ljudski odbor Izola
RAZPISUJE MESTO
upravitelja
na Glasbeni šoli v Izoli
Pogoji: Glasbena akademija ali popolna srednja glasbena šola z diplomom in triletno prakso.

Državni sekretariat za notranje zadeve LRS
razpisuje delovna mesta
RADIOTEHNIKOV IN TELEFONSKIH TEHNIKOV
za LJUBLJANO, CELJE, MURSKO SOBOTO, KRANJ, GORICO IN KOPER
Pogoji za sprejem v službo so: končana tehnična srednja šola z diplomom, najmanj triletna praksa v stroki in odslužen vojaški rok.

Doživetie
na Mauriciusu

»Ne,« je odgovorila. »Samo slišala sem praviti o njem. Mauricius je zelo majhen. Prihod in odhod kakega obiskovalca nikoli ni skrivnost. Toda, kako ste prišli na ta konec otoka? Kje stanujete?«

»Kje stoji ta vila?«
Na njenem obrazu se je pojavil izraz presenečenja, potem pa se je rahlo nasmehnila.
»Vi se šalite, gospod?«

»Zelo resen sem,« sem odgovoril. »Ne gre za izgubo spomina ali kaj podobnega. Kratko malo — ne vem, kje sem.«
Njen pogled se je za hip ustavil na konjaku, pa je očividno nenila, da od dveh čašic ne morem biti pijan.
»Tu je Gry-Gry, v bližini Soueilae, okraj Savane.«
Vedel sem, da je to nekje na jugozahodu.
»Kako daleč je do Point.Denisa?« sem vprašal.
»Point Denis? Saj to je blizu Mahebourga... Trideset, morda štirideset kilometrov od tod.«
»Potemtakem sem štirideset kilometrov od svoje hiše,« sem dejal.
Skomizgnila je z rameni. Sklenil sem pojasniti ji zadevo, ker sem čutil, da njena gostoljubnost to zasluži. Po običajih na Mauriciusu je bila velika gostoljubnost, če so sprejeti povsem tujega

človeka v hišo, zlasti če je podoben najslabšemu postopaču, kakor sem mu bil menda jaz.

Povedal sem ji vse, vstevši Switzerja in mrtvo dekle v avtomobilu. Pazljivo me je poslušala in me samo enkrat prekinila, da mi je znova natočila čašico in ponudila cigareto. Vtem ko sem se bližal koncu svojega pripovedovanja, je prišla služkinja s kavo.

Ko je služkinja odšla, je mlada žena rekla:
»Ta dva človeka... ali bi ju mogli spoznati, če bi ju znova videli?«
»Morda,« sem odgovoril počasi. »Ne vem. Nisem imel priložnosti, da bi si ju dobro ogledal.«
Nalila je kave v skodelici in jo osladila. Popil sem vročo močno tekočino. Takoj sem začutil njen blagodejni vpliv.

»Vse to je tako strašno,« je rekla mlada žena. »To ubogo dekle! A vi... tudi vam je šlo za glavo.«
»Rekel bi, da je bil to njun namen. Za trdno sta mislila, da preveč vem.«
»Tako je treba obvestiti policijo. Obvestim jo. Seveda imamo telefon,« je rekla in pokazala z roko na pisalno mizo, »toda na žalost se je davi pokvaril.«
»Zelo ste ljubeznivi,« sem dejal. »Sam pojdem na policijo, ko se bom vračal domov.«
»Policijska stražnica je na naši cesti. Saj lahko koga pošljem tja.« Spet je pozvonila. »A vi, kako se boste vrnili domov? Saj nimate avtomobila.«
Skomizgnil sem z rameni.
»Bržčas vozi tod avtobus ali pa bom spotoma dobil avto, ki me bo odpeljal do Mahebourga,« sem odgovoril.
»Ne, ne! Sama vas odpeljem v Mahebourg,« je rekla, mi znova nalila kave in vstala.

»Zdaj mi pa, prosim, oprostite, moram se obleči.«
Ugovarjal sem. Ugovarjal enako ostro kakor Chamberlain v Münchenu in z enakim uspehom. Ona me odpelje do Point Denisa. Na pragu se je pojavila služkinja. Mlada žena se je obrnila, rekoč:
»Gospod Kelly, morda bi se hoteli umiti... in spraviti svojo zunanost malo v red?«
Prikimal sem. Obrnila se je k služkinji:
»Marie, odvedite gospoda v sobo za goste in dajte mu vse, kar želi. Pierre pa pošljite k meni, ker mu moram nekaj naročiti.«
Nasmehnila se mi je ter pokazala z roko na cigarete in konjak.
»Prosim vas, bodite kakor doma!«
Potem je odšla. Popil sem čašico konjaka. Ko pa sem se ozrl, sem opazil Marie, kako me gleda, ko da vidi pred seboj strašno morskoro pošast, ki požira ljudi. Morda sem bil res videti tako strašen. Poskusil sem se nasmehniti, da bi jo malce pomiril. Dosegel pa sem samo to, da se je osupel v njenih očeh še povečala. Opotekla se je proti vratom, držecim očividno v sobo za goste. Vstal sem, si prižgal novo cigareto in odšel za njo. Hotel sem jo vprašati, kako je ime gospodinji, pa mi je pomolila mило in brisačo ter hitro odšla.
Pogledal sem se v zrcalo. Moral sem priznati, da je ne morem obsojati. Gledal sem v ta obraz tri sto petinšestdeset dni v letu vsako jutro že dobrih trideset let. Nikoli ni bil posebno lep, toda tisto jutro je bil strašen, ostuden.
Na desnem licu sem imel dolgo rano na mestu, kamor me je bil Smoky sunil z nogo, pod očesom nad tem licem pa je bila ogromna podplutba. Na levem licu sem imel dve široki brazgotini, tretja pa je segala do ušesa. Nos je bil izgubil del kože. Oči so bile zalite s krvjo. Brada je bila že precej dolga. Bil sem umazan, krvav, podoben bitju iz mučnih sani.

Nove prevozne tarife ECŽ v Ljubljani

Na podlagi 30. a člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obratov (Uradni list FLRJ št. 51-53 in 30-54) in 23. člena Statuta občine Ljubljana-Siška je Občinski ljudski odbor Ljubljana-Siška na 7. seji dne 16. marca 1956 izdal

OPLOK
o določitvi prevoznih tarif komunalnemu podjetju »Električna cestna železnica v Ljubljani« (ECŽ).

1. člen. Določajo se prevozne tarife v osebnem mestnem in krajevnem prometu komunalnemu podjetju »Električna cestna železnica v Ljubljani« (ECŽ) na tramvajskih, troletbusnih in avtobusnih vozilih.

I. CENE PREVOZA V MESTNEM PROMETU

1. Redna tarifa za potnike
Najnižja tarifa je 10 din in velja za največ dve delni progi.
Za vsako nadaljnjo začeto delno progno se plača 5 din več, toda skupno največ 30 din.

2. Ugodnostne tarife za delavce, uslužbence in učence
Delavci, uslužbeni, učenci, dijaki in študentje imajo za prevoz od stanovanja do delovnega mesta oz. šole in nazaj ugodnost nakupa posebnega bloka s 60 oz. 53 vozovnicami, na podlagi posebnega potrdila delodajalca oz. šole.

a) Tarifa za nakup bloka s 60 vozovnicami za delavce in uslužbence na relaciji Ljubljana-Siška in Ljubljana-Sostro, Ljubljana-Lavrica in Ljubljana-Skofljica po 1200 din. Delavci in uslužbeni, ki dokazujejo, da imajo ves mesec deljen delovni čas, lahko nabavijo blok s 110 vozovnicami za isto ceno.

b) Na relaciji Ljubljana-Zalog, Ljubljana-Sostro, Ljubljana-Lavrica in Ljubljana-Skofljica uživajo učenci, dijaki, študenti in vajenci v prvem letu vajeniške dobe ugodnost polovične tarife pod točko 2 a za vsakega učenca, dijaka, študenta in vajenca veljajo samo ob delavnikih do 21. ure.

3. Redna tarifa za prevoz prtljage in psov
Potniki plačajo za prevoz prtljage in psov redno prevozno tarifo pod 1. delno progno je 900 din, za šest delnih prog je 1200 din. Delavci in uslužbeni, ki dokazujejo, da imajo ves mesec deljen delovni čas, lahko nabavijo blok s 110 vozovnicami za isto ceno.

a) Tarifa za nakup bloka s 60 vozovnicami za delavce in uslužbence za tri delne proge je 600 din, za šest delnih prog je 900 din, za nad šest delnih prog je 1200 din. Delavci in uslužbeni, ki dokazujejo, da imajo ves mesec deljen delovni čas, lahko nabavijo blok s 110 vozovnicami za isto ceno.

b) Za učence, dijake, študente in vajence v prvem letu vajeniške dobe je ugodnostna tarifa za blok s 53 vozovnicami po ceni 250 din. Lahko pa nabavijo še en blok vozovnic po ceni 250 din, če jim je to potrebno. Vajenci v drugem in tretjem letu vajeniške dobe uživajo ugodnostno tarifo pod točko 2 a. Ugodnostne vozovnice za učence, dijake in študente ter vajence veljajo samo ob delavnikih do 21. ure.

3. Tarifa za prevoz prtljage in psov
Potnik plača za prevoz prtljage in psov redno prevozno tarifo pod 1. delno progno. Prevažati se ne sme prtljaga, ki je večja od 30 x 60 x 90 cm, težja od 20 kg in prtljaga, ki ogroža varnost ali zdravje potnikov. Prevoz psov ureja poseben pravilnik, ki ga izda komunalno podjetje ECŽ.

4. Popusti od redne tarife
a) Znižano vozilno plačajo otroci od 4 do 10. leta starosti. Ti plačajo za razdaljo do 3 delnih prog 10 din, za več delnih prog pa 15 din.
b) Osebnih vojaških vojni invalidi, zakonce in otroci uslužbenec komunalnega podjetja ECŽ imajo pravico do prevoza za ceno 10 din ne glede na razdaljo.
c) Brezplačno se vozijo otroci do 4. leta starosti v naročju spremljevalcev, osebni vojaški vojni invalidi nad 80 % in slepci ter njihov spremljevalec, ki ima za to posebno izkaznico. Ugodnostno uživajo uslužbeni ECŽ, ki se vozijo v službo in nazaj ter upokojenci komunalnega podjetja ECŽ, ki so bili pri tem podjetju nad 20 let v službi.

II. CENE PREVOZA V KRAJEVNEM PROMETU

3. člen. Redna tarifa za potnike
Ljubljana-Zalog se izpremeni v toliko, da se jo poveča za 5 din. Na liniji Ljubljana-Sostro ostane tarifa neizpremenjena. Tarifa na prog Ljubljana-Skofljica je sledeča:

Ljubljana-Rudnik (London) 30 din, Ljubljana-Rudnik-Gasilski dom 40 dinarjev, Ljubljana-Lavrica 50 din in Ljubljana-Skofljica 60 din.

2. Ugodnostne tarife za delavce in uslužbence ter učence
Delavci, uslužbeni, učenci, dijaki in študentje imajo za prevoz od stanovanja do delovnega mesta in nazaj ugodnost nakupa posebnega bloka s 60 oz. 53 vozovnicami, na podlagi posebnega potrdila delodajalca oz. šole.

a) Tarifa za nakup bloka s 60 vozovnicami za delavce in uslužbence na relaciji Ljubljana-Siška in Ljubljana-Sostro, Ljubljana-Lavrica in Ljubljana-Skofljica po 1200 din. Delavci in uslužbeni, ki dokazujejo, da imajo ves mesec deljen delovni čas, lahko nabavijo blok s 110 vozovnicami za isto ceno.

b) Na relaciji Ljubljana-Zalog, Ljubljana-Sostro, Ljubljana-Lavrica in Ljubljana-Skofljica uživajo učenci, dijaki, študenti in vajenci v prvem letu vajeniške dobe ugodnost polovične tarife pod točko 2 a za vsakega učenca, dijaka, študenta in vajenca veljajo samo ob delavnikih do 21. ure.

3. Redna tarifa za prevoz prtljage in psov
Potniki plačajo za prevoz prtljage in psov redno prevozno tarifo pod 1. delno progno je 900 din, za šest delnih prog je 1200 din. Delavci in uslužbeni, ki dokazujejo, da imajo ves mesec deljen delovni čas, lahko nabavijo blok s 110 vozovnicami za isto ceno.

a) Tarifa za nakup bloka s 60 vozovnicami za delavce in uslužbence za tri delne proge je 600 din, za šest delnih prog je 900 din, za nad šest delnih prog je 1200 din. Delavci in uslužbeni, ki dokazujejo, da imajo ves mesec deljen delovni čas, lahko nabavijo blok s 110 vozovnicami za isto ceno.

b) Za učence, dijake, študente in vajence v prvem letu vajeniške dobe je ugodnostna tarifa za blok s 53 vozovnicami po ceni 250 din. Lahko pa nabavijo še en blok vozovnic po ceni 250 din, če jim je to potrebno. Vajenci v drugem in tretjem letu vajeniške dobe uživajo ugodnostno tarifo pod točko 2 a. Ugodnostne vozovnice za učence, dijake in študente ter vajence veljajo samo ob delavnikih do 21. ure.

4. Popusti od redne tarife
a) Znižano vozilno plačajo otroci od 4 do 10. leta starosti in vojaški vojni invalidi. Ti plačajo ne glede na razdaljo 10 din.
b) Zakonce in otroci uslužbenec ECŽ uživajo ugodnost po tč. 4 b - 2. členu.
c) Uživajo ugodnost kot v čl. 2, tč. 4 c.

III. POSEBNI POPUSTI

4. člen. Komunalno podjetje ECŽ je pooblaščen, da določi posebne popuste, n. pr. za šolske skupinske izlete in podobno v rednem prometu z rednimi vozili.

5. člen. Za prekršek za denarno kaznijo do 1000 din se kaznuje:
a) kdor se vozi brez vozovnice ali ne podaljša vožnje z doplačilom oz. zamoči pravilno vstopno ali izstopno postajo;
b) kdor daje sprevodniku napačne podatke o starosti otroka;
c) kdor vstopa oz. kdor izstopa nepravilno;
d) kdor predloži za nabavo bloka vozovnic napačno potrdilo.

6. člen. Sprevodniki ali kontrolni organi komunalnega podjetja ECŽ smejo brez zasljanja in brez odločbe izreči in izterjati denarno kazen 100 dinarjev od oseb, ki jih zalotijo pri kršitvah določb 5. člena.

Kršiteljem določb pod tč. 6) 4. člena in oseb, ki imajo bloke, lahko sprevodniki ali kontrolni organi komunalnega podjetja ECŽ odvzamejo celotni blok.

V primerih iz I. in II. odstavka tega člena plačajo kršitelji redno prevozno tarifo.

7. člen. Ta odlok velja od 1. aprila 1956 dalje.
Predsednik:
Jenko Marjan, I. r.

DNEVNE NOVICE

Danes sveže moraste ribe v ribarnici.
Zdravniška dežurna služba Poliklinike v Ljubljani (za nujne obiske), Miklošičeva c. 20, soba 7, tel. 23-081. Dnevna dežurna služba za nujne obiske na domu vsak dan od 8-13 in od 17-19. Vsakodnevna nočna dežurna služba od 20-6 za nujno pomoč v ordinaciji in za nujne obiske na domu. Pediatrska dežurna služba za obiske na domu: a) dnevna pediatrska dežurna služba od 7-20; b) nočna pediatrska dežurna služba od 20-24. V nenujnih primerih naj se bolniki obračajo na pristojne ambulante Zdravstvenih domov.

PUTNIK SLOVENIJA

VAS VABI NA IZLETE, KI JIH PRIREJA V INOZEMSTVO:
MILANO, štiridnevni avtobusni izlet od 23. do 26. aprila.
BUDIMPESTA, dvodnevni avtobusni izlet od 27. do 29. aprila.
ATENE, devetdnevni izlet z vlakom in avtobusom od 13. do 21. maja.
Poleg tega vas vabimo na dvodnevni avtobusni izlet v GRZA, 6. do 7. maja, na trodnevni avtobusni izlet v PADOVO od 5. do 7. junija in na šestdnevni izlet z avtobusom v PARIZ od 24. do 30. junija.

TUČNE PROGRAME IZLETOV ZAHTEVAJTE V VSEH POSLOVALNICAH PUTNIK SLOVENIJA

OB PRICETKU LETOSNJE TURISTICNE SEZONE VAS VABIMO NA NASLEDNJE IZLETE:
V nedeljo, 8. aprila: enodnevni avtobusni izlet po DOLENSKIJO po dolini gradov (Zužembek-Dol. Toplice-Otočec-Smarješke toplice-Novo mesto) in enodnevni avtobusni izlet v KAMNINSKO BISTRICO. Prijave do 6. aprila.

V soboto, 14. aprila: dvodnevni avtobusni izlet po PLITVIČKA JEZERA (Karlovca-Plitvička jezera-Crikvenica). Prijave do 10. aprila. PLITVIČKA JEZERA SO SPOMLADI NAJLEPŠA O TEM SE PREPRICAJTE SAMI NE BO VAM ZALI!

Dne 19. marca 1956 se zapre za ves promet odsek Vojkove ulice od 19.30 predavala, ki bo v sredo, 21. marca ob 20. uri v balkonski predavalnici Univerze.

Tečaj o uporabi kriminalogije in o ekipnem sedenju strokovnjakov, ki ga prireja Institut za kriminologijo pri pravni ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, se bo začel 20. marca t. l. ob 20. Predavanja bodo redno vsak torek in petek ob 20. in sicer: ob torkih v zbornici dvorani Univerze, ob petkih pa v dvorani prirodoslovno matematične fakultete v Ljubljani, Trg revolucije 11.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudno-znanstveno predavanje prof. Vekoslava Šmida: Jadransko morje v barvah. Predavanje, spremljano z barvnimi diapozitivi, bo v torek, 20. marca ob 20. uri v Prirodoslovni predavalnici Univerze, vhod iz Gosposke ulice.

Odbor za sadjarstvo in vinogradništvo (sekcija za jagodičevje) Glavne zadrugne zveze LRS, vabi kmetijske strokovnjake, proizvajalce in ljubitelje na predavanje o »Vrtnih jagodah« (osnove proučevanja bioloških proizvodnih pogojev za jagode); predavanje bo imel doc. ing. France Adamli v torek, dne 20. marca ob 9.30 dopoldne v dvorani na Miklošičevi cesti 8, prtiličje desno.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki je namenjeno širšim interesiranim krogom. 22. marca 1956 ob 18 bo predaval v dvorani SAZU univ. prof. dr. France Hribar. Tema: Izumiranje smrtnih bolezni zadnjih 10 let.

Geografsko društvo vabi na javno predavanje prof. Zvonka Hočevarja »Srednja Evropa«, ki bo v sredo, 21. marca ob 20. uri v balkonski predavalnici Univerze.

Tečaj o uporabi kriminalogije in o ekipnem sedenju strokovnjakov, ki ga prireja Institut za kriminologijo pri pravni ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, se bo začel 20. marca t. l. ob 20. Predavanja bodo redno vsak torek in petek ob 20. in sicer: ob torkih v zbornici dvorani Univerze, ob petkih pa v dvorani prirodoslovno matematične fakultete v Ljubljani, Trg revolucije 11.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudno-znanstveno predavanje prof. Vekoslava Šmida: Jadransko morje v barvah. Predavanje, spremljano z barvnimi diapozitivi, bo v torek, 20. marca ob 20. uri v Prirodoslovni predavalnici Univerze, vhod iz Gosposke ulice.

Odbor za sadjarstvo in vinogradništvo (sekcija za jagodičevje) Glavne zadrugne zveze LRS, vabi kmetijske strokovnjake, proizvajalce in ljubitelje na predavanje o »Vrtnih jagodah« (osnove proučevanja bioloških proizvodnih pogojev za jagode); predavanje bo imel doc. ing. France Adamli v torek, dne 20. marca ob 9.30 dopoldne v dvorani na Miklošičevi cesti 8, prtiličje desno.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki je namenjeno širšim interesiranim krogom. 22. marca 1956 ob 18 bo predaval v dvorani SAZU univ. prof. dr. France Hribar. Tema: Izumiranje smrtnih bolezni zadnjih 10 let.

PREDAVANJA

Stomatološka sekcija SZD ima svoj redni strokovni sestanek dne 23. marca ob 19.30 predavala, ki bo v sredo, 21. marca ob 20. uri v balkonski predavalnici Univerze.

Tečaj o uporabi kriminalogije in o ekipnem sedenju strokovnjakov, ki ga prireja Institut za kriminologijo pri pravni ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, se bo začel 20. marca t. l. ob 20. Predavanja bodo redno vsak torek in petek ob 20. in sicer: ob torkih v zbornici dvorani Univerze, ob petkih pa v dvorani prirodoslovno matematične fakultete v Ljubljani, Trg revolucije 11.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudno-znanstveno predavanje prof. Vekoslava Šmida: Jadransko morje v barvah. Predavanje, spremljano z barvnimi diapozitivi, bo v torek, 20. marca ob 20. uri v Prirodoslovni predavalnici Univerze, vhod iz Gosposke ulice.

Odbor za sadjarstvo in vinogradništvo (sekcija za jagodičevje) Glavne zadrugne zveze LRS, vabi kmetijske strokovnjake, proizvajalce in ljubitelje na predavanje o »Vrtnih jagodah« (osnove proučevanja bioloških proizvodnih pogojev za jagode); predavanje bo imel doc. ing. France Adamli v torek, dne 20. marca ob 9.30 dopoldne v dvorani na Miklošičevi cesti 8, prtiličje desno.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki je namenjeno širšim interesiranim krogom. 22. marca 1956 ob 18 bo predaval v dvorani SAZU univ. prof. dr. France Hribar. Tema: Izumiranje smrtnih bolezni zadnjih 10 let.

GLEDALISCA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA
Nedelja, 18. marca ob 15: Javoršek: »Povečevalno steklo«. Izven in za podeželje.
ob 20: Wilder: »Naše mesto«. Izven in za podeželje.
Ponedeljek, 19. marca ob 20: Shakespeare: »Henrik IV.«. Abonma T. — (Falstaff — Pavle Kovič).
Torek, 20. marca ob 15:30: Shakespeare: »Henrik IV.«. Zaključena predstava za I. gimnazijo Kranj. — (Falstaff — Janez Cesar).
Sreda, 21. marca ob 20: Javoršek: »Povečevalno steklo«. Abonma F. Cetrček, 22. marca ob 20: Javoršek: »Povečevalno steklo«. Abonma C.

OPERA
Nedelja, 18. marca ob 19:30: Massenot: »Manon«. Izven in za podeželje.
Ponedeljek, 19. marca: Zaprti.
Torek, 20. marca ob 19:30: Mozart: »Falstaff«. Abonma H.
Sreda, 21. marca ob 15: Lindpaintner: »Danina«. Zaključena predstava za gimnazijo Kamnik.
Četrtek, 22. marca ob 19:30: Strauss: »Kavalir z rožo«. Abonma A.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Nedelja, 18. marca ob 15: Gogol: »Zemlja«. Izven. Popoldanska predstava. (Podkoljosi — Rohačič).
ob 20: Bert Brecht: »Dobri človek iz Sečuana«. Izven. (Letalec Sun — Laci Cigoj).
Sreda, 21. marca ob 20: Peppino de Filippo: »Ni res — pa le verjamem«. Premiera. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Nedelja, 18. marca ob 15:30: Goerner: »Pepelka«, pravljica. Igra. Popoldanska predstava. Zadržani.
ob 20: Popović-Pregarc-Delak: »Jara meščanka«. »Pokondrena tikva«, komedija. Izven. — Večerna predstava.
Sreda, 21. marca ob 20: Popović-Pregarc-Delak: »Jara meščanka«. »Pokondrena tikva«, komedija. Izven. — Večerna predstava.
Sreda, 21. marca ob 20: Popović-Pregarc-Delak: »Jara meščanka«. »Pokondrena tikva«, komedija. Izven. — Večerna predstava.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg
Nedelja, 18. marca ob 11: Kurec: »Obuti maček«.
Ročne lutke
Resljeva cesta 28
Nedelja, 18. marca ob 17: Mišinski: »Tri čudne zgodbe«. Prodaja vstopnic za obe gledališki pol ure pred predstavo pri gledališki blagajni.

AMATERSKO GLEDALIŠČE
Sentrtd nad Ljubljano
Nedelja, 18. marca ob 16: Ingrich: »Srček na črni«, opereta v treh dejanjih. Predprodaja vstopnic od 9-11 in od 14-16 pri blagajni »Doma svobode«.

Z JESENIC IN OKOLICE
Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Alojz Jenko, Cesta Bratislava in edinstva.
Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 18. marca: Marija Boštar, brivski salon, Prešernova cesta.

MESTNO GLEDALIŠČE
Nedelja, 18. marca ob 19:30: Somersot-Maugham: »Deževje«. — Poslovilna rečja tov. ing. Danila Gostiše in poslovilna predstava tov. Tatjana Gostiše. — Scena: Bojan Čušlj. Prva uprizoritev v Jugoslaviji. Zveze z vlaki so ugodne.

JESENICE: »RADIO«: Ameriški barvni film: »Cena slave«. Predstave ob 16, 18 in 20. Dopoldne ob 10 matineja mladinskega filma »Ostržek«. — »PLAVZ«: Avstrijski film: »Luč lubeznice«. Predstave ob 16, 18 in 20. Dopoldne ob 10 matineja mladinskega filma »Ostržek«.

ZIRVONICA: Ital. film: »Lubezen in stripi«. Predstavi ob 16 in 19.30.
DOVJE-MOJSTRANA: Avstrijski film: »Niki«. Predstavi ob 16 in 19.

VESTI IZ KRANJA
PRESERNOVO GLEDALIŠČE
Nedelja, 18. marca ob 16: »Velika beseda«. Izven in za podeželje.
Torek, 20. marca ob 20: Seliskar-Filipič: »Brazdvina sinjega galeba«. Red A in izven.
Petek, 23. marca ob 20: »Velika beseda«. Izven.
Sobota, 24. marca ob 16: Shakespeare: »Othello« za gimnazijo in izven: ob 20: Shakespeare: »Othello«. Izv. Gostovanje v Zeleničkih.
Nedelja, 25. marca ob 16: Grimm-Skofica: »Janko in Metka«. Izven in za podeželje.

KINO
»STORŽIC«: Ob 8.30 in 14 ameriški film: »Z vragom so trije«, ob 10.15 sovjetski barvni film: »Obad«, ob 16, 18 in 20 italijanski film: »Oprosti mi, zadnjkrat! Ob 22 premiera ameriškega barvnega filma: »Neumni podvigi«. »SVOBODA«: Ameriški film: »Z vragom so trije«. Predstavi ob 10 in 18.30. Ob 14 italijanski film: »Oprosti mi, zadnjkrat! Ob 20.30 premiera ameriškega barvnega filma: »Neumni podvigi«.

Z BLEDA
KINO
Ameriški barvni film: »Poletno gostovanje«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20.

IZ DOMŽAL
KINO
Madžarski barvni film: »Glavo kvilku«. Predstave ob 15, 17 in 19.

Po ugodni ceni **PRODAMO** popolnoma novo **vagonetsko tehniko** s kontrolnim aparatom, in **razhremenilno napravo** dim. mosta 1250 x 865 mm — nosilnost 2 toni
Zainteresirana podjetja naj se javijo na naslov:

KEMIČNA TOVARNA
— D O M Ž A L E —
Telefon: Domžale št. 12
1097

Čestitki

Novorojenčema Erni in Vasji iskreno čestitajo prijatelji.
Simonu Milnarju za rojstni dan še mnogo zdravih let! — Znanke in znanci.

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA
Nedelja, dne 18. marca: lekarna »Tabot«, Trg revolucije 3.
Ponedeljek, dne 19. marca: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

KINO
PARTIZAN: Italijanski film: »Bandit Musolino«.
UDARNIK: Ameriški barvni film: »Velika nagrada«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Nedelja, 18. marca ob 16: Rossini: »Seviljski brivci«. Izven;
ob 19:30: Drda: »Či zoves hujdiča«. Izven.

Umetnostna galerija. V nedeljo, dne 18. marca ob 11 otvoritev razstave britanskega romantika Williama Blakea. Razstavljenih je 40 okvirjev z reprodukcijami akvarelov, jedrnat in perorisb.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
Nedelja, 18. marca ob 15:30: Herman Wouk: »Zadeva Caine«. Nedeljski abonma in izven.
Torek, 20. marca 1956 ob 20: Herman Wouk: »Zadeva Caine«. Torkov abonma in izven.
Sreda, 21. marca ob 20: Puškin-Treves: »Nesmrtni don Juan«. Premiera, premierski abonma in izven.
Četrtek, 22. marca 1956 ob 20: Puškin-Treves: »Nesmrtni don Juan«. Cetrtkov abonma in izven.
Petek, 23. marca ob 15: Miloš Mikelin: »Atomske bombe ni več«. IV. srednješolski abonma.
Sobota, 24. marca ob 20: Puškin-Treves: »Nesmrtni don Juan«. Sobotni abonma in izven.
Nedelja, 25. marca ob 15:30: Puškin-Treves: »Nesmrtni don Juan«. Nedeljski abonma in izven.

KINO
»UNION«: Italijanski film: »Oprosti mi«. Predstave ob 16, 18 in 20.
»DOM«: Ameriški barvni film: »Divni zavos«. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

VESTI IZ TRBOVELJ

Zdravniško dežurno službo ob sobote od 14. ure do ponedeljka do 7. ure opravlja dr. Marjan Kržišnik v splošni bolnišnici.

KINO
»SVOBODA-CENTER«: Ameriški film: »Mogambo«. V glavni vlogi Clark Gable, Ava Gardner in Grace Kelly.
»SVOBODA-TRBOVELJE II.«: Ameriški barvni film: »Meč in roža«.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: Ameriški film: »Greh neke noči«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO
Ameriški barvni film: »Kapetan Horatio Hornblower«. Predstavi ob 15.30 in 19.

Po težki bolezni nas je zapustila naša ljubljena **VIDA RENKO, roj. VIVOD**

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek, 19. marca 1956 ob 16. uri na Mestnem pokopališču v Celju.

Celje, 18. marca 1956.
Zalujoči: mamica in očka, sestre, brat ter ostalo sorodstvo

DELOVNI KOLEKTIV GRADILIŠČA GRADIS
SOSTANJ
ZALUJE ZA SVOJIM DELOVNIM CLANOM

TOVARIŠICO
VIDO RENKO
roj. VIVOD

KI JO JE KRUTA SMRT DNE 17. MARCHA 1956 PREZGODAJ IZTRGALA IZ NASE SREDINE. DELOVNI KOLEKTIV JO BO OHRANIL V TRAJNEM SPOMINU!

SOSTANJ, 17. MARCHA 1956.
DELAJSKI SVET
UPRAVNI ODBOR
OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS
SINDIKALNA PODRUŽNICA

Obvestilo ECŽ Ljubljana

Električna cestna železnica v Ljubljani obvešča koristnike mesečnih vozovnic vseh vrst, da bo na podlagi odloka o določitvi prevoznih tarif, izdanega od Oblo Ljubljana-Siška za vozovnic od dne 20. marca 1956 dalje, na sledeči način:

Dijaške mesečne izkaznice zamenjujejo na podlagi dosedanjih starih vozovnic, katerih hrbita stran mora biti potrjena od šole, katero koristnik obiskuje.

Potniki, ki imajo pravico na podlagi mesečne legitimacije do 60 voznih listov mesečno, zamenjujejo vozovnice na podlagi starih, katerih hrbita stran mora biti potrjena od delodajalca.

Potniki, ki imajo stalno deljeni dnevni delovni čas, morajo predložiti potrdilo delodajalca, v katerem je treba posebej navesti deljeni dnevni delovni čas.

Zamenjavo vozovnic za vse navedene koristnike bodo izvedli:
1. v upravi ECŽ (remiza) od dne 20. marca do 19. aprila.
2. v usmerjevalni postaji ECŽ ob križišču Prešernove ceste s podaljškom Fuhanjeve ulice

Sporočilo Narodne banke FLRJ

Narodna banka FLRJ — glavna centrala, obvešča zainteresirane gospodarske organizacije, da bo prodaja deviznih sredstev po točki 1. odloka o prodaji deviznih sredstev na posebnih sestankih deviznega obračunskega mesta (Uradni list FLRJ št. 50/54) za II. in III. četrtletje 1956 po temle razporedu:

V BEOGRADU

za industrijska podjetja iz panog:

112 — proizvodnja in predelava premoga	24. III. 1956
114 — črna metalurgija (železarne)	26. III. 1956
115 — industrija aluminija	26. III. 1956
115 — ostala barvasta metalurgija	28. III. 1956
127 — industrija sladkorja	28. III. 1956
127 — industrija olja	29. III. 1956
127 — mlinska industrija	29. III. 1956
127 — industrija vretja	31. III. 1956
127 — mesna industrija	31. III. 1956
127 — proizvodnja ribjih konserv	2. IV. 1956
127 — predelava sadja in zelenjave	2. IV. 1956
127 — proizvodnja bonbonov, čokolade keksov	4. IV. 1956
127 — industrija škroba	4. IV. 1956
127 — ostala prehrabena industrija	5. IV. 1956
Gotova zdravila in medicinski instrumenti	7. IV. 1956

V ZAGREBU

za industrijska podjetja iz panog:

115 — proizvodnja nafte	24. III. 1956
115 — predelava nafte	24. III. 1956
115 — uvoz naftnih derivatov	24. III. 1956
118 — trgovaška mornarica	26. III. 1956
119 — industrija kablov	26. III. 1956
119 — radijska proizvodnja in proizvodnja žarnic	28. III. 1956
119 — industrija telefonskih naprav	28. III. 1956
119 — ostala elektroindustrija	29. III. 1956
125 — industrija snanja in obuče	31. III. 1956
126 — industrija gumija	2. IV. 1956
128 — proizvodnja embalaže in kartona	4. IV. 1956
128 — ostala grafična industrija	4. IV. 1956
Podjetja javnega cestnega prometa (medkrajevni in mestni promet)	5. IV. 1956
Podjetja za geološke raziskave in konsolidacijska dela	7. IV. 1956

V LJUBLJANI

za industrijska podjetja iz panog:

111 — elektrogospodarstvo	7. IV. 1956
117 — proizvodnja železniških-prometnih sredstev	29. III. 1956
117 — industrija motorjev in motornih vozil	31. III. 1956
117 — kovinska predelovalna industrija	2. IV. 1956
117 — industrija kmetijskih strojev	4. IV. 1956
117 — proizvodnja opreme za elektrogospodarstvo	5. IV. 1956
117 — ostale strojegradažne	5. IV. 1956
123 — industrija celuloze, lesovine in papi	9. IV. 1956
124 — bombažna industrija	24. III. 1956
124 — industrija volne	26. III. 1956
124 — ostala tekstilna industrija	28. III. 1956

V SARAJEVU

za industrijska podjetja iz panog:

120 — farmacevska industrija	24. III. 1956
120 — farmacevske surovine	24. III. 1956
120 — industrija mila in kozmetike	26. III. 1956
120 — tehnične masloboje za milo	26. III. 1956
120 — velika kemična industrija	28. III. 1956
120 — proizvodnja umetnih gnojil	29. III. 1956
120 — industrija barv in lakov	29. III. 1956
120 — ostala kemična industrija	31. III. 1956
120 — predelovanje plastičnih mas	2. IV. 1956
122/513 — impregnacija lesa in predelovanje plute	4. IV. 1956
122/513 — ostala lesna industrija in eksploatacija gozdov	5. IV. 1956
Podjetja vojne industrije	7. IV. 1956

V SKOPLJU

za industrijska podjetja iz panog:

116 — industrija stekla	29. III. 1956
116 — cementna industrija	26. III. 1956
116 — proizvodnja azbestno-cementnih proizvodov	26. III. 1956
116 — keramična industrija	28. III. 1956
116 — ostalo predelovanje nekovin	24. III. 1956
121 — industrija gradbenega materiala	31. III. 1956
129 — tobačna industrija	2. IV. 1956
130 — filmska industrija	4. IV. 1956
412 — gradbeništvo	5. IV. 1956

Sestanki na devizno obračunskih mestih se začno v zgoraj navedenih dneh ob 8.30 uri.

Pravico do nakupa deviznih sredstev na posebnih sestankih devizno-obračunskih mest imajo neposredno gospodarske organizacije v kolikor so registrirane na enem izmed devizno-obračunskih mest v državi, v kolikor pa niso pa preko filijale Narodne banke FLRJ pri kateri imajo svoj žiro račun ali pa preko druge gospodarske organizacije v kolikor je ta registrirana na enem izmed deviznih obračunskih mest. V primeru, da ena gospodarska organizacija pooblašča drugo gospodarsko organizacijo za nakup deviz, ji mora izdati pooblastilo v dveh izvodih, s katerim jo pooblašča, da za njen račun in na njeno ime lahko polnoveljavno in nepreklicno kupi devize na določenem posebnem sestanku deviznih obračunskih mest.

Uvozno-izvozna podjetja, ki so pooblaščena za uvoz gotovih zdravil in medicinskih instrumentov, v kolikor neposredno ne sodelujejo pri nakupu deviz, lahko kupujejo devizo tudi preko Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino, pri kateri imajo svoje žiro račune.

Pooblastila ne smejo biti generalna temveč samo za posamezne odredene sestanke.

Pooblastilo mora vsebovati:

- točen naziv devize in vsoto deviz za nakup;
- pogoje nakupa (limit iznad katerega se povpraševanje ne more skleniti, ali nakup po določenem ali najugodnejšem tečaju, rok do katerega pooblastilo velja in drugo);
- nalog kateremu deviznemu računu se morajo odobriti kupljene devize in
- nalog na čigav dinarski račun se zadoži protivrednost za kupljene devize.

Opozorjamo, da imajo v krogu »Proizvodnja opreme za elektrogospodarstvo« pravico kupovati devize tista proizvodna podjetja, ki so v seznamu, ki ga je izdal Zvezni zavod za gospodarsko planiranje in je bil dostavljen Zvezni industrijski zbornici v Beogradu.

V krogu »Ostala prehrabena industrija« imajo pravico kupovati samo industrijska podjetja — proizvajalci kavovin, testenin in industrijske mlekarne.

Beograd, 15. marca 1956.

(Iz Naredne banke FLRJ — glavna centrala).

ZNIŽANJE CEN

radijskih sprejemnikov

TUŠKANAC 56

začenši s 15. marcem 1956

od din 42.500 — na din 37.750 —

OPOZARJAMO POTROŠNIKE, DA JE
CENA ENOTNA V VSEJ DRŽAVI

RADIOINDUSTRIJA ZAGREB

ZAGREB • BUKOVAČKA ULICA za številko 19

383

ZDRAVSTVENI DOM

GORNJA RADGONA

razpisuje

sledede delovni mesti za:

zdravnika splošne prakse

v splošni ambulanti

Gornja Radgona

Nastop službe 1. maja 1956

stomatologa-dentista

v zobni ambulanti

Gornja Radgona

Nastop službe lahko takoj. —
Plača po uredbi, dodatki po
pravilniku.

1100

Potrebujemo

VEČ INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

ELEKTRO IN STROJNE STROKE za razvoj in konstrukcijo. — Delavno mesto: Ljubljana.

Interesenti iz elektro stroke za šibki tok imajo prednost. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in ostalimi osnovnimi podatki o šolanju in praksi poslati na

Personalni oddelek »ISKRA« • KRANJ

K 43

Obveščamo

STROJNE INŽENIRJE IN TEHNIKE, DA JE

ZALOŽNIŠKO PODJETJE

»GRADJEVINSKA KNJIGA«

DALO V PRODAJO

STROJNI PRIROČNIK

»TEHNIČAR« I.

ki obsega poglavja:

- SPLOŠNI TABELARNI DEL
- MATEMATIKA
- TEHN. MEHANIKA
- HIDRAVLIKA
- TOPLOTA
- STROJNI ELEMENTI
- MEHANSKA TEHNOLOGIJA

VEZAN V PLATNO — V LATINICI — PETIT — FORMAT 14,5 x 21 — 572 STRANI — 560 SLIK.

● CENA 900 DINARJEVI!

Knjige lahko dobite v vseh večjih knjigarnah in v prodajalni »GRADJEVINSKE KNJIGE«, Beograd — Maršala Tita 40 ali jih naročite neposredno na naslov:

»GRADJEVINSKA KNJIGA«

BEOGRAD, Masarikova 2 — poštni predal 798

● NE POZABITE!

da je v tisku knjiga II,

ki obsega: parne kotle, parne stroje, toplotne turbine, kondenzacijo, motorje sus. plinske generatorje, parne turbine, črpalke, kompresorje, ventilatorje in generatorje;

da je v pripravi za tisk knjiga III,

ki obsega: maziva in podmazanje, ohlajevalne stroje, gretje in prezračevanje, motorna vozila, dvigala in elektrotehnika.

● Ti dve knjigi bosta naprodaj do konca leta 1956.

1150

UPRAVA ZA CESTE LRS — LJUBLJANA, Beethovnova 10
razpisuje:

3 mesta za šefe tehničnih sekcij
s sedeži v Celju, Ajdovščini in Novem mestu
Pogoji: gradbeni inženir ali višji gradbeni tehnik, oba s primerno prakso

dve mesti za perfektni daktilografki
po možnosti z znanjem stenografije, na sedežu uprave v Ljubljani

Pismene ponudbe dostavite Upravi za ceste LRS, Ljubljana, Beethovnova 10, najkasneje do 31. marca 1956. — Ponudbi priložite kratek opis dosedanjega dela.

1104

Na podlagi II. odstavka 40. čl. Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev razpisuje personalna komisija
OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA — TRBOVLJE

N A T E Č A J

za naslednja nezasedena delovna mesta v upravnih organih Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje:

3 FINANČNE INŠPEKTORJE — dva z višjo strokovno izobrazbo, enega s srednjo strokovno izobrazbo

3 SAMOSTOJNE REFERENTE V ZAVODU ZA PLANIRANJE — potrebna je ekonomska fakulteta (lahko brez prakse ali srednješolska izobrazba z nekaj let prakse)

3 PRAVNIKA

REFERENTA ZA URBANIZEM z višjo strokovno izobrazbo.
SODNIKA ZA PREKRŠKE — višja šolska izobrazba oziroma triletna praksa v upravni službi in strokovni izpit

JAVNEGA PRAVOBRANILCA z višjo strokovno izobrazbo.
REFERENTA ZA PLAČE V TAJNIŠTVU ZA DELO IN DELOVNE ODNOSE

2 STENOGRAFKI

DEBATNO STENOGRAFKO

Kandidati se lahko prijavijo do 31. maja 1956. Prošnji je treba priložiti življenjepis in podatke o izobrazbi in dosedanji zaposlitvi. Prednost imajo kandidati z daljšo upravno ali strokovno prakso, pri administrativnih močeh pa kandidati z dveletno administrativno šolo. — Prošnje je dostaviti na naslov: Okrajni ljudski odbor — Trbovlje — urad tajnika.

T 31

Koroško gozdarsko podjetje — Slovenj Gradec

RAZPISUJE

sledede delovna mesta za:

gozdarskega inženirja ali gozdarskega tehnika

za oddelek gojenje gozdov na upravi podjetja

gozdarskega inženirja ali gozdarskega tehnika

za oddelek eksploatacije gozdov na upravi podjetja

gradbenega inženirja ali gradbenega tehnika

za gradbeni oddelek na upravi podjetja

Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru.

Nastop službe s 1. aprilom 1956.

Ponudbe z življenjepisom pošljite na zgornji naslov do 25. marca 1956.

1093

Komisija za razpis direktorskih mest pri

OBCINSKEM LJUDSKEM ODBORU SEŽANA

razpisuje

MESTO DIREKTORJA

gospodarske organizacije

»MARMORINDUS SEŽANA«

s sedežem v Dutovljah

Pogoji: Petrolog (z visoko ali pa srednjo strokovno izobrazbo) z najmanj petletno prakso, ali ekonomist z večletno prakso v vodstvu takega ali sorodnega podjetja.

Plača po tarifnem pravilniku.

Pismene ponudbe z življenjepisom in dokazili o dosedanjem službovanju je treba poslati

OBCINSKEMU LJUDSKEMU ODBORU SEŽANA do 31. marca 1956.

1099

Tekstilna tovarna • »MOTVOZ IN PLATNO« • Grosuplje

razpisuje mesti za:

SAMOSTOJNEGA RAČUNOVODJO in ANALITIKA

Nastop službe takoj. — Plača po tarifnem pravilniku. Pismene prošnje z navedbo šolske izobrazbe in dosedanje prakse je poslati na gornji naslov najkasneje do 10. aprila 1956.

1094

DROBNI GLASI

malioglas

VAJENCI

VAJENKA sprejem. — Ivan Hromc, pri ključavničarstvu — Sneberje 1010 Ljubljani.

STENODAKTILOGRAFKO, perfektno, sprejemno takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe v upravo LP pod »Izvoz«.

KUHARICA, srednjih let išče zaposlitev. Naslov v podružnici LP Maribor.

IŠČEM službo blagajnika. Imam izpit iz finančne manipulative stroke. Blagajniške posle sem opravljal več let.

LAHKO NAROCITE TUDI PO POŠTI! BESEDILNO OGLASA PRILOŽITE ZNAMKE V USTREZAJOČEM ZNESKU IN POSLJITE NA SPODNJI NASLOV

OGLASNI ODDELEK »LJUJSKE PRAVICE« LJUBLJANA — KOPITARJEVA ULICA ŠT. 2

Ko iščete novo zaposlitev, ko iščete stanovanje, ko ga želite zamenjati, ko prodajate ali kupujete — VEDNO VAM POMAGA — MALI OGLASI!

DIMNIKARSKA VAJENKA sprejem. Ponudbo pod »Dimnikar« v oglasni oddelku LP.

RAZPIS. Personalna komisija Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana razpisuje natečaj za mesto dveh finančnih inšpektorjev v upravi OLO Ljubljana.

STAREŠJA NAMEDENKA želi zaprositi službo kot pisarniška moč, najraje v Mariboru. Ponudbe poslati pod »Natakar« v podružnici LP Maribor.

BLAGAJNICA, mlajša moč, zadaj zaposlena v manjšem podjetju, želi zamenjati službeno mesto. Ponudbo prosim na oglasni oddelku LP pod »Družinske razmere«.

FOTOAPARAT »Agfa-Billy«, Record 6x9, F7,7, dobro ohranjen, prodam. Naslov v podružnici Ljudske pravice Celje.

TORPEDO za kolo kupim. Novo ali malo rabljeno. Ponudbe na oglasni oddelku LP pod »Torpedo«.

Ljubljančani!

Obveščamo vas, da lahko naročite male oglase za »Ljudsko pravico« v novi poslovilnici naše uprave Titova cesta 1 (prodajalna srečk Jugoslovanske državne loterije) in to vsak delavnik od 8—12 in 15—18 (tel. 22-322)

ZIDARSKA VAJENKA sprejemno. V poštev pridejo vajenci iz mesta ali okolice Ljubljane, ki imajo lastno stanovanje.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemno. Pogoj — lastno stanovanje. Ponudbo v oglasni oddelku LP pod »Tesarstvo«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

Naj ne bo družine, ki bi ne prejela knjižnih zbirk »Prešernove družbe« za 1. 1957!

SLUŽBO DOBI

KNJIGOVODJO takoj sprejemno. — Pogoj: srednja šola z dveletno prakso ali nižjo srednjo šolo in s petletno prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite pod »Sposoben do 31. marca v upr. LP«.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

SLUŽBO IŠČE

DELAVKA sprejme zaposlitev v Mariboru. Naslov v podružnici LP Maribor.

RAZPISANJE ZA UROLOGIJO, specializanta za ortopedijo, specializanta za soc. ginekologijo, tri specializante za preventivno medicino, specializanta za kirurgijo.

IZUČENJE IŠČEM. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

MESTO SERVIKRE iščem. Sem poročena, brez otrok. Imam 20 let prakse. Ponudbe v upravo Ljudske pravice pod »Serijska«.

KUPIM za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

OPOZORILO! KADAR POSLJETE PONUDBO NA MALI OGLAS ALI ČE ZELITE IMETI NASLOV INSERENTA, NAVEDITE VEDNO SIFRO IN ŠTEVILKO OGLASA ZA NASLOV INSERENTA ALI INFORMACIJE PRILOŽITE VEDNO 15 DIN V ZNAMKAH!

GENIK malih oglasov v Ljudski pravici 10 besed 160 din. vsaka nadaljnja beseda 12 din. Vsak naročnik Ljudske pravice ima na te cene 50% popust!

KUPIM SASIJO za manjši osebni avtomobil kupim. Pooblaščen, eventualno tudi osem poslati v oglasni oddelku LP pod »Sasija v dobrem stanju«.

LEPO KRZNO ali plašč, ki bi se dal predelati v krznen jopič, kupim. Ponudba v oglasni oddelku LP pod »Kozina«.

PODJETJE GORIŠKE OPEKARNE SEDEŽ VOLČJADRAGA ugodno prodaja: TOVORNI AVTO FORD V 8 cil. — prekurnik — v voznem stanju — in OPEKARSKA GLADKE VALJE komplet 350 x 400 mm

REZERVNE DELE za Topolnška kupim. Del mora biti v prav dobrem stanju. Ponudbe, po možnosti z vsaj približno ceno na oglasni oddelku LP pod »Dela«.

UPRAVNI ODBOR PIVOVARNE LAŠKO V LASKEM RAZPISUJE naslednji delovni mesti za: samostojnega računovodjo Pogoji: višja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso ali srednja strokovna izobrazba z najmanj 10-letno prakso kvalificiranega električarja večjega vseh del v električni stroki v industrijskih podjetjih. Pogoji: večletna praksa Plača za obe delovni mesti po tarifnem pravilniku. — Nastop službe: računovodja 1. junija 1956, električar takoj, oziroma po dogovoru. — Pismene vloge z življenjepisom dostavite na upravni odbor PIVOVARNE LAŠKO najkasneje do 10. aprila 1956. Upravni odbor PIVOVARNE LAŠKO 1101

NUDIMO za takojšnjo dobavo ali kasneje: CEMENT N 400

RAZNO TEINOSERVIS KOPER previja motorje in vrši vsa elektroinstalacijska dela kvalitativno in po zmernih cenah.

SOBICO, lahko tudi neopremljeno, iščem. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Sobica«.

NUJNO POTREBUJEM SOBO. Plačam dobro. Ponudbe v upravo LP pod »Cimena«.

NUJNO POTREBUJEM SOBO. Plačam dobro. Ponudbe v upravo LP pod »Cimena«.

Rešitev nagradne KRIŽANKE

Za nagradno križanko, ki smo jo objavili 4. marca, smo prejeli 2035 rešitev. Čeprav je bilo v križanki nekaj napak, so bile rešitve večinoma pravilne. Napake na spornih mestih nismo računali, tako da smo take rešitve prišli prav tako med pravilne. Od izžrebanih reševalcev sta zaradi napačne rešitve odpadla le dva. Tokrat je bila sreča bolj naklonjena reševalcem izven Ljubljane, od koder smo dobili skoraj dve tretjini rešitev.

Pravilna rešitev križanke (vse vodoravno): ljudska republika, B, o, s, sod, s, traktorist, n, oboa, l, le, a, u, sic, gula, i, balet, d, pošev, n, zdolca, safe, H, bosim, Simplon, e, už, norma, okni, r, oke, ak, e, Ada, j, c, star, navtiki, za, e, re, šivanka, g, že, iš, jama, o, ks, tnala, en, v, kos, r, ido, uta, i, oče, a, capam, n, ki, n, znamka, d, a, smuka, p, r, da, čok, os, prekop, a, snemalc, ll, i, nasip, lek, kamera, brda.

NAGRAJENCI:

I. nagrado 2500 dinarjev dobi Nikica Luznar, Brezje na Gorenjskem, II. nagrado 1500 dinarjev dobi Albina Korče, Loški potok. Segova vas 11. Dve tretji nagradi po 1000 dinarjev dobita Rado Carman, Kranj, Predoslje 83 in Božo Debevc, Rozmanova 6. Pet četrtih nagrad po 800 dinarjev dobe Angela Toroš, upokojenka, Kostanjevica na Krki, Milan Močnik, Lenart v Slovenskih goricah. Ptujška 4, Neva Kerševan, Ljubljana, Šišenska cesta 59/11., Mirko Kobal, Piran, Ulica JLA 3/III., Maticek Bubik, Šostanj, Cankarjeva 21. Dvajset petih nagrad po 500 dinarjev dobijo: Karli Dermel, Židani most 30, Kosana Milosavljevič, Ljubljana, Nazorjeva 8, Franjo Znidaršič, Maribor, Gospejina 7/IV, Ivan Roban, Karlovac, VP 5102/6-92, Bortislava Košmr, Beograd, Obilicev oenac 25, Jelka Dobrila, Kozina 16, Josip Devetak, Tolmin, Ulica P. Kalarja 8, Tončka Korent, Celje, Teharska 39, Zorka Laščak, Koper, učiteljišče, Albina Mahorčič, Novo mesto, Kidričeva 4, Aleksander Grujak, Ljubljana, Holzapflova 17/1., Ema Zenkovič, upokojenka, Trbovlje III., Ljuba Taramentič, dijakinja, Maribor, Smetanova 29, Majda Murovec, Vrhnika, Ljubljanska 12, Franc Ermenc, uslužbenec, Ljubno ob Savinji, Ivan Glonar, Ljubljana, Subičeva 3/1., Miha Pušnik, Ljubljana, Livača 25, Karlo Turk, Postojna, Tomšičeva 19, Marija Azman, Jesenice, Ruparjeva 6, Darinka Kukoč, Ljubljana, Poljanska 8.

Nagrajence iz Ljubljane prosimo, naj dvignejo nagrade v uredništvu »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 6/III., ostalim pa bomo nagrade poslali po pošti.

Prihodnjo nagradno slikovno križanko bomo objavili v nedeljo, 1. aprila.

OD STIENSKIE do elektronske ure

V 300 letih je urarska industrija zelo napredovala

Stenska ali ura z nihalom je stara že 300 let. Prvi precizni merilec časa je izumil Holanec Huyghens, in sicer neodvisno od Galileia, ki ga je v tem oziru seveda prehitel za 15 let. Galileia pa so ovirale reakcionarne katoliške sile v Italiji, da svojega izuma ni mogel posredovati širšemu krogu. K izpolnitvi Huyghensovega izuma so pozneje mnogo pripomogli večinoma protestantovski obrtniki Francije. Katoliška Cerkev je sicer dušila nastanek urarske industrije v Italiji. Spretni urarji so se morali iz Francije zateči v tujino, ker je francoski kralj Ludvik XIV. na papeževo prizadevanje leta 1685 ukinil s posebnim ediktom protestantom (hugenotom) svečano obljubljeno versko svobodo. Svojo novo domovino so našli v Švici.

Do leta 1900 so ljudje mislili, da ni moč bistveno zboljšati pomankljivosti ur, ki so nastajale zaradi neogibnih sprememb v temperaturi. Zepna ura je zaostajala ali prehitevala dnevno od 10 do 11 sekund. Sele v začetku našega stoletja je napredek metalurgije omogočil odstraniti razne napake v urnem mehanizmu. Zapetne ure nosijo ljudje že od leta 1880. Prve zapetne ure so naročili v Švici Prusi. Zmagovita pot

zapetne ure pa se je začela s prvo svetovno vojno. Že leta 1920 je proizvodnja žepnih ur znatno padla.

Do konca minulega stoletja so izdelovali 120 do 150 sestavnih delov ure večinoma ročno. Sele potem se je v Švici pod pritiskom ameriške konkurence uveljavila nova proizvodna metoda v urarstvu. Skoraj vse sestavne dele ure izdelujejo zdaj stroji. Sodobne ure so zelo precizne, saj prehitevajo ali zaostajajo dnevno komaj za 8 sekund. Švica je vzlic prizadevanju ameriške urarske industrije slej ko prej v tej industrijski panogi vodilna država. Ker Američani vzlic visoki zaščitni carini niso bili kos švicarski konkurenci, so začeli izdelovati ure na 24 namesto na 17 kamnov, ki popolnoma zadostujejo. Strokovnjaki pra-

vijo, da je to nepotrebno trošenje denarja. Ura na 24 kamnov je seveda primerno dražja. Ker se Američanom tudi ta ukrep ni obnesel, so uvoz švicarskih ur znatno omejili.

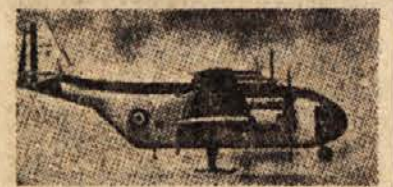
Ura bodočnosti pa ne bo več zapetna, marveč elektronska. Ze nekatere zapetne ure so zelo majhne, še mnogo manjše pa bodo elektronske. V Švici že izdelujejo elektronske ure v velikosti treh glavic bučike, takšna ura gre najmanj 3 leta brez nove polnitve. Mehanizem zapetnih ur so nadomestili z »zrcnem vražje elektro-kemije«, ki daje več let stalno po nekaj mikrovatov in ki ni podvrženo ne temperaturnim spremembam, ne udarcem ali sunkom. Tako smo torej prišli v 300 letih od stenske do elektronske ure.

Ameriška desantna divizija je nedavno imela vojaške vaje na območju Severne Karoline. Na sliki vidite padalce, ki se spuščajo proti zemlji.

LEDENA SKORJA V ANTARKTIKI je debela ponekod do 100 m

Svetovni tisk je nedavno poročal o ladji »Theron«, na kateri se je napotila na področje Južnega tečaja predhodnica angleške antarktične odprave. Ladja je običajna v Waddellovem morju v ledu, pozneje pa se ga je otresla. Strokovnjaki menijo, da

»Breguet 940 - Intégral«, na katerem vzbujajo pozornost veliki propelerji. Pogonjajo jih 4 plinske turbine po 360/400 KS. Tudi na zunanji je videti, da se to letalo po konstrukciji znatno razlikuje od običajnih potniških letal.

LETALO ki ne potrebuje letališča

V Franciji so izdelali novo letalo, ki obeta v značnem prometu velike spremembe. Novo letalo ne potrebuje ne letališča ne posebnega vzletišča. Dvigne in spusti se lahko na vsak travnik ali njivo. Tako bodo lahko vključili v značnejši promet tudi mesta, ki nimajo denarja ali primernega prostora, da bi zgradila letališča.

Novo francosko letalo je nekakšen zračni omnibus. Načrte zanj so izdelali v letalski tovarni »Louis Breguets«. Novo letalo je dobilo ime »Breguet 940 - Intégral«. V njem je prostora za 21 potnikov. Na prvi pogled se le malo razlikuje od običajnega štirimotornega letala. Čeprav tehta s potniki in prtljago vred 6,5 ton, mu zadostuje že 60 m za silo ravnega prostora, da se dvigne. Novo letalo leti s hitrostjo 380 km na uro, torej samo 120 km več kakor najhitrejši helikopter. Leti pa lahko tudi samo s hitrostjo 45 km na uro. To je za potniški zračni promet zelo važno. Pri takšni hitrosti namreč za potnike ni skoraj nobene nevarnosti, če se mora letalo zaslonno spustiti na tla.

V primerjavi s običajnimi potniškimi letali ima to letalo zelo velike propelerje. Seveda ima še nekatere druge konstrukcijske lastnosti, ki jih druga letala nimajo. Da bi letelo varno, tudi kadar hitrost znatno zmanjša, ima razen motorjev še majhno plinsko turbino.

Vročni vreli v puščavi

Močan potres, ki je nastal nedavno v Kaliforniji, je povzročil v sosednji mehiški pokrajini Dolnja Kalifornija bruhanje vročih vrečev. Takoj se je napotila tja znanstvena odprava, ki je ugotovila, da je nastala v puščavi, kjer doslej nikjer ni bilo vode, 28 km dolga, 30 cm široka in dober meter globoka razpoka. Iz nje bruhajo vroča voda, ki se razliva po puščavi, in sicer 20.000 l v minuti.

je v Waddellovem morju največ ledu. Gre pravzaprav za velik zaliv na južnem polarnem kontinentu. Od vzhoda do zahoda je dolgo to morje 1200 milj, meri pa 96.000 kvadratnih milj. To je past za plavajoče ledene gore, ki lahko zdrobe tudi najmočnejšo ladjo.

Led, ki plava po polarnih morjih, nastaja v vodi in na suhem. Na vodi nastaja ob mirnem vremenu, ko pritiska hud mraz. Veter in morski tokovi ga sprotilo, da plavajo po morju plošče ali cele ledene gore. Antarktično področje pa je tako zmeraj pokrito z ledeno skorjo, debelo ponekod do 100 m. Led se pomika po posebnem zemljišču od tečaja proti robu kontinenta. Tam se lomi in pada v morje. Posadka neke ladje za lov na kite je nedavno videla 190 m dolgo ledeno goro. Med viharjem nastanejo na morju ledene pregraje, visoke do 20 m. Morje večkrat vrže ledene gore na suho.

Po morju plavajoče ledene gore so zdobile že več ladij, med njimi tudi ladjo »Titanic«. To je bila doslej največja katastrofa na morju. Sodobne polarne ladje grade tako, da je njihov podvodni del zaobljen. Namesto da jih ledene gore strejo, se dvigajo, dokler ne obleže na površini ledu. Nekatere ladje te vrste imajo razen propelerja oziroma

vijaka propelerje tudi spredaj, da med ledenimi gorami laže manevrirajo. Nekatere med njimi, kakor na pr. avstralska ladja za polarne odprave »Kista Dan« ali labradorski ledolomilec »Labrador«, se zanašajo ob razbijanju ledu tudi na svojo veliko težo. Njihovi močni stroji potiskajo zaobljeni sprednji del na težje in debelejšje gore. Led se lomi pod težo ladje, ki se tako prebija med ledenimi ploščami naprej. Večših uporabljajo za razbijanje ledu tudi razstrelivo.

Kapitani polarnih ladij in njihove posadke uporabljajo na vožnji po zaledenem morju ne navadno pomagalo, tako imenovane nebesne karte. Vedo namreč, da se kanali nezamrznjenega morja zrcalijo na enoličnem, sivem polarnem nebesu v obliki temnih prog. Vedo tudi, da je moč zamrznjeno morje za obzorjem spoznati po posebnem bledem siju, ki ga je videti neposredno nad obzorjem v tisti smeri. Sodobne polarne ladje imajo radar, radijske naprave, močne motorje in lahka izvidniška letala, da kapitani pravčasno zvedo, če se bliža zamrzneno morje. Polarni led ni zmeraj bel. Njegova barva je odvisna od starosti in debeline, pa tudi od tega, ali je nebo jasno ali oblačno. Led je lahko bel, zelenkast svetlomoder ali rumen.

Z bencinom zalito mesto

Ko so popravljali ulice v Los Angelesu v Kaliforniji, je buldožer pretgal podzemeljski bencinski vod med pristanščem in skladiščem bencina. Bencin se je razlil po kanalih. Bencinski hlapi so prodrli v več hiš in povzročili eksplozije. V devetih hišah, v nekem skladišču in v neki veliki pralnici je izbruhnil požar. Več ljudi je dobilo hude opekline. Policija je blokirala kakih 10 km² prostora kot nevarno področje, zaprla več manjših tovarn in izpraznila štiri šole.

Za dobro voljo

DOBRO ZDRAVILO
Zdravnik: »Kaj pa to pomeni? Saj se zdravila niti dotaknili niste?«
Bolnik: »Saj si nisem upal, ker je na steklenici napisano, da mora biti vedno zaprta.«

PRED SODISEM
»Torej priznate, da ste vplomili o trgovino z ženskimi oblekami. Zdaj nam pa še pojasnite, zakaj ste vplomili trikrat zapored?«
»To ne bo težko. Ko sem vplomil prvič, sem izbral plesno obleko za svojo ženo, pa sem jo moral dvakrat zamenjati, ker z njo ni bila zadovoljna.«

mil prokrat, sem izbral plesno obleko za svojo ženo, pa sem jo moral dvakrat zamenjati, ker z njo ni bila zadovoljna.«

igrača, ki je bo vesela vsa družina

JURČEK RISE

PISE: V GRAD
RISE: JURČEK

8

Tovorni avto

Križanka

»Najprej bova kupila bencin.« je odločil šofer, ko sta prispela na Reko. »Tamle je bencinska črpalka.«

»Saj še zraven ne bova mogla!« je vzkljknil Jurček. »Poglejte, kakšna gneča je okoli nje!«

Kup ljudi se je drejal okoli najnovejšega osebnega avtomobila.

»Hm, hm.« je zagodel šofer.

»Najbrž bova morala kar počakati, da odpelje. Tiste firbce bi spravil stran samo še bolj moderen avto.«

»Nič lažjega.« je rekel Jurček in jo ubral na drugo stran ceste.

Tam je narisal najmodernejši avto, ki si ga je mogel zamisliti in zavpil: »Glejte, atomski avto!«

»Uuuu!« so se zavzeli firbci in se zgrnili okoli njega. Na onega pri črpalki pa so kar mimo grede pozabili.

»Bravo Jurček!« je vzkljknil šofer in hitro zapeljal na izpraznjeni prostor.

4	2	5	4	5	6	7	8
0		40					
11	42		45				
14		45	46			17	
	46			19	20		
24	22					23	
24	25						27
28	29	30				34	
32			33	34			
35							

Vodrovano: 1. zagonetnost, 2. dva soglasnika, 10. mesto v CSR, 11. izorana zemlja, 13. zmešnjava, 14. sijaj, 17. 17. in 13. črka, 5. nikarica, 6. vrsta v Srbiji, 24. predlog, 26. glavno mesto Grčije, 28. nestrokovnjak, 31. zgodov. 32. povpraševanje, 33. nesrečnež.

Napvlično: 1. zaskrbljenost, 2. tabovska figura, 3. reka na Urutu, 4. 23. in 13. črka, 5. nikarica, 6. vrsta pesmi, 7. sveženj žitnega klasja, 8. Puccinijeva opera, 12. moško ime, 15. tuje ime za zimski sport, 16. preprosta jed, 19. lopov, 20. trščica, 21. moško ime, 23. letopis, 25. ime ameriškega pisatelja Greya, 27. isti, 29. grška črka, 30. veznik, 33. tebe, 34. prva in četrta črka.